

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Aktéři lokálního rozvoje

(komparace MAS Říčansko a MAS Pošumaví)

Jana Slivanská

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jana Slivanská

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje (komparace MAS Říčansko a MAS Pošumaví)

Název anglicky

Participants in local development (Comparison of LAG Říčansko and LAG Pošumaví)

Cíle práce

Záměrem diplomové práce je zjistit, zejména pomocí komparace, jakým způsobem přispívají aktéři, konkrétně místní akční skupiny, k rozvoji sledované lokality. Předpokladem této práce je existence a identifikace konkrétních aktérů na konkrétním území; a jedná se o MAS Říčansko a MAS Pošumaví. Cílem práce je tedy zjistit, zda a jakým způsobem realizované aktivity výše uvedených zvolených lokálních aktérů přispívají k rozvoji sledovaných lokalit.

Metodika

Pro splnění cílem práce bude v teoretické části prostudována odborná literatura, která se zaměřuje zejména na endogenní pojetí regionálního rozvoje. Na pomezí teoretické části této práce a vlastního empirického šetření je zpracována sekundární a komparativní analýza dat o aktivitách MAS Říčansko a MAS Pošumaví. V souladu s naplněním cíle práce bylo nezbytné uskutečnit také sběr primárních dat pomocí techniky polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli ve sledovaných lokalitách o aktivitách, které v nich realizují vybrané MAS (MAS Říčansko a MAS Pošumaví), doplněné o rozhovory s odbornými zástupci MAS. Data, získaná z analýz a rozhovorů, byla dále analyzována, zpracována a interpretována v souladu se splněním stanoveného cíle této práce.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran textu

Klíčová slova

aktér, aktivity, místní akční skupina, region, regionální rozvoj, lokalita, kapitál, venkov, venkovský prostor, CLLD

Doporučené zdroje informací

BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru : paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-6-0.

BLAŽEK, J. – UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, klasifikace*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0384-5.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2.

DISMAN, M. – UNIVERZITA KARLOVA. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 29. 11. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Aktéři lokálního rozvoje (komparace MAS Říčansko a MAS Pošumaví)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové, PhD., za vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala všem dotazovaným, kteří přispěli k naplnění cíle diplomové práce. Poděkování patří rovněž mé rodině a přátelům za trpělivost a podporu.

Akteři lokálního rozvoje

(komparace MAS Říčansko a MAS Pošumaví)

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou vlivu konkrétních místních akčních skupin na rozvoj regionu, a to se zaměřením na aktivity uskutečněnými v programovém období 2007-2013 a 2014-2017. Pro splnění cílem práce byla v teoretické části prostudována odborná literatura, která se zaměřovala zejména na endogenní pojetí regionálního rozvoje.

Na pomezí teoretické a empirického šetření byla zpracována sekundární a komparativní analýza dat o aktivitách MAS Říčansko a MAS Pošumaví. Bylo zjištěno, že MAS realizovaly ve sledovaných obdobích téměř shodné množství aktivit, jež byly podobně laděné vzhledem k potřebám obyvatelstva, tj. aktivity zaměřené na podporu regionální identity či kulturní výměnu, naopak nejméně aktivit na obnovu krajiny.

V souladu s naplněním cíle práce bylo nezbytné uskutečnit polostandardizované rozhovory s odborným zástupci MAS a především obyvatelstvem obou MAS. Autorka zjistila, že obyvatelé mají povědomí o aktivitách MAS, avšak spíše nepovažují za realizátora aktivit MAS, ale jiné aktéry, obce či spolky. Tento fakt je utvrzen tím, že pouze dva dotazovaní obyvatelé znají konkrétní MAS. Z názorů stran zainteresovaného subjektu a obyvatelstva jsou realizovány především „atraktivní projekty“, tzn. silnice, kruhové objezdy, kanalizace. Obě skupiny dotazovaných uvádí, že aktivity uskutečněné v obou místních akčních skupinách, přispěly k rozvoji určených lokalit.

Klíčová slova: aktér, aktivity, místní akční skupina, region, regionální rozvoj, lokalita, kapitál, venkov, venkovský prostor, CLLD

Participants in local development

(Comparison of LAG Říčansko and LAG Pošumaví)

Abstract

The diploma thesis deals with the issue of influence of concrete local action groups on the development of the region, focusing on the activities carried out in the programming period 2007-2013 and 2014-2017. In order to fulfill the aim of the thesis, theoretical part was studied by specialized literature focusing on the endogenous concept of regional development.

A secondary and comparative analysis of the data on the activities of the LAG Říčansko and LAG Pošumaví was elaborated on the theoretical and empirical survey. It was found that the LAGs carried out almost the same amount of activities similarly tuned to the needs of the population, activities aimed at promoting regional identity or cultural exchange, while at least the activities for the restoration of the country.

In line with the goal of the work, it was necessary to conduct semi-standardized interviews with the LAG's specialists and, above all, the population of both LAGs. The author found that residents are aware of the LAG's activities, but rather they do not consider themselves to be the implementers of the LAG's activities but other actors, municipalities or associations. This fact is confirmed by the fact that only two surveyed inhabitants know a particular LAG. The "interested projects" are realized mainly from the opinions of the interested parties and the population. roads, roundabouts, sewerage. Both groups report that the activities carried out in the two local action groups have contributed to the development of designated localities.

Keywords: participant/actor, activities, local action group, region, rural development, locality, capital, country, rural area, CLLD

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	15
3 Venkovský prostor a regionální rozvoj se zřetelem k endogennímu rozvoji.....	20
3.1 Venkovský prostor	20
3.2 Regionální a rurální rozvoj a koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji.....	22
3.3 Teorie regionálního rozvoje	24
3.3.1 Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje (1920-1940)	24
3.3.2 Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-periferie (1950-1975)	25
3.3.3 Dependency theory (1970-1985)	26
3.3.4 Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy	26
3.3.5 Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“	27
3.3.6 Teorie učících se regionů	27
3.3.7 Současné (eklektické) období regionální politiky	27
3.4 Klíčové dokumenty regionálního rozvoje	30
3.4.1 Strategie Evropa 2020.....	30
3.4.2 Nařízení Evropské parlamentu a Rady č. 1305/2013	30
3.4.3 Společný strategický rámec	31
3.4.4 Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020.....	31
3.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2014-2020.....	31
3.4.6 Operační programy	34
3.4.7 Programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství.....	35
Program rozvoje venkova.....	35
Program obnovy a rozvoje venkova	37
3.4.8 Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.....	38
4 Aktéři a spolupráce v regionálním rozvoji	39
4.1 Podstatný pojem kapitál pro současné chápání regionálního rozvoje.....	39
4.1.1 Lidský kapitál	39
4.1.2 Kulturní kapitál	40
4.1.3 Politický kapitál	41
4.1.4 Sociální kapitál	41
4.2 Aktéři rozvoje venkova	42
4.2.1 Kategorizace aktérů rozvoje	42
4.2.2 Místní akční skupiny.....	43

4.2.3	Metoda LEADER	44
4.2.4	Národní strategický plán LEADER 2014+	45
4.2.5	Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD).....	46
4.3	Spolupráce a participace jako základní prvek v činnosti MAS.....	47
4.3.1	Spolupráce mezi MAS	49
4.3.2	Volba vhodné spolupráce.....	50
4.3.3	Komparace DSO/mikroregionu versus MAS	51
	Shrnutí teoretické části.....	52
5	Sekundární a komparativní analýza o projektech MASŘ a MASP.....	55
5.1	Místní akční skupiny v České republice	55
5.2	Obecná charakteristika MASŘ a MASP	58
5.2.1	Organizační struktura MASŘ a MASP.....	60
5.2.2	Partneři MASŘ a MASP.....	61
5.2.3	Programové období 2007 -2013	62
5.2.4	Aktivity MASŘ a MASP v programovacím období 2014-2020	63
5.2.4.1	Aktivity v roce 2014	63
5.2.4.2	Aktivity v roce 2015	66
5.2.4.3	Aktivity v roce 2016	68
5.2.4.4	Aktivity v roce 2017	69
5.2.4.5	Shrnutí aktivit MASŘ a MASP 2014-2017.....	71
5.2.5	Aktivity financované z fondů EU	73
5.2.5.1	Program rozvoje venkova.....	73
5.2.5.2	Integrovaný regionální operační program	73
5.2.5.3	Operační program Zaměstnanost.....	74
	Shrnutí poznatků o aktivitách MASŘ a MASP.....	75
6	Empirické šetření o aktivitách MASŘ a MASP	78
6.1	Polostandardizované rozhovory s představiteli MAS	79
6.1.1	Vyhodnocení polostandardizovaných rozhovorů s představiteli MAS	80
6.2	Polostandardizované rozhovory s obyvateli MAS	82
6.2.1	Vyhodnocení polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli MAS	83
	Shrnutí polostandardizovaných rozhovorů	87
7	Závěr.....	91
8	Seznam použitých zdrojů	96

8.1	Citovaná literatura.....	96
8.2	Internetové zdroje.....	98
8.3	Zákony.....	101
9	Přílohy	102
9.1	Demografická charakteristika MASP	102
9.2	Demografická charakteristika MASŘ.....	103
9.3	Přepis rozhovorů	104

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Kvantitativní versus kvalitativní výzkum.....	17
Tabulka 2 - Rozhovor versus dotazník	18
Tabulka 3 - Přehled teorií regionálního rozvoje	29
Tabulka 4 - Srovnání cílů SRR 2007-2013 a 2014-2020.....	33
Tabulka 5 - Porovnání operačních programů v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020	34
Tabulka 6 - Srovnání PRV 2007-2013 vs. 2014-2020.....	36
Tabulka 7 - Komparace dotačních titulů Programu obnovy a rozvoje venkova	37
Tabulka 8 - Srovnání forem kapitálu	40
Tabulka 9 - Dělení aktérů regionálního rozvoje	42
Tabulka 10 - Matice aktérů - prostorová úroveň versus typ sektoru	43
Tabulka 11 - Volba vhodné spolupráce	50
Tabulka 12 - Komparace DSO vs. MAS	51
Tabulka 13 - Místní akční skupiny v České republice I	55
Tabulka 14 - Místní akční skupiny v České republice II.....	56
Tabulka 15 - Obecná charakteristika MAŘ a MASP	59
Tabulka 16 - Organizační struktura MASŘ a MASP	60
Tabulka 17 - Partneři MASŘ a MASP	62

Tabulka 18 - Aktivity v programovém období 2007-2013.....	62
Tabulka 19 - Komparace aktivit MASŘ a MASP 2014	64
Tabulka 20 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2015	67
Tabulka 21 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2016.....	68
Tabulka 22 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2017.....	70
Tabulka 23 - Projekty PRV MASŘ a MASP.....	73
Tabulka 24 – Projekty IROP MASŘ a MASP.....	74
Tabulka 25 – Projekty OPZ MASŘ a MASP	74
Tabulka 26 - Otázky polostandardizovaných rozhovorů.....	79
Tabulka 27 - Charakteristika dotazovaných představitelů MAS.....	80
Tabulka 28 - Charakteristika dotazovaných obyvatel.....	83
Tabulka 29 - Typy aktivit konaných v obcích MASŘ a MASP	84
Tabulka 30 - Konkrétní projekty realizované MASŘ a MASP	85
Tabulka 31 - Přínos aktivit pro rozvoj MASŘ a MASP	87
Tabulka 32 - Demografická struktura MASP	102
Tabulka 33 - Demografická charakteristika MASŘ	103

Seznam použitých zkratk

CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj (Community led Local Development)

ČSÚ – Český statistický úřad

DSO – Dobrovolný svazek obcí

EHSV – Evropský hospodářský a sociální výbor

ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy

FO – Fyzická osoba

IROP – Integrovaný regionální operační program

MAS – Místní akční skupina

MASŘ – Místní akční skupina Říčansko

MASP – Místní akční skupina Pošumaví

OP – Operační program

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)

ORP – Obec s rozšířenou působností

PO – Právnícká osoba

POÚ – Pověřený obecní úřad

PRV – Program rozvoje venkova

1 Úvod

Rozvoj venkova můžeme označit jako „*víceúrovňový, víceúčelový a mnohostranný proces*“ (van der Ploeg, a další, 2000: 350). V současné době dochází k navracení člověka k přírodě, hledání potenciálu regionu, obnově tradic a mnoho dalších aktivit. Problematika rozvoje nezahrnuje pouze finanční prospěch z těchto aktivit, ale také tvorbu sociálních sítí, ve kterých lidé kooperují. Nejen v České republice, ale po celém světě nalezneme mnoho aktérů, kteří svou činností napomáhají rozvoji lokalit a záměrně tak přispívají ke zvýšení kvality života.

Tato diplomová práce volně navazuje na bakalářskou práci Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS). Avšak na rozdíl od předchozího zaměření na aktéra lokálního rozvoje, tedy mikroregionu se bude autorka nyní zabývat jinou formou spolupráce, tedy místními akčními skupinami. V práci bude z tohoto důvodu uvedeno srovnání různých forem spolupráce. Bude zmíněn hlavní rozdíl ve spolupráci místních akčních skupin a dobrovolných svazků obcí.

Tématem diplomové práce jsou konkrétně dvě místní akční skupiny (MAS) - MAS Říčansko a MAS Pošumaví. MAS je aktérem regionálního rozvoje a je formována samotnými občany, neziskovými organizacemi, soukromou a veřejnou správou. MAS se zaměřuje na rozvoj venkova, zemědělství a především získávání finančních prostředků z EU či národních programů a to metodou LEADER¹. Metoda LEADER funguje na základě principu zdola nahoru, nebo také tzv. endogenní přístup. Všechny podněty a návrhy na projekty by měly vycházet z mysli obyvatel a nikoli shora, tedy ze strany státní či evropské politické moci, jedná se tedy o místní aktéry. Metoda LEADER je založena na určité filosofii: „*jedině místní společenství zná své silné a slabé stránky daného regionu a je schopno samo dobře vyřešit své problémy*“ (NSMASCR, 2015: 4) . Hlavní podstatou těchto aktérů je zlepšování kvality života a životního prostředí na venkově, které souvisí

¹ LEADER je zkratkou Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale a znamená v překladu propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku (Zdroj: Brožura NS MAS ČR 2015)

se získáváním a rozdělováním finančních prostředků. Místní akční skupiny představovali v roce 2015 90 % území České republiky a také 95 % obyvatel žijících v obcích a městech do 25 tisíc obyvatel (NSMASCR, 2015: 2-4).

MAS Říčansko leží ve Středočeském kraji, na území bývalého okresu Praha-východ, přesněji na 70 % bývalého okresu Praha-východ. Jedna z obcí se nachází na území bývalého okresu Praha-západ a dvě z obcí leží v okrese Benešov (MASRICANSKO). Ve správním obvodu MAS Říčansko je mnoho pověřených obecních úřadů a obcí s rozšířenou působností - Říčany, Kamenice, Benešov, Jesenice a Černošice. MAS Říčansko sousedí na jihu s MAS Posázaví, na východě s MAS Podlipanskem a na severu s Regionem Pošembeří. Sídlem MAS je město Říčany (MASRICANSKO). Naproti tomu MAS Pošumaví se nachází v Plzeňském kraji, na území bývalého okresu Domažlice, Klatovy a okresu Plzeň – jih. Sídlem MAS je město Klatovy (MASPOSUMAVI).

Vybrané místní akční skupiny spolu nesousedí a obě leží v jiném kraji České republiky, nejen z tohoto důvodu bude komparace těchto aktérů jistě přínosná. Důvod výběru právě těchto dvou místních akčních skupin je spojen s tím, že autorka diplomové práce trvale žije nedaleko MAS Říčansko a její rodina zde vlastní nemovitost v jedné z obcí, Hrusice, rodné obci národního umělce Josefa Lady. Naopak MAS Pošumaví byla vybrána náhodným výběrem.

2 Cíl práce a metodika

Obecným cílem diplomové práce je zjistit pomocí komparace dvou místních akčních skupin, jak přispívají lokální aktéři, tedy MAS Říčansko a MAS Pošumaví, k rozvoji lokality. Konkrétně je nutné zjistit, jaké jsou realizované projekty a jak přispěly tyto projekty k rozvoji daných lokalit.

Předpokladem této práce je existence konkrétních aktérů na konkrétním území, kde tito aktéři působí svými aktivitami a ovlivňují svým jednáním rozvoj lokality. Objektem tohoto výzkumu jsou místní akční skupiny, které jsou bezpochyby významnými hráči na území České republiky. Vybrané místní akční skupiny mají určité společné rysy a liší se v geografickém umístění, demografickém a ekonomickém vývoji.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se zabývá především problematikou regionálního rozvoje a rozvoje venkova a MAS jako aktérem regionálního rozvoje, je tedy strukturována dle cíle diplomové práce. Teoretická část je východiskem pro praktickou část diplomové práce, a proto je nutné objasnit a shrnout nabyté poznatky a veškeré souvislosti týkající se dané problematiky. Teoretická část čerpá z literatury, která již byla sepsána primárně za jiným účelem, avšak s tématem diplomové práce souvisí. Zdrojem informací pro tuto část je důkladné studium odborné literatury, a to především ze zdrojů tuzemských i zahraničních autorů.

Pro dosažení cíle diplomové práce bude nejprve nutné vymezit geografický prostor, ve kterém místní akční skupiny fungují. Práce pokračuje vysvětlením jednotlivých přístupů k regionálnímu rozvoji a dále nástinem významných teorií regionálního rozvoje, které s touto problematikou souvisí. Po objasnění reálného prostoru, budou popsáni samotní aktéři, kteří jsou neodmyslitelnou součástí tohoto prostoru. Dále bude objasněn pojem spolupráce, na jehož principu místní akční skupiny vznikly.

Další částí práce je sekundární a komparativní analýza dat o MAS Pošumaví a MAS Říčansko, která tvoří logické propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce. Sekundární analýza dat je způsob získávání dat, kdy původní data byla již sebrána a uložena v určité formě a tato data jsou dostupná případnému zájemci, který je využije pro svůj vlastní výzkum (Disman, 2002: 175).

Sekundární analýza má hlavní výhodu oproti dotazovacím technikám v tom, že ušetří čas, peníze a nezasahuje příliš do soukromí, avšak nevýhodou této analýzy je, že některá data mohou být nedostupná nebo chybně uvedena předchozím výzkumníkem. Zdroje pro sekundární analýzu dat jsou: archivní data, oficiální statistická data, databanky statistických údajů, datové publikace z výzkumů a datové soubory z výzkumů na počítači (Jeřábek, 1993: 83). Tato část je zaměřena na samotné aktivity vybraných místních akčních skupin. Právě každodenní aktivity jsou nástrojem, s nímž aktéři přispívají k regionálnímu rozvoji a rozvoji lokalit.

Cílem komparace je vymezení aktivity místních akčních skupin a posoudit jejich vliv na rozvoj jednotlivých členských obcí. Komparace neboli srovnání je vědecká metoda práce, kdy se stanovují shody a rozdíly jevů či objektů. Při srovnávání je vymezeno určité kritérium, které může být věcné, prostorové nebo časové. Existují dva způsoby srovnávání a to: srovnávání vlastního stanoviska, postupu, úvah a srovnávání jako nástroj měření, zjišťování, objektivizace a hodnocení dosažených výsledků (např. ukazatelů). Pomocí této metody lze vyslovit vědecké závěry, ale samotná komparace nelze použít jako přímý vědecký důkaz (Široký, 2011: 31-32).

Pro komparativní část budou zvolena vhodná kritéria, která nejvíce vypovídají o rozdílech a přispějí k pochopení rozdílů ve vybraných MAS. Srovnávané oblasti jsou: obecná charakteristika MAS, organizační struktura, a především projekty/aktivity MAS a to v období 2007-2017 a dále v programovém období 2014-2020, konkrétně 2014-2017, vzhledem k datu vytvoření diplomové práce, tj. k poslednímu uzavřenému roku.

Po části analytické navazuje empirická část, která je charakteristická sběrem právě dat primárních. V empirické části bude zjišťován názor orgánů místních akčních skupin, na to, jak přispěly projekty ke zkvalitnění života v obcích. A protože aktivity jsou primárně určeny pro obyvatelstvo daných obcí, bude zjišťován názor i samotných lidí na území MAS. Pro tuto část je zvolen kvalitativní výzkum, důvod pro výběr tohoto přístupu vychází z následující tabulky č. 1.

Tabulka 1 - Kvantitativní versus kvalitativní výzkum

Kvantitativní výzkum	Kvalitativní výzkum
Numerické šetření	Nenumerické šetření
Informace reprezentující populaci	Odkrytí významu sdělovaných informací
Cílem je testování hypotéz	Cílem je vytváření nových hypotéz
Omezené množství informací o mnoha jedincích	Mnoho informací o omezeném množství jedinců
Generalizace na populaci je většinou snadná	Generalizace na populace je problematická
Vysoká reliabilita	Nízká reliabilita
Nízká validita	Vysoká validita
Deduktivní logika	Induktivní logika

Zdroj: Vlastní zpracování dle Disman, 2002: 285-287.

Na základě výše uvedené tabulky č. 1 kvalitativní výzkum na rozdíl od kvantitativního není numerickým šetřením, tudíž nejsou zde potřebná čísla a je také významný tím, že díky tomuto výzkumu je možné naleznout význam sdělovaných informací. Kvalitativní výzkum poskytuje mnoho informací o malém počtu jedinců. Standardizace není u tohoto výzkumu vyžadovaná, proto má tento výzkum nízkou reliabilitu, tedy spolehlivost, avšak má vysokou validitu neboli platnost. Kvalitativní výzkum užívá induktivní logiku, jde tedy o to, že nejprve se provádí získávání dat (pozorování, sběr dat) a poté se formulují předběžné závěry, a nakonec mohou být formulovány nové teorie a hypotézy na rozdíl od kvantitativního výzkumu, který ověřuje již vytvořenou teorii či hypotézu. Pro tuto diplomovou práci je tedy výchozím kvalitativní výzkum, jak bylo výše uvedeno, nejprve bude proveden sběr dat a následně budou tato data dále zpracovávána, interpretována a případně vytvořena nová myšlenka, teorie či hypotéza.

V empirickém výzkumu se za hlavní metodu sběru dat považuje vyprávění, kladení otázek lidem a získávání jejich odpovědí. Jedná se o různé typy rozhovorů, dotazníků, škál a testů. Tyto metody lze využít samostatně, nebo v kombinaci s jinými metodami. V tomto případě lze tedy využít například zúčastněné pozorování kombinované s rozhovorem nebo dotazníkem za účelem získání více informací. Existují dvě krajní formy dotazování, a to na jedné straně různé dotazníky s pevně danou strukturou otázek a s otázkami uzavřenými, a na druhé straně volné rozhovory, jejichž struktura není dána předem (Hendl, 2016: 164). Miroslav Disman (Disman, 2002: 141) uvádí ve své knize rozlišení rozhovoru a dotazníku v následující tabulce č. 2.

Tabulka 2 - Rozhovor versus dotazník

Rozhovor	Dotazník
Velmi pracná a nákladná technika sběru informací	Vysoce efektivní technika, relativně malé náklady
Časově velmi náročný, někdy nemožné sehnat informace	Snadné získání informací od velkého počtu jedinců
Anonymita výzkumu je pro respondenty málo přesvědčivá	Anonymita výzkumu je pro respondenty relativně přesvědčivá
Klade menší nároky na iniciativu respondenta, je obtížnější vynechat odpovědi na některé otázky	Klade vysoké nároky na ochotu dotazovaného, je snadné přeskočit otázku nebo neodpovědět vůbec
Vyšší návratnost	Nízká návratnost

Zdroj: Vlastní zpracování dle Disman, 2002, str. 141

Z výše uvedené tabulky č. 2 plyne, že dotazník je méně nákladný a je poměrně snadné získat informace od velkého počtu jedinců. Dotazník je také typický tím, že je anonymní, respondent tedy není přímo osloven, avšak to také způsobuje fakt, že dotazovaný například neodpoví vůbec, s tím souvisí také nízká návratnost. Avšak ze zkušenosti autorky, je dotazník, také velmi vhodný použít například při hodnocení přednášky, kdy vyučující rozešle dotazník a studenti ho vyplňují na místě. Tato technika se dle Dismana (Disman, 2002: 142) nazývá „*Klassenzimmerfragenbogen*.“ Oproti tomu rozhovor je sice nákladnější, ale vzhledem k jeho vyšší návratnosti může v některých případech poskytnout velmi cenná data.

Střední cestu zde představuje polostrukturované dotazování, jež se vyznačuje předem daným účelem, určitou osnovou a také velkou pružností celého procesu získávání informací (Hendl, 2016: 164). V této práci bude použito právě polostrukturované dotazování. Data získaná tímto dotazování budou dále zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována. Při konstruování samotných otázek, je také vhodné se řídit určitými pravidly, konkrétněji si před každou otázkou, položit otázku o každé otázce, která bude v polostrukturovaném dotazování použita. Otázky jsou následující:

- *Je tato otázka opravdu nezbytná?*
- *Měří tato otázka opravdu to, co chceme změřit?*
- *Bude tato otázka srozumitelné opravdu každému našeho vzorku? Budou ji všichni respondenti rozumět stejným způsobem?*
- *Je respondent vůbec ochoten poskytnout nám žádanou informaci?*
- *Neptá se otázka na dvě různé věci najednou?*
- *Není naše otázka sugestivní?*
- *Nevyžaduje otázka nějaké příliš zobecněné údaje?*
- *Mají odpovědi všech respondentů stejnou váhu?*
- *Není tato otázka nepříjemná, znepokojující, nemůže se respondent cítit ohrožen pravdivou odpověď (Disman, 2002: 148-152)?*

Objekt empirického výzkumu je zachycen prostřednictvím zkoumaného vzorku. Zkoumaný vzorek v první řadě určíme dle velikosti populace, která spadá do objektu výzkumu. V sociologickém výzkumu se objektem velmi často stává velká skupina lidí, která není snadno zkoumatelná, někdy pouze za využití vysokých nákladů. V mnoha případech se také za objekt výzkumu považuje celá populace, a proto se reprezentativní vzorek běžně stanovuje pomocí statistických metod, který se vztahuje určitou měrou na celý soubor. Zmiňovaným postupem k vytvoření vzorku je výběr. Druhy statistického výběru jsou: kvótní výběr a náhodný výběr. Kvótní výběr je konstruován dle příslušných kvót například věku, pohlaví či profese. V případě náhodného výběru se, jak je z názvu patrné, tento výběr provádí náhodně, avšak má svá daná pravidla: „*každá jednotka ze základního souboru musí mít stejnou pravděpodobnost, že bude vybrána, jako kterákoli jiná*“ (Nový a kol. 2006: 259-261).

3 Venkovský prostor a regionální rozvoj se zřetelem k endogennímu rozvoji

V této části práce je nutné nejprve definovat venkovský prostor, ve kterém aktéři, místní akční skupiny operují. Jedná se o velmi specifický prostor, a proto je nutné se jím zabývat. Dále bude vysvětlen rozdíl mezi endogenním a exogenním přístupem k rozvoji, s těmito přístupy také úzce souvisí teorie regionálního rozvoje, které budou v této části také zmíněny. Venkov a regionální rozvoj není jen pouhým pojmem a musí být také zakotven v určitých dokumentech, proto budou objasněny i samotné dokumenty regionálního rozvoje.

3.1 Venkovský prostor

Pojem venkov nelze jednoznačně definovat, existuje mnoho definic, které sčítají mnoho specifických charakteristik. Vymezení tohoto pojmu je tedy velmi obtížné a nejednoznačné. Venkov je přechodem mezi divočinou a městem, současný venkov však vykazuje mnoho znaků města a města mohou vykazovat venkovský charakter. Objektivně tedy nelze vytvořit univerzální definici tohoto pojmu. Existují však určité přístupy k vymezení tohoto pojmu, které jsou založeny například na následujících aspektech (Bineka a kol., 2009: 11):

- *velikosti sídel s aspektem na demografii a s úzkou vazbou na prostorovou strukturu;*
- *charakteru krajiny, tj. jako výsledek dlouhodobé interakce lidí a přírodního prostředí, zrcadlí se v ekonomických, sociálních a ekologických funkcích krajiny;*
- *charakteru sídel a života v nich, tj. vnímání role sídla ve správním systému, etnografické oblasti, vybavenosti včetně pracovních příležitostí, podnikání, politice v rámci obce a navenek (Binek, a další, 2009: 11)*

V některých případech je však nutné definovat venkov, ba přímo nezbytné. Jedná se o vymezení venkova pro účely dotací, tj. *účelové vymezení pro uplatňování politiky rozvoje venkova* (Binek a kol. 2009: 12). V tomto případě se jedná o přesné, adresné a jediné možné financování určitého záměru z veřejných zdrojů, musí být také dodržena

transparentnost, která je součástí právě této politiky. Toto vymezení nedefinuje venkov jako takový, ale jen různé semiperiferie², periferie³ a marginálie⁴. Vymezení venkova dle tohoto přístupu je závislé a velmi proměnlivé, určuje jej základní zkoumaná jednotka (obec, obvod POÚ, obvod ORP, okres) a je také závislé na volbě ukazatelů a nastavení kritérií. Cílem tohoto vymezení je nalézt územně souvislé regiony se shodnými identifikačními znaky, tyto jednotky nazývají autoři Binek, Galvasová a další autoři, „*vekovskými jednotkami*“ (Binek a kol. 2009: 12). Toto vymezení venkovských jednotek se váže k nástrojům revitalizace a podpory rozvoje jednotlivých oblastí. Tento přístup je součástí regionalizace území, který využívá především veřejná správa a další vědeckovýzkumné sféry (Binek a kol. 2009: 12).

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD⁵) definuje v prvním kroce venkov, venkovské obce, jako ty, které mají hustotu zalidnění do 150 obyvatel na km². V druhém kroku definuje venkovské obce dle podílu obyvatel žijících ve vekovských lokalitách na následující (OECD, 2010: 3):

- Převážně venkovské regiony (Predominantly Rural) – v regionech žije více než 50% obyvatel regionu ve venkovských obcích;
- Středně venkovské regiony (Intermediate) – mezi 15-50% obyvatel regionu žije ve venkovských obcích, jedná se o určitý přechodový stupeň mezi městskými a venkovskými regiony;
- Převážně městské regiony (Predominantly Urban) –v těchto regionech žije méně než 15% obyvatel ve venkovských obcích (OECD, 2010: 3)

² Semiperiferie = oblast mající prvky jádra a periferie

³ Periferie = okrajová, odlehlá část území, avšak integrovaná do ekonomického systému

⁴ Marginálie = oblast, která představuje další stupeň perifernosti, na rozdíl od periferie není integrovaná do ekonomického systému a je vyloučena z politických a sociálních procesů

⁵ OECD = Organization for Economic Cooperation and Development

Strategie regionálního rozvoje 2014-2020 vymezuje venkov v českých podmínkách statistickou hranicí do 3 000 obyvatel⁶. Existují však venkovské obce, které mají více obyvatel, a naopak je v České republice mnoho měst, která mají méně obyvatel (MMRČR, 2013: 28).

Venkov je dle Velkého sociologického slovníku (Petrušek a kol. 1996: 1380) charakterizován jako obydlený prostor nacházející se mimo městské lokality. Tento prostor je charakterizovaný orientací na zemědělství a menším počtem obyvatel, je také odlišný od života ve městě, především způsobem života a rozdílnou sociální strukturou. Život na venkově je také více spjat s přírodou oproti městu. Ze sociologického hlediska je venkov chápán jako specifický typ komunity nebo také rurální komunity či venkovským společenstvím. Hlavním rozdílem mezi městskou a venkovskou společností je především ve vyšší míře vzájemné sociální závislosti, menší variabilitě pracovních příležitostí, silnější vazbě na tradice a determinaci životního prostředí a slabší ke změnám. Venkov se považuje za méně vyspělý než město, avšak vlivem procesu urbanizace nejsou výrazné rozdíly mezi venkovem a městem. Dnešní venkov se stává spíše místem rekreace (Petrušek a kol. 1996: 1380)⁷.

3.2 Regionální a rurální rozvoj a koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji

Venkovský prostor také úzce souvisí s endogenním přístupem k regionálnímu rozvoji. Endogenní („bottom up“) přístup přemísil exogenní model, který koncipoval hlavní sílu

⁶ Ve SRR 2007-2013 byla hranice 2 000 obyvatel (SRR 2014-2020)

⁷ „Venkov, pokud jej chápeme jako území ČR, které pokrývají obce do 25 000 obyvatel (tedy území, kde dle stávajících pravidel Programu rozvoje venkova ČR mohou působit MAS), v současné době zahrnuje cca 60 % populace ČR a 95 % plochy ČR. Pokud pro vymezení venkovského prostoru použijeme definici, používanou OECD a EUROSTAT pro venkovské regiony, zahrnuje dokonce až 83 % obyvatel a 99 % plochy ČR. Naopak pokud venkov vymežíme jen jako venkovské obce dle definice OECD, pak zahrnuje pouze 30 % obyvatel a 82 % plochy ČR“ (NSMASČR, 2012).

moderního rozvoje. Exogenní přístup vychází z toho, že hlavní funkcí venkovských oblastí bylo zajištění potravin pro rozšiřující se města. Města působila v klíčových specializovaných regionálních ekonomikách, soustředila většinu obyvatelstva, komerční a průmyslové aktivity, zatímco venkovské oblasti se staly doménou technicky progresivního tržně orientovaného zemědělství. Prostorová kategorie venkova byla nazývána jako zbytková kategorie a stala se rovnocennou odvětvové kategorii zemědělství. Tyto regiony potřebovaly být spojeny s dynamickými centry. Rozvoj regionů probíhal vně těchto regionů (Lowe a kol. 1995: 87-93).

Endogenní vývojové modely jsou založeny především, ale ne výlučně, na místně dostupných zdrojích, jako jsou potenciály místní ekologie, pracovní síly, znalosti a místní vzorce pro propojení výroby se spotřebou (Lowe a kol. 1995: 89). V tomto pojetí není venkov jen prostor daný vzdáleností mezi vesnicemi určující výměnu zboží a náklady, ale toto území představuje „klubko sociálních vztahů“, kde jsou na sebe vrstveny lokální rysy a vytvářeny vztahy mezi podnikáním a lidmi (Jehle, 1998: 12). Exogenní/endogenní rozlišení privileguje umělou prostorovou polaritu, a proto je navrhován přístup k analýze rozvoje venkova, který místo toho zdůrazňuje souhru mezi místními a vnějšími silami při kontrole rozvojových procesů (Lowe a kol. 1995: 87). *„Endogenní rozvoj venkova však není všelékem všech venkovských nemocí. Ne všechny venkovské lokality jsou stejně schopné se regenerovat prostřednictvím zlepšování svých endogenních zdrojů, a ne všechny venkovské komunity jsou stejně vybaveny, aby úspěšně konkurovali externímu financování a podpoře“* (Potočník Slavič, 2010: 76).

Neexistují pouze hlavní dva koncepční přístupy v regionálním rozvoji, autor Ray (2006) aplikuje tzv. neoendogenní přístup, který je složen z části „endogenní“, která se týká vývoje zdola nahoru, kdy se hledání zdrojů a mechanismů rozvoje zaměřuje na místní územní úroveň a části „neo“ značící roli různých projevů místních aktérů. Místní aktéři mohou na podporu svých strategií regenerace potenciálně využít místní obyvatele. Neoendogenní přístup vychází z myšlenky, že sociálně-ekonomický blahobyt lze nejlépe přivést restrukturalizací veřejné správy mimo jednotlivé sektory ve prospěch místních území. Jedná se o alternativu k praxi ústředních orgánů a navrhování zásahů, které se vzájemně oddělují od sociálních a ekonomických oborů a předpokládají, že společensko-ekonomické problémy lze vyřešit standardními opatřeními bez ohledu

na umístění nebo kulturu. Z tohoto hlediska je třeba, aby zranitelné nebo méně ekonomicky rozvinuté území odstoupilo z obětí širokých, exogenních, politických a ekonomických sil. Lokality mohou ovlivnit změnu ve svůj prospěch skrze svůj potenciál. Ústředním bodem přístupu je to, že místní oblast má nebo musí získat schopnost převzít odpovědnost za vlastní sociální a ekonomický rozvoj (Ray, 2006: 278-291).

3.3 Teorie regionálního rozvoje

V současnosti je v České republice zájem o problematiku regionálního rozvoje. Tento zájem je způsoben zejména díky existenci výrazných regionálních rozdílů v míře nezaměstnanosti či výši mezd, dalším aspektem je rostoucí zájem subjektů lokálního a regionálního rozvoje na zpracování rozvojových strategií a také příčiny související s tím, že jsme součástí Evropské unie. Významnou roli zde hraje také fakt, že existuje možnost čerpat podporu ze strukturálních fondů EU (Wokoun a kol. 2008: 220).

Teorie regionálního rozvoje představují systém vysvětlující působení různých faktorů, subjektů, mechanismů a dalších souvislostí spojených s regionálním rozvojem. Tyto teorie slouží k poznání a znalost těchto teorií je základem pro koncipování adekvátní regionální politiky či rozvojové strategie. Tyto teorie mají tedy i praktický význam. Hlavní smysl těchto teorií spočívá ve stanovení hierarchie rámců, vývojových tendencí, identifikace a podchycení mechanismů, a především v pochopení role hlavních subjektů. Proces koncipování těchto teorií trval mnoho let, v současnosti bývají rozděleny na dvě základní skupiny. První skupinou jsou teorie konvergenční (teorie regionální rovnováhy), ty tvrdí, že základním předpokladem regionálního rozvoje je snižování rozdílů mezi regiony. Druhou skupinou jsou divergenční teorie (teorie regionální nerovnováhy), které naopak předpokládají za základní tendenci k regionálnímu rozvoji zvyšování regionálních rozdílů (Wokoun a kol. 2008: 220-221). V následující kapitole budou představeny významné teorie regionálního rozvoje a v závěru této kapitoly budou uvedeny teorie regionálního rozvoje, které nejvíce inklinují k endogennímu rozvoji.

3.3.1 Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje (1920-1940)

Za předchůdce teorií regionálního rozvoje je považována tzv. lokalizační teorie. Tato teorie má za cíl naléznout faktory ovlivňujících lokalizaci ekonomických aktivit a vysvětlení prostorového rozmístění ekonomiky. Alfred Weber řadí mezi tyto faktory například

naleziště surovin, cenu pracovní síly nebo dopravní náklady. Ve svých modelech se zaměřil na nalezení optimální lokalizace podniku prostřednictvím minimalizace dopravních nákladů (Blažek a kol. 2011: 65-66).

Do tohoto směru patří také teorie regionální rovnováhy, která je čtvrtým významným směrem lokalizačních teorií. Teorie centrálních míst je považována za nejvýznamnější teorii daného období a její hlavní myšlenkou je, že základním motivem lokalizace obchodů je blízkost k zákazníkům a s tím související minimalizace nákladů pro zákazníky, z čehož plynula nutnost obchod soustředit do centra určitého města/území, resp. spádového regionu. Hlavním přínosem této teorie bylo vysvětlení geografické organizace společnosti jako celku včetně pokusu o definici celého souboru charakteristik systému středisek a regionů. Nedostatkem tohoto přístupu je čistě geometrický přístup (systém organizace společnosti do šestiúhelníku) a také homogenost systému, celkově je tento systém velmi idealizovaný a zjednodušený (Blažek a kol. 2011: 67-68).⁸

3.3.2 Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-periferie (1950-1975)

Teorie z této skupiny pracují s dichotomií jádro versus periferie. „Jádro a periferie“ v této teorii představují ideální typy regionů, avšak pojem jádro lze ztotožnit s hlavním městem současnosti. Jádro a periferie také představuje „vítěze a poražené“, toto spojení lze chápat jako motiv výhodné spolupráce regionů či státu na základě komparativních výhod. V této skupině se považuje regionální růst za nerovnovážný proces a je zde také odlišný význam

⁸ Lokalizační teorie jsou v současné době opouštěny, avšak výjimku zde tvoří škola nové ekonomické geografie (Blažek a kol. 2011: 69). Nová ekonomická geografie představuje pochopení prostorové organizace, kde základním cílem je zjištění, proč se obyvatelé a ekonomické aktivity koncentrují do měst, průmyslových pásů či výrobních okrásků (Blažek a kol. 2011: 77-78). Nejvýznamnějším přínosem lokalizačních teorií je systematické studium aglomeračních efektů, které tvoří podstatnou část teorií regionálního rozvoje do současnosti. Tyto teorie mohou být implementovány především v souvislosti se zahraničními investicemi a výběrem lokality například pro nové podniky, hypermarkety či logistická centra (Blažek a kol. 2011: 69-70).

jednotlivých odvětví. Rozdíl oproti neoklasickým modelům je zde hlavně dlouhodobá nerovnoměrnost ekonomického rozvoje, která vyžaduje intervenci vlády. Nerovnoměrnosti ve vývoji nelze eliminovat, jsou naopak velmi žádoucí pro další vývoj (Blažek a kol. 2002: 101-102).

3.3.3 Dependency theory (1970-1985)

Neomarxistické teorie regionálního rozvoje – dependency theory (teorie závislosti) spočívá v tom, že jádro světové ekonomiky využívá ve svůj prospěch slabosti periferie. Závislost periferie na jádru se neustále prohlubuje, především díky závislosti ekonomického, politického a kulturního charakteru. Hlavní příčina této závislosti spočívá v nutnosti rozvojových zemí udržet export (tento fakt znemožňuje vytvoření domácího trhu) a monopolní postavení vyspělých zemí ve sférách obchodu a technologií. U některých periferních však k rozvoji přeci jen došlo, dle analýz to bylo hlavně z toho důvodu, že tyto země disponovaly velkým množstvím přírodních zdrojů (Blažek a kol. 2002: 106-107).

3.3.4 Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy

V rámci institucionálního směru existují dle Richarda Nelsona tři problémové oblasti: technologie a technologická inovace; pojetí firmy; instituce⁹. Institucionální teorie se zabývají buď jednou, nebo více než jednou z těchto popsanych oblastí. Jejich prostřednictvím se Nelson snažil objasnit právě příčiny regionálních nerovností (Blažek a kol. 2002: 149-150).

Tento přístup zahrnuje teorii výrobních okrsků a flexibilní specializace, jejíž autory jsou Bagnasco, Becattini a Brusco. Hlavní myšlenkou této teorie byl nečekaný hospodářský růst italského regionu v poválečném období. Tento růst byl způsoben specifickými socioekonomickými podmínkami, jejichž základem byla pospolitost místních komunit, pocit sounáležitosti s místní kulturou a tradiční hodnoty místních obyvatel (Blažek a kol. 2002: 150-152).

⁹ ve smyslu institucionálních praktik, chování, zvyklostí, návyky jednotlivců a hodnot

3.3.5 Síť kontaktů a regionální „zakořenění“

Sítě kontaktů a vazby mezi podniky a dalšími organizacemi v regionu zvyšují schopnost podniku mobilizovat zdroje a informace a pružněji reagovat na změny. Větší počet firem v aglomeraci s obdobným zaměřením si navzájem konkuruje, ale také mezi nimi dochází k určité formě spolupráce. Dochází zde k výměně informací a dochází k oborové specializaci, díky níž se dále rozvíjí spolupráce a podpora inovací (Blažek a kol. 2002: 155).

Každý jedinec či podnik je svým způsobem „zakořeněn“ v určité síti kontaktů, které předurčují jeho další možnosti. Záleží tedy na samotném subjektu, jak tyto sítě dokáže využít a jak bude úspěšný. V tomto ohledu se také mluví o pojetí regionu jako „průsečíku prostorových vztahů a sítí kontaktů“ nebo jako o „vztahovém prostoru“. Kontakty, sítě a všeobecně role osobních vztahů slouží jako prostředek socioekonomické analýzy zkoumající bezprostřední příčiny hospodářských rozdílů mezi regiony (Blažek a kol. 2002: 155-156).

3.3.6 Teorie učících se regionů

Konkurenceschopnost je dle této teorie dána vědomostmi, schopností učit se a vytvářet kulturní klima, které napomáhá inovacím. V tomto případě je tento pojem chápán nikoli jako cenová, ale jako konkurence založená na inovacích. Znalosti jsou nejstrategičtější „surovinou“ a učení je rozhodující proces z hlediska trvale udržitelné konkurenceschopnosti, znalosti a inovace jsou proto považovány za klíčový mechanismus regionální diferenciací (Blažek a kol. 2002: 158).

3.3.7 Současné (eklektické¹⁰) období regionální politiky

V regionální politice dochází ke stimulaci lokální iniciativy, a to jak u subjektů soukromého sektoru (deregulační opatření, podpora šíření inovací), tak i veřejného sektoru (decentralizace). Za významný nástroj zaměřený na podporu a šíření inovací jsou např.

¹⁰ Eklektické= výraznější zastoupení institucionálních a neoliberálních přístupů

vědecké parky, které vznikají společnou iniciativou místních orgánů, soukromých firem, univerzit a výzkumných ústavů. Největším přínosem těchto parků je poskytování poradenství a ověřování nových technologií a také zvyšování kvalifikace zaměstnanců (Blažek a kol. 2002:167-171).

V současném období regionální politiky dochází ke spojení soukromého a veřejného sektoru formou tzv. PPP (Public Private Partnership). Tyto společné podniky se uskutečňují tam, kde například veřejný sektor vlastní pozemek, ale nemá zkušenosti či prostředky na realizaci určitého projektu, a tak nabídne firmě ze soukromého sektoru možnost realizovat vlastní záměr. Motiv může být i opačný, soukromý sektor nepovažuje určitý projekt za atraktivní, ale pro město či region může mít značný význam. V tomto přístupu je také větší snaha o to řešit nejprve příčiny regionálních problémů, a nikoliv jejich následky. V tomto období je zdůrazněna podpora především směrem k malým a středním podnikům. Malé a střední firmy jsou mnohými autory považovány za tzv. „všelék“ řešící nezaměstnanost, vytvářející inovace a také snižující regionální problémy (Blažek a kol. 2002: 167-174).

Níže uvedená tabulka č. 3 přehledně zobrazuje vybrané teorie regionálního rozvoje. Z tabulky plyne, že všechny teorie regionálního rozvoje mají za jednoho z hlavních aktérů firmy, současnější teorie považují za hlavního aktéra také samotné lidi, a dokonce vědecké instituce či inovační systémy. Každá z teorií regionálního rozvoje je v podstatě odlišná, lokalizační teorie vyzdvihuje úlohu středisek a spádových oblastí v organizaci společnosti, teorie skupiny jádro-periferie tvrdí, že komparativní výhody jsou nezbytné pro další vývoj, dependency theory využívá slabosti periferie pro rozvoj jádra, teorie inspirované institucionálními přístupy do popředí staví místní kulturu a tradiční hodnoty obyvatel, sítě kontaktů a regionální zakořenění vysvětluje sítě vazeb a kontaktů, díky kterým dochází ke spolupráci a současné teorie považují za nejdůležitější nástroj rozvoje vědomosti a inovace.

Tabulka 3 - Přehled teorií regionálního rozvoje

Název teorie RR	Období	Hlavní aktéři	Podstata teorie
Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje - lokalizační teorie	1920-1940	racionálně jednající jednotlivci (homo economicus), firmy	Vysvětlení geografické organizace společnosti jako celku včetně pokusu o definici celého souboru charakteristik systému středisek a regionů (lokalizace obchodů blízko k zákazníkům - minimalizace nákladů), soustředění obchodů do center, resp. spádových regionů
Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-periferie	1950-1975	firmy, stát	Spolupráce regionů či státu na základě komparativních výhod Nerovnoměrnosti ve vývoji nelze eliminovat, jsou naopak velmi žádoucí pro další vývoj
Neomarxistická dependency theory	1970-1985	stát, státní firmy, nadnárodní korporace, odborové organizace	Jádro využívá ve svůj prospěch slabosti periferie. Závislost periferie na jádru se neustále prohlubuje. U některých periferních (závislých) zemí však k rozvoji přeci jen došlo (země disponovaly velkým množstvím přírodních zdrojů)
Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy	1975-	lidé, instituce, firmy, veřejné organizace a agentury	Nečekaný hospodářský růst italského regionu v poválečném období - způsoben specifickými socioekonomickými podmínkami, jejichž základem byla pospolitost místních komunit, pocit sounáležitosti s místní kulturou a tradiční hodnoty místních obyvatel
Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“	1980-	lidé, firmy	Sítě kontaktů a vazby mezi podniky a dalšími organizacemi v regionu zvyšují schopnost podniku mobilizovat zdroje a informace a pružněji reagovat na změny. Větší počet firem v aglomeraci s obdobným zaměřením si navzájem konkuruje, ale také mezi nimi dochází k určité formě spolupráce. Každý jedinec či podnik je svým způsobem „zakořeněn“ v určité síti kontaktů, které předurčují jeho další možnosti.
Teorie učících se regionů	současnost	firmy, instituce, regionální inovační systémy	Znalosti a inovace jsou považovány za klíčový mechanismus regionální diferenciacce
Současné (eklektické) období regionální politiky	současnost	lidé, inovativní firmy, vědecké instituce	Podpora a šíření inovací, spolupráce soukromého a veřejného sektoru

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Blažek a kol. 2011)

V tabulce je znázorněn, postupný přechod od exogenního přístupu (zdůrazňující rozvoj uvnitř regionů, především centrálních oblastí) k endogennímu (znalosti, inovace a spolupráce vycházející ze společnosti, tedy zdola nahoru).

3.4 Klíčové dokumenty regionálního rozvoje

V této části budou uvedeny klíčové dokumenty týkající se problematiky regionálního rozvoje, a to na úrovni národní, tak i nadnárodní. Na úrovni nadnárodní bude zmíněn dokument Strategie Evropa 2020, Nařízení Evropské parlamentu a Rady č. 1305/2013 a Společný strategický rámec. Na národní úrovni bude popsán Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb., Dohoda o partnerství, Strategie regionálního rozvoje 2014-2020, Operační programy a dále programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství – Program rozvoje venkova 2014-2020 a Program obnovy a rozvoje venkova.

3.4.1 Strategie Evropa 2020

Dokument Strategie Evropa 2020 předkládá následující priority: Inteligentní růst, jehož cílem je rozvoj ekonomiky na základě znalostí a inovací; Udržitelný růst, kde je cílem podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky, která bude méně náročná na zdroje a Růst podporující začlenění, jehož cílem je podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností (Evropa 2020, 2010: 6).

Mimo tyto priority jsou stanoveny i hlavní cíle EU, které mají být splněny do roku 2020, cíle jsou například: 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno; 3 % HDP Evropské unie by měla být investována do výzkumu a vývoje; počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů (Evropa 2020, 2010: 6).

3.4.2 Nařízení Evropské parlamentu a Rady č. 1305/2013

Nařízení Evropské parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 stanovuje pravidla pro finanční podporu poskytovanou EU členským státům na rozvoj venkova z EZFRV. V tomto nařízení jsou stanovené cíle a priority, ke kterým má politika rozvoje venkova přispívat. Jsou také vymezena opatření, která slouží k naplnění politiky rozvoje venkova a také jsou stanovena pravidla pro programování, monitorování a hodnocení. EZFRV také přispívá Strategii

Evropa 2020 podporováním udržitelného rozvoje venkova a doplňuje tak ostatní nástroje v rámci společné zemědělské politiky (eAgri, 2013).

Článek 42 a 43 tohoto Nařízení pojednává o podpoře iniciativy LEADER. Podpora této iniciativy v oblasti místního rozvoje zahrnuje také „startovací balíček LEADER“ pro místní společenství. Tento balíček je určen jako podpora malých pilotních projektů a budování kapacit, pro ta společenství, která iniciativu LEADER v programovacím období 2007-2013 neprováděla (eAgri, 2013).

3.4.3 Společný strategický rámec

Tento dokument nahradil Strategické obecné zásady pro společenství a soudržnost (2007-2013). Společný strategický rámec převádí cíle a záměry strategie Unie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění do podoby klíčových akcí pro Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF) pro období 2014-2020. Tento dokument vytváří pro každý tematický cíl klíčová opatření, která jsou podporována z ESIF v souladu s dodržáním politik jednotlivých členských států Evropské unie (MMR, 2016).

3.4.4 Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dohoda o partnerství pro programové období (dále jen Dohoda) je dokument, který vypracovává členský stát Evropské unie, který „stanoví cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit“ (DP, 2014, str. 5). ESIF zahrnuje Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Dohoda je strategickým dokumentem, který mimo jiné zastřešuje jednotlivé operační programy. Na základě analýz současné situace České republiky stanovuje také priority pro financování cílů pro období 2014-2020 (DP, 2014: 5).

3.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2014-2020

SRR vychází ze zákona č. 248/200 Sb., který tento dokument vymezuje dle § 5 následovně: „Strategie regionálního rozvoje určuje zaměření a cíle regionálního

rozvoje, zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj státu a jeho jednotlivých regionů, a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů“ (Zákon č.248/200 Sb.).

„SRR je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. SRR propojuje odvětvová hlediska (témata a priority) s územními aspekty“ (SRR 2014-2020, 2013: 4). Jedná se o střednědobý dokument, který poskytuje dlouhodobé i krátkodobé realizační kroky a vychází z předchozí Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013 a staví na principech národních a principech EU. Obsah SRR vychází z jednotlivých funkcí regionální politiky, z politiky růstové (podpora využití potenciálu jednotlivých území), z politiky disparitní (řešení dlouhodobé regionální nerovnováhy) a politiky preventivní (předcházející rizikům budoucího vývoje). SRR také vychází ze Strategie Evropa 2020 (viz kapitola 3.4.1) zaměřuje se na její tři hlavní priority: Inteligentní růst, Růst podporující začlenění a Udržitelný růst (SRR 2014-2020, 2013: 4).

Analytická část SRR je výchozí částí pro stanovení priorit, opatření a nástrojů regionální politiky. Tato část hodnotí Českou republiku v evropském kontextu jako zemi s relativně malým trhem a velkou otevřeností ekonomiky, především závislou na německém hospodářství. *„Cílem regionálního rozvoje je konkurenceschopný region, přitažlivý pro investory, obyvatele, který si dokáže uchovat vysokou kvalitu životního prostředí“ (SRR 2014-2020, 2013: 7-9).*

Dle typologie regionů SRR, se území ČR dělí na tři základní typy: rozvojová území, stabilizovaná území a periferní území. Stabilizovaná a periferní území lze zahrnout pod jeden společný pojem venkov. Regiony se soustředěnou podporou státu jsou oproti SRR 2007-2013 Hospodářsky problémové regiony a Ostatní regiony, které vykazují nižší hospodářskou a sociální úroveň (SRR 2014-2020, 2013: 55-58).

Tabulka 4 - Srovnání cílů SRR 2007-2013 a 2014-2020

	Cíle SRR ČR	Prioritní oblast
2007-2013	Rozvojově zaměřený cíl	Ekonomika regionů
		Lidé a osídlení
		Infrastruktura
		Příroda, krajina a životní prostředí
		Cestovní ruch
		Kultura
	Disparitně zaměřený cíl	Problémová území
	Instrumentální cíl	Evropský a národohospodářský strategický rámec
2014-2020	Růstový cíl	Regionální konkurenceschopnost
	Vyrovňovací cíl	Územní soudržnost
	Preventivní cíl	Environmentální udržitelnost
	Institucionální cíl	Veřejná správa a spolupráce

Zdroj: (Slivanská, 2016: 24)

V tabulce č. 4 jsou uvedeny cíle a jednotlivé prioritní oblasti ve dvou srovnávaných programovacích obdobích. Programovací období 2007-2013 bylo zaměřeno na tři hlavní cíle: rozvojově zaměřený cíl, s šesti prioritními oblastmi; disparitně zaměřený cíl, jehož náplní jsou problémová území a cíl instrumentální související s administrativou a finančním zabezpečením. V období 2014-2020 jsou oproti předchozímu programovacímu období čtyři cíle, ke kterým náleží právě jedna prioritní oblast. Programovací období 2014-2020 má v porovnání s předchozím poloviční počet prioritních oblastí. Témata jednotlivých cílů však zůstávají shodná v porovnání s předchozím obdobím. Růstový cíl je shodný s rozvojově zaměřeným cílem, preventivní cíl nejvíce inklinuje k disparitně zaměřenému cíli a institucionální cíl se nejvíce blíží cíli instrumentálnímu.

3.4.6 Operační programy

Operační programy vychází z Dohody o partnerství (viz kapitola 3.4.4) a je základním strategickým dokumentem, který má finanční a technickou povahu pro danou tematickou oblast (např. doprava, životní prostředí apod.), operační programy zpracovávají členské země EU. Každý operační program má podrobně popsány cíle a priority, které chce členská země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. V operačních programech najdeme charakteristiku aktivit, na které je možné čerpat prostředky z ESIF. Součástí jednotlivých operačních programů je také výčet subjektů, kteří mohou o finanční prostředky žádat (MMR, 2016).

Tabulka 5 - Porovnání operačních programů v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020

2007-2013		2014-2020	
Operační program	Alokace [mld. €]	Operační program	Alokace [mld. €]
OP Doprava	5,82	OP Doprava	4,7
OP Životní prostředí	4,92	OP Životní prostředí	2,6
OP Podnikání a inovace	3,12	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	4,3
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2,07	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	2,8
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1,88	OP Zaměstnanost	2,1
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1,83	Program rozvoje venkova	2,3
Integrovaný operační program	1,62	Integrovaný regionální OP	4,6
OP Technická pomoc	0,23	OP Technická pomoc	0,22
Regionální operační programy	4,66	OP Praha - pól růstu	0,2
OP zaměřené na Prahu	0,42	Operační program Rybářství	0,03
OP zaměřené na přeshraniční spolupráci	0,39		
Celkem	26,959	Celkem	23,85

Zdroj: (Slivanská, 2016, str. 27)

Ve výše uvedené tabulce č. 5 je vidět, že nejvíce zdrojů v obou letech alokuje OP Doprava. Avšak v současném programovacím období je celková výše prostředků o více než 1 miliardu Eur nižší. Dalším významným operačním programem je Životní prostředí, který v současném programovacím umožňuje čerpat prostředky až ve výši 2,6 miliard Eur, oproti programovacímu období 2007-2013, kdy výše finančních prostředků činila 4,92 miliard Eur. Co se týče názvů jednotlivých operačních programů, jsou podobné, liší se pouze v názvu, avšak výraznou změnou oproti předchozímu období je OP zaměřený na hlavní město Praha, kdy v minulém období byli 2 operační programy zaměřené na Prahu a v tomto období je to pouze jeden – OP Praha – pól růstu.

Vzhledem k zaměření této diplomové práce na téma MAS je nezbytné zmínit, které operační programy pro ně slouží. V programovacím období 2014-2020 jsou MAS podporovány, a to jako komunitně vedený rozvoj (CLLD). Jedná se o Integrovaný regionální operační program, OP Zaměstnanost a OP Životní prostředí (NSMASČR, 2012: 14).

3.4.7 Programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství

Další významnou kategorií klíčových dokumentů tvoří programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství. Program rozvoje venkova a Program obnovy a rozvoje venkova jsou svým zaměřením velmi podobné, velmi často jsou zaměňovány, avšak existují zde významné rozdíly, především v tom, že Program rozvoje venkova je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a Program obnovy a rozvoje venkova je financován Ministerstvem pro místní rozvoj.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova má za cíl obnovu, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství. Tyto cíle jsou naplňovány prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, které zahrnují investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podporu vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinnou infrastrukturu. Program podporuje také diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově s cílem vytvořit nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporuje také komunitně vedený místní rozvoj, resp. metodu LEADER. Tato metoda umožňuje lepší zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského regionu a přispívá také rozvoji spolupráce místních aktérů (SZIF, 2015). Vzhledem k tomu, že tento program byl využíván i v předchozím období, byla vytvořena tabulka č. 6 shrnující hlavní osy a priority.

Tabulka 6 - Srovnání PRV 2007-2013 vs. 2014-2020

Program rozvoje venkova			
2007-2013		2014-2020	
Osa	Zaměření	Priority	Zaměření
I	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	P1	Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
II	Zlepšování životního prostředí a krajiny	P2	Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů
III	Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	P3	Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství
IV	LEADER	P4	Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
V	Technická pomoc	P5	Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu
		P6	Podpora začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.szif.cz

Ve srovnání s programovacím obdobím 2007-2013, kde bylo 5 os, programovací období 2014-2020 čítá 6 priorit. Zaměření v obou obdobích je obdobné, vzhledem k tématu práce, je důležité vyzdvihnout osu IV Leader a prioritu č. 6 – Podpora začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech. Účelem osy IV Leader je zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a využití přírodního a kulturního potenciálu venkova, které je spojeno s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Prioritou této osy je zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova. Cílem je realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství. Opatřeními jsou: Místní akční skupina, Realizace místní rozvojové strategie a realizace projektů spolupráce¹¹ (SZIF, 2013:151). Priorita č. 6 je mimo jiné zaměřena na posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech, opatření M19 je zacíleno na podporu tohoto rozvoje z iniciativy LEADER - CLLD (SZIF, 2013: 141).

¹¹ Opatření navazuje na podopatření typu LEADER+ OP Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství, respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005-2008 - Národní program reformy ČR. (https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafrd%2F1393415127062.pdf)

Program obnovy a rozvoje venkova

V tomto případě se jedná o podprogram, jehož správcem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Tento podprogram je zaměřený na participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení, které souvisí s udržováním tradic (MMR). Dotační tituly jsou aktualizovány každý rok a mohou se lišit. Tabulka č. 7 zobrazuje jednotlivé dotační tituly za období 2013-2018.

Tabulka 7 - Komparace dotačních titulů Programu obnovy a rozvoje venkova

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dotační titul č. 1	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku ¹²	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku
Dotační titul č. 2	Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci	Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci	Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci	Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci	Podpora zapojení generací do komunitního života v obci	Podpora zapojení generací do komunitního života v obci
Dotační titul č. 3	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova
Dotační titul č. 4		Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci
Dotační titul č. 5				Podpora obnovy místních komunikací	Podpora obnovy místních komunikací	Podpora obnovy místních komunikací
Dotační titul č. 6						Podpora obnovy sportovní infrastruktury

Zdroj: Vlastní zpracování dle MMR a smocr.cz

Komparace dotačních titulů ve stejnojmenné tabulce č. 7, přehledně vyobrazuje postupné každoroční přibývání počtu dotačních titulů. Nejnovějším dotačním titulem je Podpora obnovy sportovní infrastruktury. Dotační tituly byly shodné v letech 2014 a 2015; 2016 a 2017.

¹² V roce 2017 získaly ocenění v této soutěži dokonce dvě obce z MAS Pošumaví a to: Myslív (zelenou stuhu = za péči o zeleň a životní prostředí) a Kolinec (oranžovou stuhu = spolupráce obce a zemědělského subjektu).

3.4.8 Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.

Tento zákon je základním výchozím institucionálním zabezpečením regionálního rozvoje v České republice, který dle § 1 tento zákon upravuje podmínky pro:

- a) poskytování podpory regionálnímu rozvoji a s tím související působnost ústředních správních úřadů, krajů a obcí,*
- b) koordinaci a realizaci podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti,*
- c) činnost evropského seskupení pro územní spolupráci v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie (Zákon č.248/200 Sb.).*

Tento zákon má za cíl zajistit dynamický a vyvážený rozvoj územní České republiky. K naplnění tohoto cíle rozvoje za respektování kvalita života a životního prostředí, snižování regionálních rozdílů, využívání místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů. Podporované oblasti na úrovni České republiky jsou dále vymezeny ve Strategii regionálního rozvoje (viz kapitola 3.4.5) (Zákon č.248/200 Sb.).

4 Aktéři a spolupráce v regionálním rozvoji

Regionální rozvoj a rozvoj venkova by nemohl probíhat bez činnosti nejrůznějších osob, spolků, skupin, podniků či dokonce státu, tedy aktéry. Tito aktéři mezi sebou vzájemně interagují a vytváří mezi sebou vztahy, čímž do jisté míry ovlivňují danou lokalitu. Kapitola této práce se proto bude zabývat právě těmito aktéry a spoluprací v oblasti regionálního rozvoje.

4.1 Podstatný pojem kapitál pro současné chápání regionálního rozvoje

Pojem kapitál je v obecné ekonomii definován jako hodnota, která je schopna zhodnocení – přináší vlastníkovvi určitý zisk či úrok. Kapitál existuje ve fyzické formě (stroj) nebo v podobě finanční (finanční aktiva). V první řadě je tento pojem jistou formou investice, navazuje tedy na tradiční odlišení dvou typů ekonomických aktivit – investice versus spotřeba. Investice a odložení spotřeby může přinést v budoucnu větší hodnotu, než je ta současná (Veselý, 2006: 5-6). Kapitál také představuje souhrn zdrojů, které mohou aktéři úspěšně uplatňovat při vzájemném jednání (Drulák, 2007: 41). Kapitál ovšem není pouze fyzický a finanční, ale existuje i termín kulturní kapitál, intelektuální kapitál, politický kapitál, a především neméně důležitým nástrojem v regionálním/rurálním rozvoji je pojem sociální kapitál. Tento pojem představuje nemateriální aspekt života společnosti a je také nástrojem, který spolu s institucemi, umožňuje snadnější koordinaci aktivit a přispívá tak ke kvalitě života. Pojem kapitál v horizontálním chápání představuje provázanost na komunitu, přístup LEADER je založený na sociálním kapitálu (Lošťák: 46).

4.1.1 Lidský kapitál

Velký sociologický slovník definuje lidský kapitál jako zásobu znalostí a dovedností ztělesněných v lidech na určitém území. Lidský kapitál je výsledkem tradice, vzdělání a poznatků získaných praxí. Tento kapitál se přibližuje kulturnímu kapitálu. Z ekonomického hlediska lidský kapitál interpretuje vzdělání jako investici do pracovní síly a směřuje do zlepšování kvality pracovníků v rámci odborné přípravy a vzdělání. Profese, které vyžadují vyšší vzdělání, musí být více placené, aby se dalo přitáhnout dostatečné množství pracovníků, kteří očekávají návratnost investice do lidského kapitálu

(Keményová, 1996). „*Lidský kapitál jsou schopnosti, dovednosti a odpovídající motivace tyto schopnosti a dovednosti uplatnit*“ (Burdieu in Mazouch 2011: 1). Lidský kapitál může být také rozdělen na dvě části, které spolu souvisí, avšak lze je navzájem rozdělit. První částí tzv. základní jsou produktivní schopnosti a vlastnosti, kterými je myšlena lidská síla, řemeslné dovednosti, analytické myšlení apod. Druhou částí je tzv. širší lidský kapitál, který umožňuje uplatnit složky základního kapitálu (Mazouch, 2011: 1). „*Investice do lidského kapitálu může snižovat kriminalitu či nezaměstnanost*“ (Šubrt, 2010: 137).

4.1.2 Kulturní kapitál

Kulturní kapitál může existovat ve třech formách: ve ztělesněném stavu, tj. ve formě dlouhodobých dispozic mysli a těla; v objektivním stavu ve formě kulturních statků (obrazů, knih, slovníků, nástrojů, strojů atd.); a v institucionalizovaném státě formou vzdělávání (Bourdieu, 1986). Novotná definuje kulturní kapitál jako kapitál, který je tvořen neekonomickými statky, které jedinec využívá při svém jednání a při procesu sociálního vzestupu (2010: 10). Kulturní kapitál je dle Šafra ztotožňován s dosaženým vzděláním. Je důležité, aby rodiče investovali do kapitálu svých potomků z hlediska času, komunikace se školou a snahy zprostředkovat dítěti informace, které škola nepředává. Tento kapitál poté umožní společenský úspěch a pozdější uplatnění na trhu práce (2007: 3).

Tabulka 8 - Srovnání forem kapitálu

Forma kapitálu	Lidský kapitál	Kulturní kapitál	Politický kapitál	Sociální kapitál
Podstata	schopnosti, dovednosti a odpovídající motivace tyto schopnosti a dovednosti uplatnit	existuje ve ztělesněném stavu, v objektivním stavu ve formě kulturních statků a v institucionalizovaném státě formou vzdělávání	disponuje s ním každá nově zvolená vláda - důvěra v ní, pokud nebude vláda úspěšná, již nebude moci nikdy uskutečnit takové změny	souhrn zdrojů, které jsou spojeny s členstvím ve skupině
Autor	Burdieu	Burdieu	Slaný	Burdieu
Podstata	základní lidský kapitál jsou produktivní schopnosti a vlastnosti (lidská síla, řemeslné dovednosti, analytické myšlení apod.) a širší lidský kapitál umožňuje uplatnit složky základního kapitálu	spojen s dosaženým vzděláním - důležitá je investice do kapitálu - společenský úspěch a pozdější uplatnění na trhu práce		spolupráce mezi jednotlivci uvnitř jejich domácností a mimo ni k tomu, aby uspokojili své potřeby
Autor	Mazouch	Šafr		Rose
Podstata	investice do kapitálu může snižovat kriminalitu či nezaměstnanost			vztah ovlivňující společenské a politické prostředí, v kombinaci s ost. kapitály působí v ekonom. růstu a lidský kap. je díky němu efektivnější
Autor	Šubrt			Kitson

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.3 Politický kapitál

Politickým kapitálem disponuje každá nově zvolená vláda, tento pojem byl použit v souvislosti transformačních procesů v zemích střední a východní Evropy, kdy po svržení komunismu dostali politici velkou důvěru lidí – tedy politický kapitál. Nové vlády dostanou určitý čas na to, aby realizovali určité úspěchy. Jejich cílem je především rozvoj tržní ekonomiky, zejména tvorbou systémového rámce změn. Tento kapitál se rychle vyčerpává. Pokud není využit pro radikální změny, již nikdy nebudou schopni politici schopni takové změny uskutečnit (Slaný, 2003: 126).

4.1.4 Sociální kapitál

Sociální kapitál je chápán z různých pohledů, Rose definuje sociální kapitál jako činnosti, které jsou v každodenním životě známy po celém světě, jedná se o spolupráci mezi jednotlivci uvnitř jejich domácností a mimo ně k tomu, aby uspokojili své potřeby. Termín sociální kapitál je těžko vyjádřitelný v penězích, proto je jeho význam velmi často přehlížen, hlavně ve vyspělých zemích (2000: 1). Bourdieu chápe sociální kapitál jako souhrn skutečných nebo potenciálních zdrojů, které jsou spojeny s držetím trvalé sítě více či méně institucionalizovaných vztahů nebo jinými slovy - členství ve skupině - které poskytuje každému ze svých členů podložení společně vlastněného kapitálu. Tyto vztahy mohou existovat pouze v praktickém stavu, v materiální anebo symbolické výměně, která jim pomáhá udržovat je. Mohou být také společensky zavedeny a zaručeny použitím společného jména, tj. jméno rodiny, třídy, školy, strany a podobně (1986).

Sociální kapitál je v podstatě instituce – vztah, který ovlivňuje společenské a politické prostředí. A zahrnuje společenské hodnoty a také pravidla společenského chování včetně důvěry a občanské zodpovědnosti. Přítomnost sociálního kapitálu je předpokladem pro velké množství sociálních vazeb, tyto vazby mohou umožnit přenos hodnotných informací. Tento kapitál také může velmi ovlivnit využívání technologií, které může umožnit příjem nových inovací, a tak ekonomika může rychleji růst. Sociální kapitál sám o sobě, má omezenou hodnotu, ale v kombinaci s ostatními kapitály působí v ekonomickém růstu a lidský kapitál se díky němu stává efektivnější. (Kitson a kol., 2005).

4.2 Aktéři rozvoje venkova

Tato kapitola je věnovaná samotným aktérům rozvoje venkova, kteří jsou jeho neodmyslitelnou součástí, a právě proto je nutné aktéry definovat. Bez aktérů by totiž rozvoj venkova nemohl probíhat, jsou jeho hlavním hnacím motorem. Aktér je definován jako nositel, iniciátor či realizátor sociální činnosti. Aktérem může být jeden člověk – individuum, ale také sociální skupina jako nositel aktivit (Petrušek a kol. 1996: 47). „Aktérem rozvoje venkova je v nejširším slova smyslu instituce či jednotlivec, který svými aktivitami vstupuje do dění na venkově či je součástí venkova“ (Bínek a kol. 2009: 38).

4.2.1 Kategorizace aktérů rozvoje

Jedním ze způsobů rozlišení aktérů je podle vztahu k řešenému problému či projektu vznikajícím na základě spolupráce. V této rovině rozlišujeme aktéry jako **Shareholders**, kteří jsou tzv. podílející se subjekty, kteří jsou hlouběji zapojeni do procesu řešení či přípravy, jedná se například o spolupracující obce či podnikatele. Dalšími aktéry jsou **Stakeholders**, kteří jsou tzv. zainteresovanými subjekty. Jsou to subjekty, na které daná aktivita bude působit, jsou to například občané, občanská sdružení či návštěvníci. Aktéry jsou i dotčené subjekty - **Placeholders**, v jejichž zájmovém území se případná aktivita realizuje, jedná se například o krajský úřad, správa chráněné krajinné oblasti či národního parku nebo ministerstvo. Zařazení aktérů do těchto skupin není úplné, dochází k vzájemnému prolínání těchto subjektů (Galvasová a kol. 2007: 47). Další možné rozlišení aktérů regionálního rozvoje je uvedeno níže (viz tabulka č. 9 a č. 10).

Tabulka 9 - Dělení aktérů regionálního rozvoje

hlavní nadnárodní aktéři	Evropský parlament, Rada EU, Evropská komise, Soudní dvůr, Účetní dvůr, Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor, Evropský ombudsman, Evropský inspektor ochrany údajů, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond, Interinstitucionální orgány, Agentury EU, Světová banka, FAO OSN
hlavní národní aktéři	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR, Vláda ČR (ministerstvo zemědělství, ministerstvo pro místní rozvoj)
hlavní regionální aktéři	Krajské úřady, Regionální rada regionů soudržnosti, Státní zemědělský intervenční fond
hlavní místní aktéři	městské a obecní úřady, sdružení měst a obcí za účelem rozvoje regionů
ostatní aktéři	Podniky a podnikatelé, organizace zřízené státem (Czech Tourism), nevládní neziskové organizace, korporace, fundace, ústavy, Hospodářská, Agrární komora

Zdroj: (Slivanská, 2016: 32)

Z výše uvedené tabulky č. 9 je zřejmé rozdělení aktérů regionálního rozvoje, nejvyšší úroveň je zde tvořena orgány Evropské unie a dalšími nadnárodními aktéry. Národní aktéři jsou představováni veřejnou správou České republiky, která je zastoupena především mocí zákonodárnou. Hlavními regionálními aktéry jsou krajské úřady, Regionální rada regionů soudržnosti a Státní zemědělský intervenční fond. Na úroveň místních aktérů řadíme především obce a jejich sdružení za účelem rozvoje regionů. Poslední položkou v dělení aktérů regionálního rozvoje jsou ostatní aktéři, kteří nespádají do žádné z předchozích kategorií, jsou to nejrůznější podniky či podnikatelé nebo různé neziskové organizace atd. V tomto případě patří místní akční skupiny do kategorie hlavních místních aktérů.

Tabulka 10 - Matice aktérů - prostorová úroveň versus typ sektoru

		SEKTORY		
		veřejný	podnikatelský	neziskový
ÚROVEŇ	národní	ministerstva	celostátní zájmová uskupení	spolky, svazy
	krajská	kraj vysoké školy krajská informační střediska	podnikatelská sdružení	nezisková sdružení
	lokální	obce - DSO, MAS obcí zřizované organizace	podnikatelé, zemědělci	zájmová sdružení

Zdroj: (Binek a kol 2009: 41)

Z výše uvedené tabulky č. 10, která propojuje prostorovou úroveň a typ sektoru je patrné, že místní akční skupiny řadíme na lokální úroveň do veřejného sektoru.

4.2.2 Místní akční skupiny

Místní akční skupiny (MAS) představují partnerství, ve kterém spolupracují různé subjekty na určitém území. MAS jsou uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER, která spojuje subjekty veřejného i soukromého sektoru na daném území (obce, DSO, podnikatele, neziskové organizace a samotné občany). Podmínkou MAS je, že se musí skládat z vyváženého a reprezentativního výběru partnerů z různých sektorů. Zástupci soukromého sektoru (soukromí podnikatelé, neziskové organizace, FO reprezentující zájmové skupiny) musí tvořit nejméně 50 % z místního partnerství. Co se týče právní formy MAS, nejčastěji se jedná o obecně prospěšné společnosti, zapsané spolky či zapsané ústavy (Galvasová

a kol. 2007: 34). Hlavním cílem MAS je zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a také získávání a rozdělování finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER (NSMASCR, 2015)¹³.

Jednotlivé činnosti MAS jsou definovány ve Strategickém plánu Leader, který je určován pro období 6-7 let s využitím různých fór či workshopů. Zaměstnanci MAS musí informovat, aktivovat a podporovat místní lidi, aby navrhovali rozvojové myšlenky. Možný projekt je realizovaný v sedmi krocích¹⁴. Co se týče samotné realizace projektu, nejprve jí předchází identifikace problému nebo jasně definované potřeby. Tento proces pokračuje plánováním projektu a žádostí popisující cíle, partnery a návrh harmonogramu. Poté o projektu rozhoduje Rada MAS, posuzuje jeho přínos objektivními kritérii. Realizační fáze je monitorována průběžnými zprávami, které jsou hodnoceny spolu s celkovými výsledky a dopady. Projektové žádosti jsou kvalifikovány nebo diskvalifikovány představenstvem MAS, které má obvykle 10-20 členů zastupujících různé zájmové skupiny (Wade a kol. 2008: 12-13).

4.2.3 Metoda LEADER

Metoda LEADER představuje partnerskou spolupráci různých subjektů na určitém území, z nichž vzniká MAS, jejímž základem je partnerská dohoda o hlavních cílech rozvoje venkovského regionu, společná strategie a realizace projektů rozvoje. Tato metoda působí zdola nahoru tj. endogenní přístup, a má za úkol probudit a rozvinout potenciál daného regionu. Cílem je zavádět integrované strategie udržitelného rozvoje, zkoušet nové způsoby podpory přírodního i kulturního dědictví, zlepšit ekonomické prostředí, přispět

¹³ Členství v MAS je pro jednotlivce a organizace v rámci svých hranic, které jsou určeny místními lidmi a které následují funkční hranice. Toto členství je založeno na základě geografie, historie či specializace na určité druhy výrobků a na know-how. Region MAS obvykle čítá 20 000 až 100 000 obyvatel. V MAS má průměrně 3-4 placené zaměstnance, kteří mají na starosti řízení realizaci postupů programu LEADER, vztahy s veřejností, informační politiku, dotační platby a další (Wade a kol. 2008: 12)

¹⁴ Původní problém nebo potřeba projektu; Plán a přihláška projektu; Souhlas a financování Radou MAS; Realizace; Výstupy projektu; Výsledky projektu; Dopady projektu (Wade a kol. 2008: 12)

k tvorbě nových pracovních příležitostí i k celkovému zlepšení organizačních schopností příslušné komunity. Základním prvek je tedy „spolupráce“ v širším slova smyslu. (Galvasová a kol. 2007: 34-35).

LEADER je vyzkoušená metoda, která je díky širokému zastoupení místních komunit transparentní, v daných podmínkách inovativní, a hlavně velmi účinná. Metoda LEADER je díky způsobu řízení rozvoje zdola nahoru schopná generovat koncepční řešení problémů venkovských oblastí realizací řady kvalitních projektů, které jsou jinak standardními způsoby administrace evropských fondů jen těžko dosažitelné. MAS, které v jednotlivých oblastech realizují strategie jsou spolehlivé subjekty, které jsou zároveň kontrolovány, a proto jsou transparentní a důvěryhodné. MAS nejsou jen správci veřejných prostředků, ale jsou považovány za impulsní centra, animátory dění v regionu či komunikační platformu. Díky tomu všemu se MAS daří rozvíjet potenciál území. Pro rozvoj regionů je také důležitým aspektem práce s veřejností a občanskou společností, MAS velmi dobře shání dobrovolníky, různé místní iniciativy nebo aktivní občany. Metodu LEADER a síť MAS lze proto použít k řešení problémů ve venkovských regionech, relativně rovnoměrnému pokrytí celého spravovaného území, jednotnému monitoringu, a díky integrovanému přístupu také k docílení žádoucích výsledků (NSMASČR, 2012).

O tomto modelu probíhaly diskuse již od 80. let 20. století. Prvním výsledkem těchto diskusí byla iniciativa LEADER I (1991-1994) a poté LEADER II (1994-1999). V programovacím období 2000-2006 byla realizována iniciativa LEADER+, jako iniciativa EU v členských zemích, navazující na předchozí iniciativy. V programovacím období 2007-2013 byly uplatňovány metody LEADER rozvinuté stejnojmennou iniciativou jako osa IV do Národního strategického plánu pro rozvoj venkova. (Galvasová a kol. 2007: 34). V současném programovém období 2014-2020 se metoda LEADER dopracovala ke Komunitně vedenému místnímu rozvoji (CLLD) a tím se rozšířila možnost financování projektů k naplňování strategií MAS (NSMASČR, 2015).

4.2.4 Národní strategický plán LEADER 2014+

Národní strategický plán LEADER 2014+ je tematicky a časově zaměřen na uplatnění metody LEADER v rozvoji venkova v období po roce 2013. Tento dokument je zpracován Národní sítí Místních akčních skupin České republiky a je vstupní materiálem pro diskusi

o budoucnosti metody LEADER v České republice. Týká se uplatnění jak v budoucích programech rozvoje venkova, tak v ostatních aktivitách rozvíjejících a podporujících venkov (NSMASČR, 2011). Tento plán navrhoval pro období 2014-2020, aby se metoda LEADER stala součástí všech operačních programů, které budou realizovány na venkově a aby tyto programy začlenily MAS jako součást své implementační struktury jako efektivní zástupce venkovských společenství. Přístup LEADER by se měl stát všeobecnou metodou při zjišťování a financování hlavních potřeb na venkově. Dalším návrhem bylo ve vztahu ke Společné zemědělské politice Evropské unie, aby vznikly pro zemědělství a venkov dvě oddělená pojetí nebo dva fondy s odlišně formulovanými cíli: zemědělský fond (zaměřený na ochranu životního prostředí, potravin a zemědělství) a fond venkova (zaměřený na ekonomiku venkova a na rozvoj venkovských regionů a komunit), a to především z důvodu využití samostatného přístupu k financování a odlišného administrativního postupu (NSMASČR, 2011).

4.2.5 Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Komunitně vedený místní rozvoj je dodatkem k Národnímu strategickému plánu LEADER 2014+. Dokument slouží jako soubor věcných doporučení pro implementaci politik místního rozvoje dle čl. 28–31 návrhu Nařízení o společných ustanoveních k fondům EU a čl. 42–45 návrhu Nařízení o podpoře pro rozvoj venkova v rámci víceletého finančního rámce 2014–2020. Doporučení vychází z praxe při aplikaci metody LEADER v rozvoji ve venkovských oblastech České republiky od roku 2004. Tento dokument je určen hlavně pracovníkům orgánů a dalším pracovníkům podílejícím se na přípravě finančního rámce 2014–2020. EHSV přijal 21. 9. 2011 stanovisko „LEADER jako nástroj pro místní rozvoj“, ve kterém je podpořeno rozšíření metody LEADER „*jako osvědčeného nástroje rozvoje a posílení místních a regionálních mezisektorových partnerství s potřebnou standardizací procesů a partnerství a s vysokými požadavky na přidanou hodnotu, účelnost a účinnost jejich projektů*“ (NSMASČR, 2012). EHSV přímo doporučuje při využívání finančních prostředků z jiných fondů EU zaměřených na rozvoj venkova právě partnerství na principech metody LEADER, tedy zdola nahoru (NSMASČR, 2012).

4.3 Spolupráce a participace jako základní prvek v činnosti místních akčních skupin

Jak už bylo zmíněno ve výše uvedené kapitole 4.2.3 MAS jsou založeny právě na principu spolupráce a participace mezi subjekty na určitém území, proto je vhodné se samotný pojem spolupráce a participace, představující základní prvek v činnosti těchto aktérů, zaměřit. Termín spolupráce neboli kooperace je proces interakce mezi jedinci či skupinami, kteří sledují dosažení určitého společného cíle nebo proklamují společný zájem. Určité komunity či společenství jsou právě v mnoha ohledech založeny na vzájemné spolupráci. Pokud nelze splnit vytyčený cíl samostatně, je možné ho společnými silami naplnit. Lidé spolu navzájem kooperují, aby efektivně dosáhli uspokojení svých potřeb a poskytli si vzájemnou podporu (Nový a kol.2006: 51). Spolupráce mezi nejrůznějšími aktéry existuje z různých důvodů, jedním z nich může být například tzv. synergický efekt. Podstatou synergického efektu je, že k dosažení určitého cíle je vhodnější zvolit cestu společné spolupráce, než aby každý usiloval o dosažení cíle sám (Galvasová a kol. 2007:14). Spolupráce neboli kooperace je v sociologii definována jako společná návazná činnost uvnitř či navenek skupiny. Aby mohla spolupráce fungovat, je nutné respektovat společné cíle, taktiku a strategie při dosahování cílů. Pro spolupráci je také důležitá komunikace, protože komunikace představuje vysokou míru výměny informací se snahou informovat vzájemně co nejpřesněji a nejúspěšněji (Petrušek a kol: 1996).

Existují různé formy spolupráce, Zákon o obcích 128/2000 Sb. definuje spolupráci mezi obcemi, kdy mohou obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Obce mohou tvořit Dobrovolný svazek obcí, který je právnickou osobou a členy tohoto svazku mohou být pouze obce. Druhým typem spolupráce je spolupráce s jinými právnickými či fyzickými osobami, kde v občanskoprávních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o spolku a o smlouvě o společnosti. Třetím typem spolupráce je spolupráce s obcemi jiných států, obce tedy mohou nejen spolupracovat se zahraničními obcemi, ale i být členy mezinárodních sdružení územních samosprávních celků. Svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států, kdy obsahem jejich spolupráce mohou být jen činnosti související s činností svazku (128/2000Sb.).

Důležitým předpokladem vzniku spolupráce a participace je také postoj místních autorit k veřejné participaci. Místní instituce mají důležitou roli v podporování spolupráce mezi aktéry a dosahování společných cílů. Překážkou v procesu rozvoje může být nedostatek politické vůle a strach z toho, že silná občanská participace a množství institucí a názorů zpomalí proces rozvoje. Na druhé straně je významný také přístup občanů spolu s jejich aktivitou a vědomostmi. Klíčovým předpokladem regionálního rozvoje je efektivita veřejného a občanského sektoru, jeho schopnost tvořit strategie, začlenění místních lidí a podniků do rozvojového plánování a podpory. Stoupající provázanost společnosti, vyšší vzdělanost a snazší přístup k informacím prostřednictvím informačních technologií omezuje tradiční plánování „seshora“ a rozšiřuje kolektivní vyjednávání a komunikaci v plánování, které je pak nazýváno komunikativním, participativním či kooperativním (Raagma in Čermák a kol, 2009: 51).

Předpoklady občanské participace a spolupráce jsou dle Stachové a Čermáka:

- Zájem (osobní či skupinový)
- Sounáležitost s místem
- Přítomnost vůdčí osoby
- Informovanost

Pojem spolupráce a participace je však autory často považován za jeden a ten samý, avšak Michal Illner oba tyto pojmy rozlišuje. Spolupráce se projevuje nejen institucionalizovanými a právně regulovanými normami, ale může být také v neformální formě jako lokální, občanská a podnikatelská spolupráce např. osobní styky jednotlivých osobností. Tyto neformální vztahy obvykle přechází ve vznik vztahů a aktivit formálních a existují paralelně s nimi jako jejich vnitřní tvář (Illner a kol, 2007: 18). Participace, v tomto případě institucionalizovaná politická participace, představuje dobrovolné aktivity občanů, jednotlivců či kolektivu, jejichž cílem je ovlivňovat nebo jednorázově ovlivnit místní politiku. Politická participace se od lokální participace tím, že zde není ekonomická, společenská a kulturně zaměřená účast na životě obce. Důležité je také zmínit, že i zdánlivě nepolitické chování může mít v jistém kontextu politický význam (Illner a kol, 2007: 18).

4.3.1 Spolupráce mezi MAS

V tomto ohledu je nejdůležitější zmínit Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s., která sdružuje organizačně samostatné právnické osoby – místní akční skupiny – fungující na základě komunitně vedeného místního rozvoje – metody LEADER ve prospěch venkova v České republice. NS MAS ČR sdružuje MAS, rozvíjí spolupráci s dalšími aktéry působící ve prospěch venkova a jeho obyvatel, hájí společné zájmy členských MAS ve vztahu ke státním orgánům, reprezentuje a zastupuje členské MAS na národní a mezinárodní úrovni při jednáních, výměně zkušeností či příkladů dobré praxe, propaguje a popularizuje úlohu MAS v komunitně vedeném místním rozvoji a v neposlední řadě se podílí na pořádání národních a mezinárodních konferencí, výstav, soutěží, slavností a dalších akcích podporujících udržitelnost a fungování venkova (NSMASCR, 2015).

Místní akční skupiny také spolupracují mezi sebou, například MAS Jižní Haná je partnerem projektu spolupráce nazvaného MAS MEZI SEBOU. Projekt je realizován v rámci opatření IV.2.1 Realizace projektů spolupráce Programu rozvoje venkova ČR. Do tohoto projektu se dále zapojily 4 MAS ze Zlínského kraje a to: MAS Hornolidečska, z.s., MAS Buchlov, z.s., MAS Východní Slovácko, z.s. a MAS Staroměstsko, z.s. Cílem projektu je podpora spolupráce mezi všemi partnery ve smyslu přenosu zkušeností, systémových nastavení řízení a uplatňování principů LEADER (CLLD). Výstupem projektu je Metodika MAS MEZI SEBOU (MAS Jižní Haná, 2018).

MAS Pošumaví spolupracuje s MAS Železnohorský region a plánuje spolupracovat ještě s dalšími MAS, nejen tuzemskými, ale i MAS zahraničními (MASPOSUMAVI, 2017).

4.3.2 Volba vhodné spolupráce

Jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly 4.3, termín spolupráce je procesem interakce mezi jedinci či skupinami, kteří sledují dosažení určitého společného cíle nebo proklamují společný zájem. K dosažení společného cíle či zájmu je nutné tento cíl nejprve pojmenovat a následně zvolit formu spolupráce. Binek a kol. uvádí možné cíle spolupráce a k nim je přiřazena právě vhodná forma spolupráce.

Tabulka 11 - Volba vhodné spolupráce

Hlavní cíle spolupráce	Vhodná forma spolupráce
řešení problémů nadobecního charakteru	DSO
realizace společných rozvojových projektů	
formulace a prosazování zájmů regionů	
koordinace rozvojových činností	
správa majetku	DSO/společná PO
zajištění veřejných služeb	
řešení problému specifického charakteru	smlouva uzavřená ke splnění konkrétního úkolu
realizace projektu	
výměna informací a zkušeností	neformalizovaná spolupráce/partnerská obec/DSO
společný postup při vyjednávání	
cílenější zapojení podnikatelů a neziskových organizací do rozvoje regionu	MAS příp. DSO

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Binek a kol. 2012: 5)

Z výše uvedené tabulky č. 11 je patrné, že pokud je cíl spolupráce jasně definovaný náleží k němu také doporučená forma spolupráce. Ve většině případů je doporučenou formou spolupráce dobrovolný svazek obcí. Pokud je hlavním cílem aktéra řešení problémů nadobecního charakteru, zvolí aktéři spolupráci ve formě dobrovolného svazku obcí nebo když chce aktér cíleněji zapojit podnikatele či neziskové organizace do rozvoje lokality, zvolí spíše formu místní akční skupiny případně dobrovolného svazku obcí. Je také důležité zmínit, že téměř všechny formy spolupráce jsou zakotveny v zákonech, pokud však aktéři mezi sebou chtějí pouze sdílet zkušenosti a informace, není nutné tento svazek nijak formalizovat. Aktéři, jimiž se zabývá tato diplomová práce, zvolili formální svazek, který poskytuje rozšířené možnosti v rámci rozvoje regionů. Zmíněný DSO a MAS budou v další části porovnány.

4.3.3 Komparace DSO/mikroregionu versus MAS

Na základě autorčiny bakalářské práce, která se zabývala Mikroregionem, je vhodné porovnat tyto dva typy spolupráce. Hlavní rozdíly v těchto formách spolupráce jsou uvedeny v následující tabulce č. 12.

Tabulka 12 - Komparace DSO vs. MAS

	DSO	MAS
Členství	pouze obce	obce, neziskové organizace, podnikatelské subjekty, občané
Členství jedné obce ve více DSO/MAS	ano	ne
Financování	Příspěvky obcí a dotace	Příspěvky obcí, dalších členů a dotace
Cíle spolupráce	problémy nadobecního charakteru, společné rozvojové projekty, prosazování zájmů regionů, koordinace rozvojových činností, správa majetku, zajištění veřejných služeb	cílenější zapojení podnikatelů a neziskových organizací do rozvoje regionu
Právní forma	Zákon o obcích	Nový občanský zákoník
Celostátní zastřešení	není	NS MAS ČR
Příklad projektu rozvoje	Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy na území svazku obcí CHOPOS	Lidová architektura na území MAS Pošumaví

Zdroj: Vlastní zpracování

V dobrovolném svazku obcí mohou být členy pouze obce, oproti tomu, členy MAS mohou být nejen obce, ale také neziskové organizace, podnikatelské subjekty či samotní angažovaní obyvatelé. Dalším rozdílem je to, že jedna obec může být členem ve více DSO, ale obec nemůže být členem více MAS zároveň. Co se týče financování, hlavní rozdíl zde plyne z faktu týkajícího se samotných členských příspěvků, je evidentní, že členy MAS nejsou pouze obce, a proto jsou tyto příspěvky odlišné oproti DSO. Pokud se zaměříme na samotný cíl spolupráce, DSO je jako vhodnou formu spolupráce zvolit v případě problémů nadobecního charakteru, společných rozvojových projektů, prosazování zájmů samotného regionu, koordinaci rozvojových činností, správy majetku či zajištění veřejných služeb. MAS je vhodná spíše pro cílenější zapojení podnikatelů a neziskových organizací do rozvoje regionu. Oba tyto typy jsou vymezeny zákonem, pro DSO je klíčovým Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., a pro MAS je klíčový Nový občanský zákoník 89/2012 Sb. Dalším významným rozdílem je celostátní zastřešení těchto aktérů, MAS zastřešuje Národní síť Místních akčních skupin České republiky, ale DSO takové sítě nevytváří. Nelze však říci, jaká forma spolupráce je či není výhodnější, pro každou obec či jiného

aktéra je v jeho vlastním uvážení, jakou formu zvolí. Každý z těchto forem má své výhody či nevýhody. Lze říci, že obě tyto formy spolupráce přispívají k rozvoji daných lokalit na základě endogenního přístupu.

Shrnutí teoretické části

První část teoretické části charakterizovala venkovský prostor. Pojem venkov či venkovský prostor není jednoznačně definován. Binek (2009: 11) vymezuje venkov na základě aspektů jako je velikost sídla, charakter krajiny a samotný charakter sídel a života v nich. Binek uvádí, že v některých případech je nezbytné vymezit venkov, především v souvislosti s dotacemi, tj. *úcelové vymezení pro uplatňování politiky rozvoje venkova*. OECD vymezuje venkov jako obce do 150 obyvatel na km². V dalším kroku jsou vydefinovány kategorie: převážně venkovský region, středně venkovský region a převážně městský region. SRR 2014-2020 vymezuje venkov statistickou hranicí do 3 000 obyvatel. Dle Velkého sociologického slovníku je venkovem obydlený prostor nacházející se mimo městské lokality. Ze sociologického hlediska je venkov chápán jako specifický typ komunity nebo také rurální komunitou či venkovským společenstvím. Venkov se považuje za méně vyspělý než město, avšak vlivem procesu urbanizace nejsou výrazné rozdíly mezi venkovem a městem. Dnešní venkov se stává spíše místem rekreace.

Byly objasněny koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji, endogenní, exogenní a neoendogenní. Zaměřením této práce konvenuje spíše k endogennímu přístupu, který je zaměřen primárně na lokalitu s využitím lidského kapitálu a místních zdrojů za účelem rozvoje lokality. Z hlediska zaměření této práce a jejího cíle práce je vhodné její zakotvení v endogenním přístupu k rozvoji a mimo jiné například také v lokalizační teorii, jejímž nejvýznamnějším přínosem je systematické studium aglomeračních efektů, které jsou podstatnou částí teorií regionálního rozvoje do současnosti.

Regionální rozvoj není jen teorií, je určen dokumenty na nadnárodní úrovni, ale i legislativní oporou v zákoně, na který navazují další dokumenty národního charakteru. Regionální rozvoj je na národní úrovni zakotven v Zákoně o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb. Nástrojem pro regionální rozvoj je Strategie regionálního rozvoje, která má dané cíle pro každé programovací období. Dalším dokumentem, který souvisí s regionálním rozvojem, je Dohoda o partnerství, ze které vychází jednotlivé operační

programy pro dané programovací období. Operační programy byly srovnány dle programovacích období. Bylo zjištěno, že v uvedených programovacích obdobích jsou témata operačních programů velmi podobná, především tematicky (např. doprava, životní prostředí, zaměstnanost apod.). Dále jsou to programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství – Program rozvoje venkova a Program obnovy a rozvoje venkova¹⁵. Klíčovým dokumentem je také Národní strategický plán LEADER 2014+, který je tematicky a časově zaměřený na uplatnění metody LEADER v rozvoji venkova po roce 2013. Týká se uplatnění jak v budoucích programech rozvoje venkova, tak v ostatních aktivitách rozvíjejících a podporujících venkov. V této souvislosti byla také popsána strategie CLLD, jež je dodatkem k Národnímu strategickému plánu LEADER 2014+. Dokument slouží jako souhrn věcných doporučení pro implementaci politik místního rozvoje.

Akteři rozvoje venkova jsou neodmyslitelnou součástí rozvoje venkova, bez nich by venkov nemohl fungovat. S nimi se pojí pojem kapitál, který je významný pro regionální rozvoj, a to jako kulturní, intelektuální, politický a sociální kapitál, přičemž pojem sociální kapitál je klíčový pro přístup LEADER. Hlavním aktérem diplomové práce jsou místní akční skupiny, které představují partnerství spolupracujících skupin lidí. Místní akční skupiny jsou založeny na principu spolupráce veřejného a soukromého sektoru, uskupují obce, občany nebo neziskové organizace. Jejich cílem je rozvoj venkovských oblastí na principu získávání a rozdělování finanční podpory z EU a z národních programů pro danou lokalitu metodou LEADER, která představuje partnerskou spolupráci různých subjektů na určitém území a působí zdola nahoru tj. endogenní přístup a má za úkol probudit a rozvinout potenciál daného regionu.

¹⁵ Program rozvoje venkova a Program obnovy a rozvoje venkova jsou svým zaměřením velmi podobné, velmi často jsou zaměňovány, avšak existují zde významné rozdíly, především v tom, že Program rozvoje venkova je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a Program obnovy a rozvoje venkova je financován Ministerstvem pro místní rozvoj.

Spolupráce, na jejímž principu jsou založeny MAS je procesem interakce mezi jedinci či skupinami jedinců, kteří chtějí dosáhnout určitého společného zájmu. Určité komunity či společenství jsou právě v mnoha ohledech založeny principu spolupráce. Existují různé formy spolupráce, Zákon o obcích 128/2000 Sb. definuje spolupráci mezi obcemi, kdy mohou obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Obce mohou tvořit dobrovolný svazek obcí, nebo mohou také spolupracovat s jinými PO či FO, či spolupracovat se zahraničními obcemi a mohou být i členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků.

Na základě autorčiny bakalářské práce, byl také zmíněn rozdíl mezi dobrovolným svazkem obcí a místní akční skupinou. Bylo zjištěno mnoho rozdílů, především v zaměření, cílech či financování. Co se týče zaměření na samotný cíl spolupráce, DSO je jako vhodnou formu spolupráce zvolit v případě problémů nadobecního charakteru, společných rozvojových projektů, prosazování zájmů samotného regionu, koordinaci rozvojových činností, správy majetku či zajištění veřejných služeb. MAS je vhodná spíše pro cílenější zapojení podnikatelů a neziskových organizací do rozvoje regionu. Nelze však říci, jaká forma spolupráce je výhodnější, pro každou obec či jiného aktéra záleží na vlastním uvážení. Každý z těchto forem spolupráce má své výhody či nevýhody. Zmíněné formy spolupráce přispívají k rozvoji daných lokalit na základě endogenního přístupu, proto je zásadní tyto venkovské oblasti rozvíjet na základě efektivních a cílených strategií, které budou podpořeny odpovídajícím množstvím finančních prostředků.

5 Sekundární a komparativní analýza o projektech MASŘ a MASP

Po souhrnném prostudování odborné literatury a dalších relevantních zdrojů zabývajících se problematikou regionálního rozvoje se zaměřením na endogenní přístup, navazuje tento oddíl zabývající se sekundární a komparativní analýzou dat o místních akčních skupinách. Tento oddíl představuje propojení mezi teoretickou částí a empirickým šetření diplomové práce a zabývá místními akčními skupinami jako aktérem regionálního rozvoje. V této části se práce detailněji zaměří na aktivity konkrétních místních akčních skupin.

5.1 Místní akční skupiny v České republice

V následující tabulce č. 13 budou porovnány jednotlivé kraje České republiky s počtem místních akčních skupin, dále budou uvedeny počty obcí a okresů. V roce 2002 byly okresy dle zákona č. 320/2002 zrušeny, avšak pro potřeby statistické a pro účel této práce je vhodné se jimi zabývat. Pro kompletnost je uvedeno i Hlavní město Praha, které je velice specifickým krajem, Hlavní město Praha je upraveno i vlastním zákonem, tedy zákonem o hlavním městě Praze č. 131/2000 Sb.

Tabulka 13 - Místní akční skupiny v České republice I

Kraj	Počet okresů	Počet MAS	Počet obcí	% obcí na celkovém počtu obcí [v %]
Hlavní město Praha	1	0	1	0,02
Jihočeský	7	16	623	9,96
Jihomoravský	7	18	673	10,76
Karlovarský	3	5	131	2,09
Královéhradecký	5	15	448	7,16
Liberecký	4	6	215	3,44
Moravskoslezský	6	12	300	4,8
Olomoucký	5	16	399	6,38
Pardubický	4	13	451	7,21
Plzeňský	7	9	501	8,01
Středočeský	12	27	1 146	18,33
Ústecký	7	8	354	5,66
Vysočina	5	16	704	11,26
Zlínský	4	18	307	4,91
Celkem	77	179	6 253	100

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz, www.uur.cz a www.nsmascr.cz, 2018

Tabulka č. 13 zobrazuje rozložení místních akčních skupin v České republice. Jak z výše uvedené tabulky plyne, tak největší zastoupení místních akčních skupin je ve Středočeském kraji, celkem 27, počet obcí v tomto kraji je 1 146, které tvoří téměř 20 % obcí na celkově počtu obcí v České republice. Bez započtení Hlavní města Prahy, které je v tabulce uvedeno pouze pro kompletnost krajů ČR, je krajem, který čítá nejméně místních akčních skupin Karlovarský kraj, konkrétně je v tomto kraji 5 místních akčních skupin. Další podrobnější komparaci místních akčních skupin v České republice přibližuje následující tabulka č. 14, která zahrnuje právní formy založení místních akčních skupin, podporu z PRV a členství v NS MAS ČR.

Tabulka 14 - Místní akční skupiny v České republice II

Kraj	Počet MAS	Právní forma						Podpora PRV IV.1.1	Podpora PRV IV.1.1 v %	Člen NS MAS ČR	Člen NS MAS ČR v %
		z. s.	počet z. s. v %	o. p. s.	počet o. p. s. v %	z. ú.	počet o. p. s. v %				
Jihočeský	16	10	62,5	6	37,5	0	0	12	75	10	62,5
Jihomoravský	18	17	94,4	1	5,5	0	0	9	50	18	100
Karlovarský	5	1	20,0	4	80,00	0	0	3	60	5	100
Královéhradecký	15	11	73,3	4	26,7	0	0	13	86,7	15	100
Liberecký	6	6	100,0	0	0	0	0	4	66,7	6	100
Moravskoslezský	12	10	83,3	2	16,7	0	0	7	58,3	12	100
Olomoucký	16	8	50,0	8	50	0	0	12	75	16	100
Pardubický	13	10	76,9	3	23,1	0	0	7	53,8	13	100
Plzeňský	9	7	77,8	2	22,2	0	0	8	88,9	7	77,8
Středočeský	27	13	48,1	12	44,4	2	7,4	11	40,7	23	85,2
Ústecký	8	5	62,5	3	37,5	0	0	4	50	8	100
Vysočina	16	5	31,3	11	68,8	0	0	9	56,3	16	100
Zlínský	18	15	83,3	3	16,7	0	0	12	66,7	18	100
Celkem	179	118	65,9	59	33,0	2	1,11	111	62,0	167	93,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnych-skupin/> k 1.6.2018

Ve výše uvedené tabulce č. 14 je rozdělení místních akčních skupin dle právní formy, podpory z PRV a členství v Národní síti Místních akčních skupin České republiky. Jednotlivé počty jsou rozděleny dle krajů v České republice.¹⁶ Počet místních akčních

¹⁶ V porovnání s předchozí tabulkou č. 13, je zde vyjmut kraj Hlavní město Praha, jelikož je v tomto případě zahrnutí tohoto kraje irelevantní.

skupin v jednotlivých krajích byl zmíněn již v tabulce č. 13. Z této tabulky plyne, že nejvíce MAS nese právní formu zapsaný spolek, tedy 65,9 %, dále obecně prospěšná společnost, 33 % a nejméně MAS je formě zapsaného ústavu, 1,11 %. Nejvíce místních akčních skupin nesoucí právní formu zapsaný spolek je ve Středočeském kraji (13) a nejméně v Karlovarském kraji (1). Nejvíce MAS ve formě obecně prospěšné společnosti je opět ve Středočeském kraji (12), v Libereckém kraji není žádná MAS s touto právní formou. MAS ve formě zapsaného ústavu jsou pouze 2 a to ve Středočeském kraji. Celkově je Středočeský kraj velmi různorodým krajem, co se týče právě právních forem.

Dále tabulka č. 14 zobrazuje podporu Programu rozvoje venkova v opatření IV.1.1. Místní akční skupina v programovém období 2007-2013. V tomto opatření bylo podpořeno 62 % místních akčních skupin v České republice, nejvíce v Královohradeckém kraji (13 z 15).

Členové Národní sítě Místních akčních skupin České republiky je 93 % všech místních akčních skupin v České republice. Členem nejsou některé MAS ve Středočeském, Jihočeském a Plzeňském kraji.

MASŘ a MASP jsou obě členem NS MAS ČR a byly také podpořeny v PRV IV.1.1. MASŘ je obecně prospěšnou společností a MAS je zapsaným spolkem.

5.2 Obecná charakteristika MASŘ a MASP

Místní akční skupina Říčansko, o. p. s. je nezávislou neziskovou organizací, která vznikla v roce 2007 ve spolupráci místních aktivních spolků, podnikatelů a starostů obcí za účelem všestranného rozvoje regionu za Prahou – Zápraží (MASRICANSKO). Místní akční skupina Pošumaví, z. s. byla založena v roce 2004, je tedy déle fungující než MASŘ. Hlavním motivem vzniku bylo otevření programů na podporu rozvoje venkova LEADER ČR a následně LEADER+ a od roku 2007 Programu rozvoje venkova (MASPOSUMAVI, 2016). Obě MAS pracují na základě metody LEADER. Cílem MASŘ je získat finanční, informační a lidské zdroje pro rozvoj území. MASŘ je grantově operační a poradenská společnost. Vyhlašuje a administruje dotace z operačních programů - IROP, OP Zaměstnanost a PRV (MASRICANSKO). Aktivity MASP navazují na tradici práce venkovských mikroregionů a dalších subjektů v regionálním rozvoji. Předmětem činnosti MASP je tvorba, příprava a naplňování strategií daného území v rámci iniciativy CLLD, získávání prostředků pro realizování projektů rozvoje, objektivní výběr projektů k určité podpoře, pro kulturní, společenský, sociální a ekonomický rozvoj lokality za využití vnitřních, lidských, přírodních a ekonomických potenciálů (MASPOSUMAVI, 2016).

Hlavní náplní činnosti MASP je administrace projektů v území své působnosti (MASPOSUMAVI, 2016). Další činnosti MASŘ jsou například: koordinace projektů a produktů za účelem rozvoje regionu a podpora místní spolupráce – obcí a měst, neziskových organizací, podnikatelů a soukromých osob; rozvoj a propagace regionu Říčanska, jeho kulturního a přírodního dědictví, turistického a podnikatelského potenciálu, místních služeb a produktů, sportu, rozvoj infrastruktury; specializované semináře a školení; regionální značení a podpora místních výrobců a provozovatelům značka – Zápraží originální produkt (MASRICANSKO).

MAS Říčansko pořádá na území, nebo spolupracuje jako partner, na nejrůznějších akcích. Nejznámějším je festival řemesel a jablečné slavnosti ve Strančicích a v Říčanech jarní festival bylinek. Obě tyto akce se staly součástí života na Říčansku. Je pořádán také Den země, také koná každoroční vynášení Morany v Říčanech. Na veletrhu neziskových organizací se MASŘ prezentuje již několikátým rokem. Také se zapojuje do akce „Do práce na kole“. Geograficky je region MASŘ venkovskou oblastí, která se rozkládá

v národní přírodní rezervaci Voděradské bučiny a v rodném kraji Josefa Lady s velkým potenciálem pro rozvoj, především z hlediska venkovské turistiky (MASRICANSKO).

Vzhledem k tomu, že MAS Pošumaví čítá 99 obcí, tabulka č. 32 je uvedena v příloze diplomové práce (kapitola 10.1). Z tabulky plyne, že nejlidnatější obcí jsou Klatovy, celkem 22 378 obyvatel; a naopak obec s nejnižším počtem obyvatel jsou Kaničky, celkem 27 obyvatel. Nejvyšší věkový průměr je v obci Všepadly, a naopak nejnižší věkový průměr je v obci Mezholezy. Region MAS Pošumaví je převážně venkovský, protože více než 50 % obyvatel, žije ve venkovských obcích (viz kapitola 3.1.).

Tabulka č. 33 v příloze diplomové práce, zobrazuje demografickou charakteristiku vybrané místní akční skupiny. V této souvislosti byly vybrány charakteristiky: počet obyvatel, průměrný věk obyvatel a celkový přírůstek. Po sečtení dílčích výsledků z tabulky č. 25 plyne, že celkový počet obyvatel MASŘ je 58 983 obyvatel, průměrný věk je 38,4 let a celkový přírůstek je 29,05. Celkový počet obcí je 38. Nejlidnatější obcí jsou Říčany s celkovým počtem 15 236 obyvatel a tvoří také nejvyšší celkový přírůstek obyvatelstva. Naopak obcí s nejmenším počtem obyvatelstva je obec Pětihosty, kde žije 226 obyvatel. Nejvyšší průměrný věk je v obci Řehenice a nejnižší průměrný věk je v obci Herink. Jedná se o převážně venkovský region, protože v tomto regionu žije více než 50% obyvatel ve venkovských obcích (viz kapitola 3.1.).

Tabulka 15 - Obecná charakteristika MASŘ a MASP

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Obecná charakteristika	Právní forma	obecně prospěšná společnost	zapsaný spolek
	Rok založení	2007	2004
	Kraj	Středočeský	Plzeňský
	Sídlo MAS	Říčany	Klatovy
	Počet obcí	38	99
	Počet obyvatel	58 983	73 954
	Rozloha (km ²)	275,22	1493

Zdroj: Vlastní zpracování dle webových stránek MASP a MASŘ

MASŘ a MASP se liší v právní formce, v roce založení, umístění, počtu obcí i obyvatel. MASP je tedy rozhlejší místní akční skupinou, která čítá i více obyvatel a počet obcí. Obě místní akční skupiny jsou v typologii venkova považovány za převážně venkovský region.

5.2.1 Organizační struktura MASŘ a MASP

Dalším důležitým prvkem v komparaci jednotlivých místních akčních skupin je organizační struktura, která je určitým způsobem již dána, ale v některých prvcích se liší, v tomto případě je odlišná organizační struktura MASŘ od struktury MASP. Obecně je organizační struktura MAS tvořena fyzickými a právníckými osobami, které pochází ze soukromého i veřejného sektoru. Poměr členů veřejného a soukromého sektoru je v tomto případě naplněn. Seznam členů MAS a jejich zástupců vede ředitel společnosti. Každý člen MAS je povinen písemně jmenovat svého zástupce, který bude jeho jménem jednat v orgánech Společnosti. Za činnost v MAS nenáleží členům ani jejich zástupcům odměna až na výjimky uvedené ve Statutu. Nejvyšším orgánem MASŘ je tzv. plénum, rozhodovacím orgánem je programovací výbor, jež řídí manažer CLLD, pod který spadají manažeři jednotlivých programů (PRV, IROP, OPZ). Dalším orgánem je výběrová komise a kontrolním orgánem je monitorovací výbor.

MASP má jako nejvyšší orgán spolku je valnou hromadu, která se schází dle stanov minimálně jednou ročně. Činnost spolku řídí v průběhu roku kolektivní statutární orgán výkonná rada. Výkonná rada volí předsedu a dva místopředsedy, kteří reprezentují spolek navenek. Výkonná rada se schází vždy podle potřeby. Dalším orgánem je výběrová komise, která hodnotí projekty ve všech administrovaných programech a na základě přidělených bodů stanovuje jejich pořadí, které následně schvaluje výkonná rada. MASP má také tříčlennou dozorčí radu. Dozorčí rada kontroluje administrativní agendu spolku a funguje zároveň jako odvolací orgán pro žadatele. Výkonná rada uzavírá pracovní smlouvy se zaměstnanci spolku. K 31.12.2017 pracovalo v MAS Pošumaví, z. s. 11 osob na plný nebo částečný úvazek (MAS POŠUMAVÍ, 2018).

Tabulka 16 - Organizační struktura MASŘ a MASP

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Organizační struktura	Správní rada	Ano (3)	Ano (11)
	Valná hromada	Ano (45)	Ano (57)
	Dozorčí rada	Ano (3)	Ano (3)
	Ředitel	Ano (1)	Ne
	Manažer	Ano (1)	Ano (2)
	Projektový manažer	Ano (3)	Ano (2)
	Asistentka	Ne	Ano (1)
	Účetní	Ne	Ano (1)

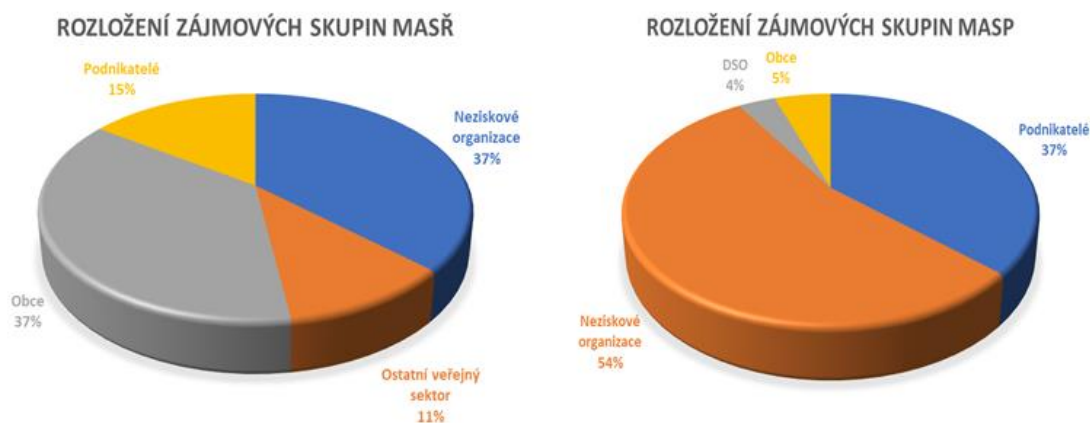
Zdroj: Vlastní zpracování dle webových stránek MASŘ a MASP

5.2.2 Partneri MASŘ a MASP

Počet partnerů MASŘ v roce 2017 byl celkem 46, z toho 24 tvořil sektor soukromý. MASŘ tedy splňuje podmínku uvedenou v kapitole 4.2.2, že MAS se musí skládat z vyváženého reprezentativního výběru partnerů z různých sektorů. Zástupci soukromého sektoru musí tvořit nejméně 50 % z místního partnerství. V následujícím grafu č. 1 je znázorněno rozložení zájmových skupin MASŘ a MASP.

Neziskové organizace MASŘ tvoří celkem 37 % z celku – mezi neziskové organizace patří například TJ Sokol Říčany, ZO ČSOP Ekocentrum Říčany, O.S. Sportklub Louňovice, Olivova dětská léčebna, o.p.s. nebo Japonská zahrada Petra Typlta, o.p.s. Mezi partnerské obce patří například – Čestlice, Strančice a Herink. Ostatní veřejný sektor představují například Botanický ústav AV ČR, v.v.i. nebo ZŠ Říčany, Bezručova.

Graf 1 - Rozložení zájmových skupin MASŘ a MASP

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výroční zpráv MAS

Oproti tomu počet partnerů u MASP byl v roce 2017 celkem 57, z toho soukromý sektor zaujímá 91 %. Podmínka vzniku MAS je tedy splněna. Největší skupinu zde tvoří neziskové organizace – celkově 31. Mezi neziskové organizace MASP patří například Klatovské folklorní sdružení Šumava o.s.; Klatovské katakomby, z.s.; Lamberská stezka, o.s. nebo Modelklub č. 186, Bolešiny. Zájmová skupina podnikatelů je tvořena například společností spol. s r.o. Alfastav, Auto Kalný, s.r.o. nebo Ekofarmou Bílek, s.r.o. Mezi partery patří i dva svazky obcí – Dobrovolný svazek obcí Kdyňska a Dobrovolný svazek obcí Měčínsko. Partnerskými obcemi jsou město Kasejovice, Klatovy a Sušice.

Tabulka 17 - Partneři MASŘ a MASP

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Partneři	Neziskové organizace	17	31
	Obce	17	5
	Ostatní veřejný sektor	5	-
	Podnikatelé	7	21
	Celkem	46	57

Zdroj: Vlastní zpracování dle webových stránek MASP a MASŘ

MASŘ a MASP mají vyvážený počet partnerů dle standardů, každá z MAS má však rozdílné rozložení, které je shrnuto ve výše uvedené tabulce č. 17 nebo v grafu č.1.

5.2.3 Programové období 2007 -2013

MASŘ vyhlásila v Programu rozvoje venkova - Leader (osy IV) celkem 13 výzev a přijala 204 žádostí o dotaci, z toho bylo zaregistrováno k podpoře 109 projektů (MASRICANSKO). Hlavní náplní činnosti MASP v tomto období byla administrace projektů. V rámci strategického plánu bylo vytvořeno a následně SZIF bylo schváleno 6 fichí, na jejichž základě byly spuštěny výzvy k předkládání žádostí o spolufinancování jednotlivých projektů. Fiche s nejvyšším objemem prostředků byla Fiche č. 4: Zlepšení kvality života na venkově. MASP za sledované období vyhlásila celkem 11 výzev, z toho bylo zaregistrováno k podpoře 117 projektů za 67 435 456,- Kč (POŠUMAVÍ, 2018).

MASŘ nakonec ze 109 projektů realizovala 98 projektů za 47 807 019,- Kč. MASŘ a sama získala do regionu dalších 7,3 mil. Kč díky projektům spolupráce s ostatními místními akčními skupinami. Dva projekty spolupráce se týkaly obnovy polních cest a propojení obcí: „Vycházky po staronových cestách“ a „Cesty, které nás spojují“. Třetí projekt přinesl do území vlastní regionální značení – tedy Zápraží – originální produkt (MASRICANSKO).

Tabulka 18 - Aktivity v programovém období 2007-2013

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Aktivity v programovém období 2007-2013	Počet výzev	13	11
	Počet projektů	98	117
	Celková částka podpory v Kč	47 807 019	67 435 456
	Celk. částka na 1 projekt	487 827	576 371
	Celk. částka na 1 ob.	810	911

Zdroj: Vlastní zpracování dle webových stránek MASP a MASŘ

Z výše uvedeného tedy plyne, že MASŘ realizovala více výzev, ale méně projektů. Celková výše podpory u projektů MAS činila vyšší sumu u MASP. Celková průměrná

částka na jeden projekt dosahuje více u MASP, tedy 576 371 Kč. Na jednoho obyvatele činí celková částka v MASŘ v průměru 810,- Kč a v MASP 911,- Kč.

5.2.4 Aktivity MASŘ a MASP v programovacím období 2014-2020

Níže uvedené aktivity byly sledovány do konce roku 2017, protože tento rok je vzhledem k datu odevzdání této práce posledním ukončeným. Tato kapitola bude zaměřena na aktivity MAS v jednotlivých letech a následně bude zaměřena na aktivity financované z fondů EU. Autorka práce, v první části této kapitoly ohodnotila zaměření aktivit uskutečněných v MASŘ a MASP dle předem stanovených kritérií:

- podpora regionální identity – zvýšení zájmu o region, tradice, historii;
- podpora spolupráce – spolupráce mezi ostatními aktéry nejen na úrovni regionu, ale na úrovni národní či nadnárodní;
- kulturní výměna – podporuje inkluzi, zapojení všech, poznávání tradic, kulturního kapitálu dané lokality;
- podporuje cestovní ruch – projekt zvýší atraktivitu lokality;
- obnova krajiny – pozitivní úprava krajiny

Každá z aktivit je výjimečná a rozhodně přispívá k rozvoji lokality. Každý z projektů si najde svého uživatele, ať už jsou to zájemci o regionální potraviny, či projekty zaměřené na turistiku a poznávání nových míst, nebo projekty zaměřené na vzdělávání či předávání zkušeností mezi aktéry. Z tohoto důvodu jsou projekty vyhodnoceny kvalitativně, v tomto případě není důležité, kolik aktivita stojí, ale jakou formou přispívá k regionálnímu rozvoji.

5.2.4.1 Aktivity v roce 2014

V roce 2014 MASŘ, vzhledem ke zbývajícím financím, které zbyly z nerealizovaných projektů, byla na začátku roku vyhlášena výzva. Programový výbor rozhodl o podpoře na projekty veřejného života (Fiche 4 – Integrovaný rozvoj obcí – obnova a rozvoj veřejné infrastruktury). K dispozici byla částka 1 190 000,- Kč. Příjem žádostí proběhl ve dnech 13. - 14. 2. 2014. Bylo přijato 14 projektů v celkové požadované výši 4 477 399,- Kč. Z těchto projektů byly nakonec podpořeny 4 projekty (MAS RICANSKO). Oproti tomu

MASP v bylo kompletně dokončeno 20 projektů z 10. a 11. výzvy minulého programovacího období (POŠUMAVÍ, 2014).

Tabulka 19 - Komparace aktivit MASŘ a MASP 2014

Oblast komparace	MASŘ						MASP					
	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního	Obnova krajiny	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny
Aktivity MAS 2014	Adventní neděle s CB	x		x	x		ITEP	x	x	x	x	
	Bowling cup obcí MAS Říčansko		x				Letní škola PEF ČZU	x	x	x		
	Čertovský rej	x		x		x	Modlitba za domov	x		x	x	
	Den Země	x				x	Národní poradenská platforma		x			
	Festival řemesel a slavnosti bylinek	x	x	x			Reg. potravin PIz. kraje	x	x	x	x	
	Klobáskofest	x		x			Svatováclavské slavnosti	x		x		
	Konference Venkov				x	x	Konference Venkov				x	x
	Ladovské vepřové hody	x		x	x		Vánoční moštování	x	x	x	x	
	Loučení s prázdninami	x		x			Volkshochschule Regen		x		x	
	Modlitba za domov	x	x		x		Země živitelka	x	x			
	Mukařovská pouť, řemesla	x	x				Zemská zahradnická výstava	x		x	x	
	Poznej svou MAsku: Den rodin	x		x								
	Seminář „Zelená úsporám“		x									
	Snídaně se starosty Říčanska	x	x	x								
	Svatováclavské slavnosti	x		x								
	VaIná hromada NS MAS ČR		x									
	Veletřh NNO		x									
	Vynášení Morány	x		x								
	Zápraží	x	x	x	x							
	Země živitelka	x	x									
Celkem	20						11					

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

Ve výše uvedené tabulce č. 19 jsou uvedeny aktivity jednotlivých místních akčních skupin za rok 2014. Aktivity byly ohodnoceny dle předem stanovených kritérií. Těmto aktivitám

náleží i více než jedno z kritérií, jak je evidentní. MASŘ realizovala 20 aktivit. Tyto aktivity zahrnují jak projekty MAS, tak jsou zde zahrnuty i akce, kterých se sama účastnila, účast na těchto aktivitách je také přínosná, protože na akcích typu Země živelka sebe MAS prezentuje a prezentuje tak i celý region. Co se týče konkrétně této akce, té se účastnila i MASP. MASP má celkově za rok 2014 uskutečněných 11 aktivit. Důležité je zde zmínit především spolupráci s ČZU, kterou MASP ve své výroční zprávě vyzdvihuje.

U obou MAS jsou ohodnoceny jednotlivé aktivity, co se týče jejich přínosu pro rozvoj lokality, nejvíce aktivit bylo vyhodnoceno s tím, že podporují regionální identitu, tzn. tyto akce přináší zvýšení zájmu o region, tradice, hodnoty, historii. V aktivitách obou MAS jsou také ty, které jsou zaměřené na podporu spolupráce. Spolupráce je velmi důležitým prvkem v rozvoji, jak již pojednává kapitola této práce 4.3, klíčově prvky spolupráce jsou zájem, sounáležitost s místem, přítomnost vůdčí osoby a informovanost. Spolupráce v těchto aktivitách tedy rozhodně figuruje. Dalším kritériem je kulturní výměna, v aktivitách MAS, je tento prvek také přítomný, představuje zapojení do společnosti, vzdělávání, zájem o kulturu dané lokality. Mimo jiné jsou tu i aktivity zaměřené na podporu cestovního ruchu a každá z MAS má alespoň jednu aktivitu zaměřenou na ochranu přírody a krajiny.

Celkově lze tedy říci, že každá MAS měla aktivity, které přispěli k rozvoji lokality, aktivity jsou různého charakteru, jednalo se o kulturní, vzdělávací, informující akce, ale i ty zaměřené na spolupráci uvnitř i vně region. Obě MAS se účastnily Země živelky a Modlitby za domov a obě MAS mají regionální značku potravin. Co se týče počtu aktivit, MASŘ uskutečnila o 9 aktivit více.

5.2.4.2 Aktivity v roce 2015

V roce 2015 ani jedna z MAS, stejně jako předchozí rok nemohla vyhlásit žádnou výzvu z fondů EU, avšak i tak se v obou MAS konalo spoustu akcí a bylo realizováno mnoho jiných projektů. V MASŘ se konali semináře, akce Den země, Festival bylinek, bowling starostů, Vynášení Morany a MASŘ se věnovala regionální značce Zápraží. V MASP bylo dokončeno 8 projektů z programového období 2007-2013. V tomto roce bylo také realizováno mnoho workshopů a seminářů, týkajících se spolupráce a probíhala také diskuse k CLLD. Mimo jiné se také konaly akce typu exkurze, jarmarky nebo pivní či jablečné slavnosti.

V následující tabulce č. 20 jsou stejně jako v přechozím roce uvedeny aktivity MASŘ a MASP ohodnocené dle předem stanovených kritérií. Obě místní akční skupiny realizovaly téměř stejné množství aktivit. Aktivity místních akčních skupin byly stejně jako v předchozích letech naplněné kritérii. Aktivity byly, u obou místních akčních skupin zaměřené nejvíce na podporu regionální identity. Některé aktivity byly shodné jako v předchozím roce – u MASŘ Den země, Modlitba za domov, účast na Země živitelce, vynášení Morany či Festival řemesel a bylinek. U MASP se jako předchozí rok konala akce Den země nebo spolupráce s ČZU. Oproti předchozímu roku u MASP přibýly nové aktivity, například výše zmíněné slavnosti jablek či farmářské trhy.

Tabulka 20 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2015

Oblast komparace	MASŘ						MASP					
	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny
Aktivity MAS 2015	Akademie Modrého života	x		x			Celokrajské dožínky	x	x	x	x	
	Bowling – starostové a přátelé Říčanska	x	x	x	x		Den země	x				x
	Den země	x				x	Dny Evropského dědictví	x	x	x	x	
	EVAM		x				EX Myslív	x	x	x		
	bylinek v Říčanech	x		x			Exkurze na Ptačí stezce	x		x		
	Konference k projektům spolupráce –		x				Farmářské trhy	x		x		
	Koučink MAS Střední Polabí		x				ITEP	x	x	x	x	
	Krajská síť Středočeských MAS		x				Kasejovická přehlídka	x		x		
	Motlitba za domov	x	x		x		Konference Venkov				x	x
	žádosti o standardizaci na SZIF		x				Krajská výstava zahrádkářů	x		x	x	
	„Finanční gramotnost“		x				Krašovský jarmark	x		x		
	Seminář BRKO		x				Liblínské slavnosti	x		x		
	Seminář IROP		x				Mezinárodní workshop SDI4Apps		x			x
	Seminář k SCLLD		x				fórum		x			
	Seminář ke standardizaci		x				Pivní slavnosti	x		x		
	SMS ČR		x				Podnikatelské fórum		x			
	Snídaně starostů		x				Poznej svého farmáře	x	x	x		
	Svatováclavské slavnosti	x		x			Reg. potravina Plz. kraje	x	x	x	x	
	Valná hromada Národní sítě MAS		x				Slavnosti jablek	x		x		
	Vynášení Morany	x		x			ČZU		x			
	Zápraží	x	x	x	x		Vánoční moštování	x	x	x	x	
	Země živitelka	x	x				Vítání Nového roku	x		x		
							slunovratu	x		x		
						hody	x		x			
						Železnorudské slavnosti	x		x			
Celkem	23						25					

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

5.2.4.3 Aktivity v roce 2016

V následující tabulce č. 21 budou komparovány aktivity MASŘ a MASP na základě předem stanovených kritérií, stejně jako v předchozích letech.

Tabulka 21 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2016

Oblast komparace	MASŘ							MASP					
	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny	
Aktivity MAS 2016	Čertovský rej	x		x			Celokrajské dožínky	x	x	x	x		
	fotosoutěž Krajina Říčanska	x		x	x	x	Dětský svět						
	Jablečný festival	x		x			Farmářské trhy	x		x			
	katalog naučných stezek na Říčansku	x				x	Chovatelská výstava			x	x		
	půjčovna karnevalových kostýmů			x			ITEP	x	x	x	x		
	Snídaně starostů		x				Konference Venkov				x	x	
	Šablony pro MŠ a ZŠ I		x	x			Modlitba za domov	x		x	x		
	Zápraží	x	x	x	x		Návštěva partnerské MAS Železnohorský region		x				
							Pivní slavnosti	x		x			
							Podnikatelské fórum		x				
							SDI4Apps		x		x		
							Seminář Chov a výživa skotu	x		x			
							Spolupráce s ČZU		x				
							Reg. potravina Plz. kraje	x	x	x	x		
							Tachovské slavnosti	x		x			
							Vánoční koncert						
							Vánoční moštování	x	x	x	x		
							Vánoční trhy	x		x			
							Země živilka	x	x				
Celkem	8						19						

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

V roce 2016 obě místní akční skupiny dokončovaly strategii CLLD, tak aby mohly již v dalším roce vyhlásit 1. výzvy z dotačních programů. Na první pohled je zřejmé, že MASŘ v tomto roce měla méně aktivit, tedy 8 a oproti tomu MASP měla těchto aktivit celkem 19. Stejně jako v přechodných letech se MASŘ věnovala své regionální značce

Zápraží, v tomto ohledu se i MASP zaměřila na Regionální potravinu Plzeňského kraje. Náplň aktivit v MASP je velmi shodná s předchozím rokem, především Země žitelka, Vánoční moštování, Modlitba za domov nebo farmářské trhy. Oproti tomu MASŘ vyhlásila fotosoutěž „Krajina Říčanska“ nebo zavedla půjčovnu karnevalových kostýmů, kde si obyvatelé mohou vypůjčit kostým na různé akce.

5.2.4.4 Aktivity v roce 2017

Stejně jako MASŘ, má i MASP své vlastní projekty, které vytvořila sama nebo na kterých spolupracuje s ostatními aktéry. Například projekt „Místní dědictví – bohatství, na které nezapomínáme“, byl vytvořen společně s MAS Brána do Českého ráje, který představuje stavby lidové architektury. Tyto projekty byly autorkou vyhodnoceny dle kritérií, stejně jako v předchozích letech, tedy zda projekt podporuje regionální identitu – zvýšení zájmu o region, tradice, historii; podporuje spolupráci – spolupráce mezi ostatními aktéry nejen na úrovni regionu, ale na úrovni národní či nadnárodní; kulturní výměnu – podporuje inkluzi, zapojení všech, poznávání tradic, kulturního kapitálu dané lokality; podporuje cestovní ruch – projekt zvýší atraktivitu lokality; obnovu krajiny – pozitivní úprava krajiny.

Následující tabulka č. 22 uvádí aktivity, které MASŘ vytvořila nebo na kterých spolupracuje s ostatními MAS nebo dalšími aktéry. Na některých projektech spolupracuje i se zahraničními MAS, například projekt „Za poklady venkova“ je realizován společně s LAG Kaunas a Karhuseutu. Autorka práce, stejně jako u předchozí MAS, ohodnotila zaměření významných aktivit uskutečněných v MASP. Tyto aktivity rozhodně přispívají k rozvoji lokality. Projekty jsou určeny pro širokou veřejnost či pro zájemce z řad uživatelů jednotlivých projektů. Každý z projektů je něčím významný, například na interaktivní mapě, která je dostupná na webových stránkách MASP, je možné si najít konkrétní podpořený projekt či turistickou zajímavost atd. Z tohoto důvodu jsou projekty vyhodnoceny kvalitativně, v tomto případě není důležité, kolik projekt stojí, ale jakou formou přispívá k regionálnímu rozvoji.

Tabulka 22 - Aktivity MASŘ a MASP v roce 2017

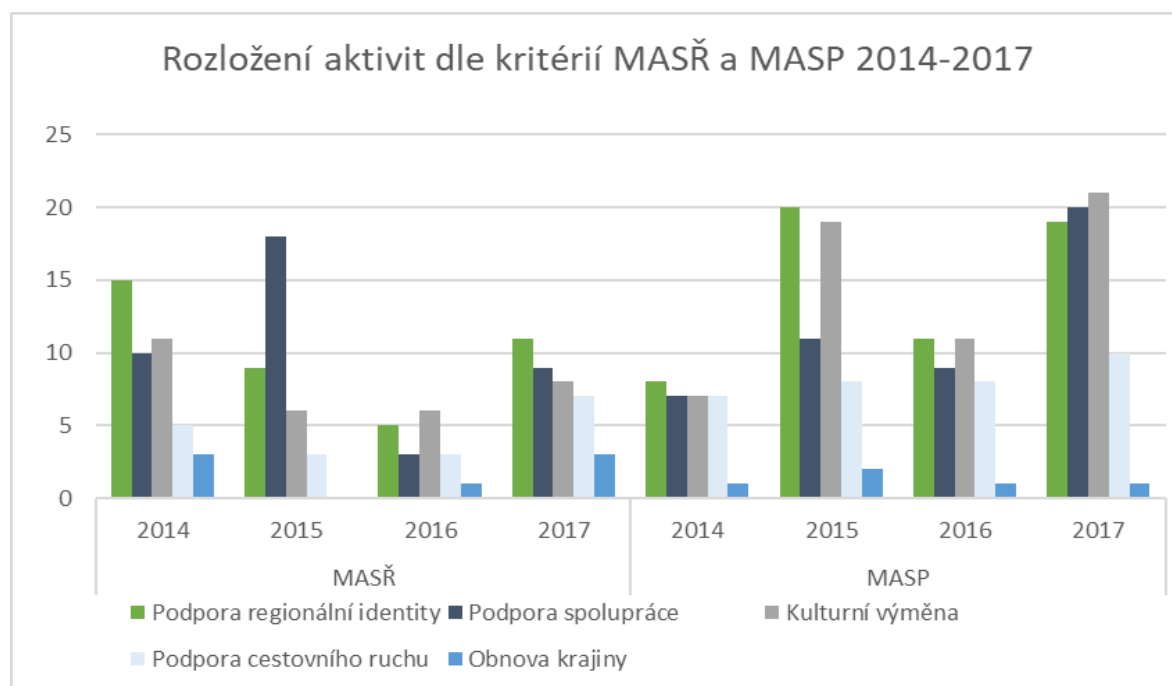
Oblast komparace	MASŘ						MASP					
	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny	Název projektu/kritérium	Podpora regionální identity	Podpora spolupráce	Kulturní výměna	Podpora cestovního ruchu	Obnova krajiny
Aktivity MAS 2017	Cesty které nás spojují			x		x	Celokrajské dožínky	x	x	x	x	
	Čertovský rej	x		x	x		Den řemesel	x		x		
	Den otevřených dveří v MASce		x				Dětský svět	x		x		
	EVAM		x	x			EX Myslív	x	x	x		
	Jablečný festival	x			x		Exkurze do Banátu		x	x		
	katalog naučných stezek na Říčansku	x		x			Farmářské trhy	x		x		
	Ladovská zima	x	x				Chovatelská výstava			x	x	
	MAP ŠKOLSTVÍ	x	x	x			Interaktivní mapa	x			x	
	Motlitba za domov	x	x	x	x		ITEP	x	x	x	x	
	Naučné stezky Říčanska	x					Konference Společnost 4.0		x	x		
	SMS ČR		x				Konference Venkov				x	x
	Snídaně se starosty Říčanska	x			x	x	MAP Školství	x	x	x		
	Snídaně starostů				x	x	Modlitba za domov	x		x	x	
	Soutěž o nejhezčí vánoční dekoraci	x		x			Návštěva partnerské MAS Železnohorský region		x			
	Výcházky po staronových cestách			x	x	x	Odborná konference Moudrým lidem škola nikdy nekončí			x		
	Za poklady venkova	x	x				Pivní slavnosti	x		x		
	Zápraží	x	x		x		Podnikatelské fórum		x			
							Poradenství pro mikroregiony		x			
							Pozvěte roboty do třídy!			x		
							Reg. potravina Plz. kraje	x	x	x	x	
							Regionální potravina Plzeňského kraje	x	x	x		
							SDI4Apps		x			x
							Seminář Chov a výživa skotu	x		x		
							Seminář Kritické myšlení, aneb my všichni v roli žáků			x	x	
							Setkání s ředitelem KI ČŠI		x			
							Setkání vedoucích pracovníků škol		x			
							Spolupráce s ČZU		x			
							Tachovské slavnosti	x		x		
							Vánoční koncert	x		x		
							Vánoční moštování	x	x	x	x	
							Vánoční moštování	x	x		x	
							Vánoční trhy	x		x		
							Země živitelka	x	x			
Celkem	17						33					

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

5.2.4.5 Shrnutí aktivit MASŘ a MASP 2014-2017

Autorka práce, v přechozí části této kapitoly ohodnotila zaměření aktivit uskutečněných v MASŘ a MASP dle stanovených kritérií: podpora regionální identity – zvýšení zájmu o region, tradice, historii; podpora spolupráce – spolupráce mezi ostatními aktéry nejen na úrovni regionu, ale na úrovni národní či nadnárodní; kulturní výměna – podporuje inkluzi, zapojení všech, poznávání tradic, kulturního kapitálu dané lokality; podporuje cestovní ruch – projekt zvýší atraktivitu lokality; obnova krajiny – pozitivní úprava krajiny. Tyto aktivity byly také vyjádřeny číselným údajem, tedy kolik aktivit tohoto typu bylo na území MAS realizováno. V následujícím grafu č. 2 je rozložení aktivit dle uvedených kritérií, tzn. co konkrétní aktivita podporuje, jak daná aktivita přispívá k rozvoji lokality.

Graf 2 – Rozložení aktivit dle kritérií MASŘ a MASP 2014-2017

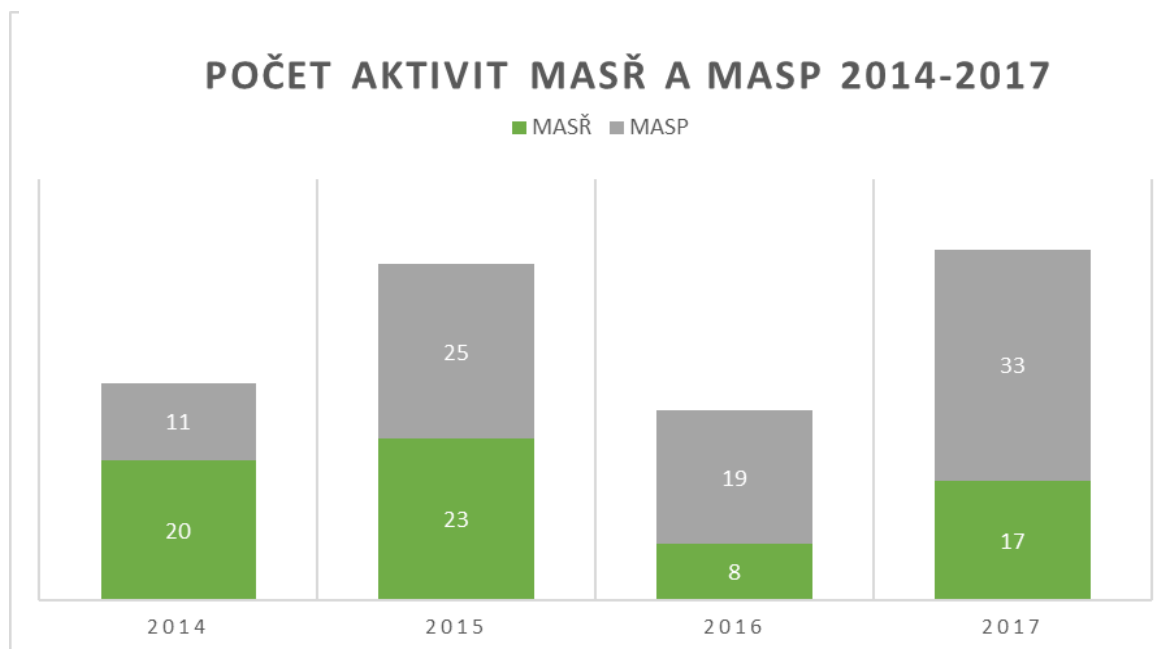

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

Graf č. 2 zobrazuje rozložení aktivit dle kritérií. V roce 2014 měla MASŘ realizovala více aktivit, než MASP, co se týče zaměření jednotlivých aktivit, MASŘ měla nejvíce aktivit zaměřených na podporu regionální identity a naopak nejméně aktivit zaměřených na podporu krajiny. MASP měla v tom samém roce hodnocení aktivit v celku vyrovnané, avšak na obnovu krajiny bylo zaměřeno minimum. Celkově se mnoho projektů nezaměřovalo na obnovu krajiny v žádném ze sledovaných období, v obou MAS. V roce 2015 měla MASŘ nejvíce aktivit zaměřených na spolupráci a oproti tomu MASP měla

největší podíl aktivit, které podporují regionální identitu. V roce 2016 uskutečnila MASŘ nejméně aktivit z celého sledovaného období, v tomto období finalizovala MASŘ svoji CLLD strategii, nejvíce se však aktivity týkali kulturní výměny. MASP měla více aktivit než MASŘ, co se týče jejich zaměření, nejvíce tyto aktivity podporovali regionální identitu a kulturní výměnu. MASP měla v roce 2017 více aktivit než MASŘ a nejvíce zaměřené byly na kulturní výměnu. Aktivity u MASŘ nejvíce podporují regionální identitu a spolupráci. Celkově lze říci, že sledované aktivity byly nejvíce zaměřené na podporu regionální identity a kulturní výměnu, případně na spolupráci, naopak nejméně aktivit podporuje cestovní ruch a nejméně obnovu krajiny.

Graf 3 - Počet aktivit MASŘ a MASP 2014-2017

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MASP a MASŘ

Co se týče konkrétních aktivit, je nutné podotknout, že se některé aktivity každoročně opakují, lze tedy usuzovat, že již mají v regionu vybudovanou tradici. Z grafu č.3 plyne, že nejvíce aktivit měla v roce 2014 MASŘ, celkem 20. V roce 2015 měly obě místní akční skupiny téměř shodný počet aktivit, tedy MASP 25 a MASŘ celkem 23. V roce 2016 měla MASŘ pouze 8 aktivit, oproti tomu MASP měla o 11 aktivit více. V roce 2017 měla MASP realizovala více sledovaných aktivit než MASŘ. Celkově tedy v souhrnu bylo uskutečněno více aktivit u MASP kromě roku 2014. Aktivity měly kolísavý trend.

5.2.5 Aktivity financované z fondů EU

V této části budou uvedeny vybrané projekty za období 2014-2017, které byly financovány z fondů EU - PRV, IROP a OP Zaměstnanost. V rámci programů u MASŘ a MASP nebyly žádné dotační výzvy z tohoto v období 2014-2016. V rámci výzkumu bylo zjištěno, že v předchozích letech ještě nebyla schválena strategie CLLD u obou MAS.

5.2.5.1 Program rozvoje venkova

Dle kapitoly 3.4.7 této práce je PRV zaměřen na konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, také zahrnuje podporu vstupu mladých lidí do zemědělství a také krajinnou infrastrukturu. Z tohoto programu byly podpořeny následující projekty na území MASŘ. Projekty podpořené PRV na území MASP se týkali především modernizace, rekonstrukce nebo vzdělávání v oblasti zpracování a prodeje zemědělské produkce. Celková výše dotace je v tomto případě 15 896 907,- Kč. V následující tabulce č. 21 je uvedeno srovnání dotační výzvy s počtem projektů a celkovou částkou doplněná částkou přepočtenou na jednoho obyvatele.

Tabulka 23 - Projekty PRV MASŘ a MASP

Oblast komparace	MASŘ	MASP	
Výzva PRV	Počet projektů	2	19
	Počet obcí	2	19
	Celková výše dotace v Kč	855 050,00	15 896 907,00
	Průměrná cena projektu v Kč	427 525,00	836 679,32
	Celková výše dotace na jednoho obyvatele v Kč	14,50	214,96

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Říčansko a MAS Pošumaví

Na základě výše uvedené tabulky, je evidentní, že na území MASŘ byly realizovány 2 projekty z Programu rozvoje venkova. Celková výše dotace za tyto projekty byla 855 050,- Kč, a to činí průměrně 427 525,- Kč na jeden projekt, na jednoho obyvatele celkový výše dotace činí 14 Kč. Oproti tomu MASP realizovala 19 projektů v celkové výši téměř 15 mil. Kč, to činí na jednoho obyvatele o 200 Kč více než v MASŘ.

5.2.5.2 Integrovaný regionální operační program

Výzva z Integrovaného regionálního programu zahrnovala investice do školství a vzdělávání; sociálních služeb a hasičů. Byly podpořeny projekty, které přispějí rozvoji lokality a napomohou zkvalitnit již dostupné služby, případně pořídit vybavení, které daná oblast postrádá. IROP byl na území MASP využit především v oblastech obnovy či úpravy

místních památek či expozic. Dále také v oblasti požární ochrany, a především v oblasti školství a vzdělávání.

Tabulka 24 – Projekty IROP MASŘ a MASP

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Výzva IROP	Počet projektů	9	13
	Počet obcí	5	12
	Celková výše dotace v Kč	29 112 000,31	19 155 718,45
	Průměrná cena projektu v Kč	3 234 666,70	1 473 516,80
	Celková výše dotace na jednoho obyvatele v Kč	493,57	259,02

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Říčansko a MAS Pošumaví

Celková výše dotace MASP činila 19 155 718,45 Kč. Nejvyšší částku z celkové výše tvořily stavební úpravy, přístavba a nástavba požární zbrojnice v obci Strašín, konkrétně částku 5 618 842,45 Kč. Obec Strašín žádala také o projekt s názvem: Technika pro IZS – DA pro JZDHO ve výši 950 000,- Kč. Celková výše dotace MASŘ byla 29 112 000,13 Kč. Průměrná cena jednoho projektu byla v MASP 1 473 516,80 Kč a v MASŘ 3 234 666,70 Kč. IROP využily obě MAS dostatečně, MASP podpořila o 4 projekty více než MASŘ, a celková výše dotace byla o téměř 10 mil vyšší než u MASP. Co se týče částky na jednoho obyvatele, ta je vyšší u MASŘ.

5.2.5.3 Operační program Zaměstnanost

Operační program Zaměstnanost je určen především na zlepšení sociálních služeb, podporu zaměstnanosti, rovných příležitostí či veřejné správy. MASŘ využila tento program především na projekty týkající se komunity v regionu. Zahrnoval témata týkající se rodin s dětmi, příměstských táborů, mimoškolních aktivit nebo opětovného začleňování se do společnosti. V MASP byly prostředky tohoto programu využity také na rozvoj sociálních služeb, a to ve městě Sušice a Písek.

Tabulka 25 – Projekty OPZ MASŘ a MASP

Oblast komparace		MASŘ	MASP
Výzva OPZ	Počet projektů	9	2
	Počet obcí	7	2
	Celková výše dotace v Kč	9 231 004,25	3 955 845,00
	Průměrná cena projektu v Kč	1 025 667,14	1 977 922,50
	Celková výše dotace na jednoho obyvatele v Kč	156,50	53,49

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Říčansko a MAS Pošumaví

Celková výše dotace v MASP činila 3 955 845,- Kč. Byly realizovány dva projekty, na jednoho obyvatele připadá 53,49 Kč. Oproti tomu v MASŘ bylo realizováno 9 projektů

v celkové hodnotě 9 231 004,25 Kč, průměrná cena jednoho projektu je 1 025 667,14 Kč a na jednoho obyvatele dotace činí 156,50 Kč.

Shrnutí poznatků získaných sekundární a komparativní analýzou o aktivitách MASŘ a MASP

V obecná charakteristice MAS byla předmět komparace především právní forma, umístění MAS v České republice a počty obyvatel. MASP je v tomto ohledu rozsáhlejší než MASŘ, MASP čítá téměř 100 obcí a tím pádem i vyšším počtem obyvatel. Obě místní akční skupiny jsou v typologii venkova považovány za převážně venkovský region.

Vzhledem k tomu, že každá místní akční skupina musí tvořit více než polovina partnerů soukromého sektoru, byla v části partnerů porovnána struktura rozložení partnerů získaných z dostupných zdrojů. Počet partnerů je v každé z MAS pochopitelně odlišný, avšak vzhledem k velikosti obou MAS není tento rozdíl značný.

Sekundární a komparativní analýza byla zaměřena na aktivity v programovacím období 2007-2013 a dále na aktivity konané v letech 2014-2017. V programovacím období 2007-2013 bylo zjištěno, že obě místní akční skupiny vyhlášovaly výzvy a bylo realizováno množství projektů z Programu rozvoje venkova. V programovacím období 2014-2020 byla situace odlišná, v roce 2014 se výzvy nevyhlášovaly, autorka po studiu dokumentů MAS zjistila, že v letech 2014-2016 nebyly vyhlášovány výzvy z fondů EU, protože nebyly dopracovány strategie CLLD ani u jedné z MAS, zřejmě tento problém trápil všechny MAS v České republice, proto bude zjišťováno ještě od představitelů MAS jejich vyjádření. V roce 2017 probíhali první výzvy u obou MAS. Původním záměrem bylo sledovat aktivity pouze z hlediska projektů financovaných právě ze zdrojů evropské unie, avšak právě z těchto důvodů byly aktivity MAS sledovány z různých pohledů. V následující části bude zjišťováno, jak hodnotí toto období z hlediska realizovaných aktivit a celkovému rozvoji lokality.

Programové období 2007-2013 přineslo do obou místních akčních skupin mnoho aktivit. Obě místní akční skupiny realizovaly téměř 100 projektů. MASŘ 98 projektů za cca 48 mil. Kč a MASP 117 projektů za cca 67 mil. Kč. MASŘ vyhlásila 13 výzev a MASP 11 výzev, z toho vyplývá, že průměrně jeden projekt v MASP stál 498 tis. Kč

a v MASP stál průměrně jeden projekt 576 tis. Kč. MASP celkově realizovala více projektů, ale vzhledem k velikosti MASŘ, je počet projektů za dané období vysoký.

V letech 2015 a 2016 nebyly vyhlašovány výzvy, jak již bylo zmíněno výše, proto byly zkoumány aktivity konané samotnými místními akčními skupinami. Aktivity uskutečněné v MASŘ a MASP byly hodnoceny dle předem stanovených kritérií. Aktivity se zaměřovali hlavně na obyvatelstvo daných regionů, ale také byly pozorovány aktivity týkající se spolupráce či vzdělávání zaměstnanců MAS.

V roce 2014 realizovala MASŘ více sledovaných aktivit než MASP, aktivity MASŘ byly více zaměřené na podporu regionální identity, a naopak nejméně na podporu krajiny. MASP měla v tomto roce hodnocení aktivit v celku vyrovnané, avšak na obnovu krajiny bylo orientováno minimum. V roce 2015 bylo nejvíce aktivit MASŘ nejvíce zaměřeno na spolupráci a oproti tomu aktivity MASP byly ty, které podporují regionální identitu. V roce 2016 bylo na území MASŘ uskutečněno nejméně aktivit z celého sledovaného období, v tomto období finalizovala MAS svoji CLLD strategii, aktivity se nejčastěji týkali kulturní výměny. MASP konala více aktivit než MASŘ, co se týče jejich zaměření, nejvíce tyto aktivity podpořily regionální identitu a kulturní výměnu. MASP měla v roce 2017 opět více aktivit než MASŘ a většinou zaměřené na kulturní výměnu. Aktivity v období roku 2017 u MASŘ nejvíce podporují regionální identitu a spolupráci. Celkově byly sledované aktivity nejčastěji zaměřeny na podporu regionální identity a kulturní výměnu, případně na spolupráci, naopak nejméně aktivit na cestovní ruch a obnovu krajiny.

Co se týče konkrétních aktivit, některé aktivity každoročně opakují, lze tedy usuzovat, že již mají v regionu vybudovanou určitou tradici. V roce 2014 MASŘ vykazuje nejvíce aktivit, celkem 20. V roce 2015 měly obě MAS téměř shodný počet aktivit - MASP 25 a MASŘ 23. V roce 2016 měla MASŘ pouze 8 aktivit, oproti tomu MASP uskutečnila o 11 aktivit více. V roce 2017 vykazala MASP opět více sledovaných aktivit než MASŘ. Celkově tedy v souhrnu bylo realizováno více aktivit u MASP celkem 88, oproti MASŘ, ta celkově realizovala 68 aktivit. Uskutečněné aktivity měly kolísavý trend.

V další části komparace byly shrnuty aktivity za období roku 2017 a to v rámci jednotlivých programů, ze kterých obě místní akční skupiny čerpaly. Z Programu rozvoje venkova MASŘ realizovala 2 projekty v celkové hodnotě 855 050,- Kč a MASP

19 projektů v hodnotě 15 896 907,- Kč. Co se týče Integrovaného regionální operačního programu, MASŘ uskutečnila 9 projektů v celkové výši 29 112 000,31 Kč a MASP 13 projektů ve výši 19 155 718,45 Kč. Dalším programem, ze kterého obě MAS čerpaly, byl operační program Zaměstnanost – na území MASŘ bylo realizováno 9 projektů v celkové hodnotě 9 231 004,24 Kč. Na území MASP proběhly 2 projekty v celkové hodnotě 3 955 845,00 Kč.

Celkově lze říci, že v porovnání obou místních akčních skupin, nelze určit která z nich je „lepší“ nebo „horší“. Každá z nich realizuje jiné projekty, a to právě v závislosti na potřebách lidí, kteří žijí v dané lokalitě. Je přístupováno k jejich potřebám, obě místní akční skupiny dostatečně informují veřejnost o svých aktivitách. Tvrzení, že bez aktérů by nemohl venkov fungovat, zde jednoznačně platí.

6 Empirické šetření o aktivitách MASŘ a MASP

Uvedený oddíl diplomové práce navazuje na předchozí část práce zabývající se sekundární a komparativní analýzou dat o aktivitách místní akční skupiny Říčansko a místní akční skupiny Pošumaví v období 2007-2017. Empirické šetření o aktivitách MASŘ a MASP představuje další část výzkumu, který je zaměřen na zjištění jejich vlivu na rozvoj regionu, v němž se místní akční skupiny nachází, a to se zaměřením na vykonané aktivity a spolupráci probíhající uvnitř a vně daných MAS. Sledované oblasti budou šetřeny na základě techniky polostandardizovaných rozhovorů. Otázky byly typově přizpůsobeny dle charakteru dotazovaných – tj. odborný zástupce a laická veřejnost.

První část empirické části, se zaměřuje na představitele MAS, jako na aktéra lokálního aktéra v daném regionu. Otázky budou zaměřeny na to, jak hodnotí proběhlá období z hlediska množství konaných aktivit a zájem o tyto aktivity. Bude také zjišťováno, jak hodnotí aktivity z hlediska přínosu pro lokalitu a jaký konkrétní projekt považují za nejpřínosnější pro obyvatele MAS. Bude zjišťováno také to, jak hodnotí zájem o zapojení do rozvojových aktivit ze strany partnerů a celkově spolupráci. Autorka také považuje za vhodné zjistit, jaké mají povědomí obyvatelé o jejich existenci a jestli ví o tom, co dělají.

Druhá část empirické části bude zaměřena na MAS, jako aktéra lokálního aktéra z hlediska vnímání místních akčních skupin obyvatelstvem daných lokalit. Otázky budou zaměřeny nejprve na to, zda vůbec obyvatelstvo zná místní akční skupinu, další otázky se již budou zaměřovat na samotné aktivity a hodnocení obyvatelstvem, zda konané aktivity přispívají k rozvoji regionu.

Tabulka 26 - Otázky polostandardizovaných rozhovorů

Zaměření	Otázka	Dotazovaný
Aktivity	Jak hodnotíte programové období 2007-2013 z hlediska množství konaných aktivit realizovaných MAS?	Představitelé MAS
	Jak hodnotíte zatím proběhlé aktivity po roce 2013 do současnosti?	
	Jaké typy aktivit/projektů byly podle Vás nejvíce realizovány?	
	Jaký vliv měly tyto aktivity na rozvoj dané lokality?	
	Jaký konkrétní projekt považujete za nejpřínosnější pro obyvatele na území MAS?	
	Obyvatelé	Jaké aktivity se konají ve vaší obci?
		Jakých akcí se v obci účastníte?
		Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.
		Jaké typy aktivit v obci postrádáte?
		Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?
Spolupráce	Jak hodnotíte spolupráci mezi MAS a ostatními aktéry?	Představitelé MAS
MAS	Mají obytelé na území MAS povědomí o tom, že existuje nějaká místní akční skupina? Vědí o tom, co děláte?	Představitelé MAS
	Víte, co je to místní akční skupina?	
	Jaký je Váš názor na místní akční skupiny?	Obyvatelé
	Znáte místní akční skupinu Říčansko/Pošumaví?	
Rozvoj lokality	Jak celkově hodnotíte rozvoj regionu?	Představitelé MAS
	Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?	Obyvatelé

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotazovaných bylo celkem 12, 10 obyvatel a 2 představitelé místní akční skupiny. Otázky byly sestaveny, tak aby jim daná dotazovaná skupina lidí porozuměla. Otázky byly pokládány postupně, pokud dotazovaný obyvatel neznal pojem místní akční skupina, byl mu tento pojem objasněn, otázky na představitele i obyvatele místních akčních skupin byly formovány, tak aby naplnili celkový cíl práce, tedy zjistit, zda aktivity přispívají k rozvoji daných lokalit. Rozhovory se konaly během měsíce října a listopadu 2018.

6.1 Polostandardizované rozhovory s představiteli MAS

Cílem tohoto průzkumu bylo zjistit odpovědi na otázky vyplývající ze sekundární analýzy dat, ve které byly hodnoceny a komparovány aktivity místních akčních skupin. Sekundární a komparativní analýza se zaměřila na programovací období 2007-2013, dále na aktivity konané v letech 2014-2017. V programovacím období 2007-2013, jak již bylo zjištěno, obě místní akční skupiny vyhlášovaly výzvy a bylo realizováno množství projektů právě z evropských fondů. Avšak po roce 2014 se výzvy nevyhlášovaly, autorka po studiu dokumentů MAS zjistila, že v letech 2014-2016 nebyly vyhlášovány výzvy z fondů EU, protože nebyly dopracovány strategie CLLD ani u jedné z MAS, zřejmě tento problém

trávil všechny MAS v České republice, proto bude zjišťováno ještě od představitelů MAS jejich vyjádření. V roce 2017 již probíhali první výzvy u obou MAS. Autorka shledala za podstatné hodnocení tohoto období z hlediska realizovaných aktivit na rozvoj lokality.

Avšak tento výzkum nebyl kompletně dokončen, autorka práce nejprve oslovila představitele emailem či telefonicky, kdy zjišťovala, zda jsou představitelé ochotni poskytnout rozhovor. Osloveno bylo celkem šest představitelů z každé místní akční skupiny. Z těchto oslovených odpověděli pouze 2 představitelky MAS Říčansko. Představitelka MAS Pošumaví odmítla poskytnout rozhovor, z důvodu časové vytíženosti. Obě místní akční skupiny měly ve sledovaném období obdobné aktivity, časově jistě náročné, avšak otázkou je proč MAS Říčansko rozhovor poskytla i přes to, že je také časově vytížená. Autorka byla vyzvána k tomu, aby si veškeré informace našla na webových stránkách MASP. Autorka si je vědoma, že tato část rozhovorů není kompletní z hlediska nezastoupení obou MAS, avšak může sloužit jako expertní doplnění sekundární analýzy. Ze shodného zaměření aktivit obou MAS lze považovat obecněji zaměřené otázky jako zastupitelné pro obě místní akční skupiny. Ke splnění cílů této práce bylo však nezbytné využít alespoň odpovědi z rozhovoru poskytnuté představitelkami MASŘ. Odpovědi poskytnuté představitelkami MAS Říčansko tak zastoupily místní akční skupiny, jako aktéra lokálního rozvoje.

Tabulka 27 - Charakteristika dotazovaných představitelů MAS

MAS	Dotazovaný	Pohlaví	Funkce MAS
MASŘ	Z1	žena	ředitelka
	Z2	žena	manažerka

Zdroj: Vlastní zpracování

6.1.1 Vyhodnocení polostandardizovaných rozhovorů s představiteli MAS

Nejprve bylo předmětem otázek programovací období 2007-2013, kdy představitelka Z1 MASŘ shrnula proběhlé období: „Celkem jsme přijaly 204 projektů, takže úspěšný byl v podstatě každý druhý projektový záměr. Jednalo se o projekty do obcí, škol, neziskovek, ale i na podporu podnikání v zemědělské a nezemědělské činnosti. V tomto období měl MAS jasně vymezené, kam mají peníze směřovat a MAS vyhlášovaly výzvy na tzv. Fiche (Program rozvoje venkova). Většina podpořených projektů se nachází v době udržitelnosti“. Druhá dotazovaná představitelka uvedla, že programovací období nedokáže

zhodnotit, protože v místní akční skupině pracuje pouze pár měsíců a toto období jí příliš nezasáhlo, z pohledu MAS.

Další otázky se týkaly současného programovacího období 2014-2020, kdy bylo zjištěno v rámci sekundární analýzy, že aktivity z evropských fondů nemohly probíhat. *„Roky 2015 a 2016 nebyly ještě v realizaci a výzvy se nevyhlašovaly. Celá Česká republika měla zpoždění“ (Z1).* Dotazovaná představitelka Z1 také více objasnila situaci na počátku nového programovacího období: *„Prioritní aktivitou po roce 2013 bylo získat do území nové finanční prostředky. Museli jsme projít tzv. standardizaci, mít chválený strategický a finanční plán na celé nové období. Neustále vytváříme dle metodik nové Interní postupy. Pracovali jsme na evaluaci předchozího období a nyní nás čeká sebe evaluace již nového období, která je 31. 12. 2018“.* Avšak jak již vyplynulo ze sekundární analýzy aktivit bylo mnoho, MASŘ však ještě musela pár aktivit zrušit, kvůli zrušeným dotacím ze Středočeského kraje. *„Některé akce se staly pravidelností“*, uvedla Z1. Autorka tuto pravidelnost také shledala ve svém vlastním výzkumu.

Další část dotazů týkající se aktivit byla zaměřena na to, jaké typy aktivit byly nejvíce realizovány a jaký měli vliv na rozvoj dané lokality. Nejvíce aktivit se týkalo oprav komunikací, výstavby dětských hřišť nebo vybavení či přístavby škol. *„Tyto aktivity propojily území metodou Leader, tak jak bylo myšleno. Bohužel se to nedá říct o novém programovém období“ (Z1).* V této souvislosti bylo zjišťováno, jaký konkrétní projekt považuje představitel MAS za nejprínosnější pro obyvatele území MAS, na kterou obě představitelky konkrétně nezodpověděly.

Jedna z otázek se také zaměřila na spolupráci, a to především ze strany partnerů místní akční skupiny. Z1 uvedla, že spolupráce jako taková je pro všechny komplikovaná hlavně kvůli administrativě a množství času, který musí obětovat svojí práci. Na tyto partnery se však může představitelka Z1 spolehnout. Spolupráce tedy probíhá na velmi dobré úrovni.

Další část rozhovorů se nesla v duchu povědomí o místní akční skupině, zda představitelé vnímají ze strany obyvatelstva, že nějaká místní akční skupina existuje. *„Kdo informace chce, tak si je získá. Kdo se chce zapojit a pomáhat regionu, ten si cestu najde. Snažíme se být vidět, ať už na zmiňovaných akcích nebo v místních periodikách. Jsou lidé, kteří nás bedlivě sledují. Oproti tomu pak narazíme na někoho, kdo netuší vůbec nic. Asi největší*

povědomí mají právě obce“ (Z1). Podobného názoru byla i Z2: „Z mého omezeného působení v MAS a se zkušeností se stykem pouze s vybranými subjekty (zejména obce a poskytovatelé sociální služeb) mohu soudit, že tyto zainteresované subjekty činnost MAS znají a vědí o ni - zejména díky možnosti čerpat evropské dotace a chápou MAS jako svého pomocníka. Pokud se však jedná o širokou veřejnost, se kterou se taktéž v rámci projektu dostávám do kontaktu, ta příliš informací o MAS nemá i přesto, že např. u nás se každý měsíc objevují v místních zpravodajích informace o tom, co se u nás v MAS aktuálně děje.“

Poslední částí rozhovoru bylo zjistit to, jak hodnotí představitelé MAS celkový rozvoj regionu. Z2 hodnotí zdejší region jako dynamicky se rozvíjející oblast typickou fluktuací obyvatel. Také tento region hodnotí jako region na vysoké ekonomické úrovni. Avšak se dle slov Z2, investuje spíše do „atraktivních“ subjektů a mělo by tomu být spíše naopak věnovat osobám, které řeší složité životní situace. „Z mého pohledu tedy považuji rozvoj tohoto regionu za nedostatečný - zejména ze strany podpory obcí, které nemají zájem řešit problematické situace, sociální oblast apod. Jednoznačně větší prioritu mají tvrdé projekty - tj. kanalizace, voda, komunikace apod (Z2)“. Druhá představitelka MAS Říčansko také shledává v pozitivních konotacích: „Na Říčansku je znát, že žijeme v prstenci okolo Prahy“ (Z1). Uvádí také, že dotace, které byly doposud poskytnuty, jsou vidět, avšak za problém v současné době shledává v nedostatku vzdělaných a slušných zaměstnanců.

6.2 Polostandardizované rozhovory s obyvateli MAS

Druhá část empirické části zkoumá to, jaké mají obyvatelé na území MAS povědomí o existenci MAS, zda vůbec ví, co to místní akční skupina je. Pokud znají místní akční skupiny, co považují za úspěšné projekty/aktivity. Obyvatelé daných regionů jsou ti, pro které se veškeré aktivity realizují a proto, je velmi důležité zjistit, zda mají o realizovaných aktivitách ponětí.

Polostandardizované rozhovory byly provedeny s 10 dotazovanými, tedy 5 z MASŘ a 5 z MASP. Otázky, které byly pokládány respondentům, byly sestaveny tak, aby co nejlépe naplnily stanovený cíl této části práce. Dotazovaní obyvatelé byli vybráni náhodně, obce, ve kterých se konaly rozhovory, byly taktéž vybrány zcela náhodně. Otázky se týkaly

jednak aktivit, které MASŘ a MASP realizovaly v období 2007-2017 a jejich vlivem na rozvoj území, ale také na již zmíněnou existenci místních akčních skupin.

Tabulka 28 - Charakteristika dotazovaných obyvatel

MAS	Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Povolání	Obec	Počet obyvatel v obci
MASŘ	D1	žena	31	asistentka prodeje/MD	Říčany	15 236
	D2	muž	40	dělník	Říčany	15 236
	D3	muž	27	controller	Dobřejuvice	1 113
	D4	muž	23	prodejce	Čestlice	644
	D5	žena	32	moderátorka	Herink	577
MASP	D6	žena	48	účetní	Klatovy	22 378
	D7	muž	70	důchodce	Klatovy	22 378
	D8	muž	23	student	Klatovy	22 378
	D9	žena	29	asistentka	Horažďovice	5 366
	D10	žena	45	uklízečka	Sušice	1 116

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat poskytnutých dotazovanými

6.2.1 Vyhodnocení polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli MAS

Aktivity

První část rozhovorů byla zaměřena na aktivity, obyvatelé příslušných MAS byli dotazováni nejprve na to, zda se v obci, ve které žijí konají nějaké aktivity. Všichni dotazovaní uvedli konkrétní aktivity. V každé z obcí se tedy nějaké aktivity konají. D2 uvedl, že v obci se konají hlavně volby, vánoční trhy, fotbal, akce pro děti. Další dotazovaní uvedli nejčastěji adventní či Svatomartinské trhy. Některé z uvedených aktivit byly uskutečněny v režii MAS. „*Burgerfest, Hawaiiireagata (občané vytvoří vlastní plavidlo a soutěží), pochod vesnicemi, Den země nebo fotbalové turnaje, taky ve spolkovém domě se pořád něco děje. Každý měsíc nám vychází Dobřejuvické noviny, kde jsou vypsány akce na další měsíc, takže když si to přečtu, tak hned vím, co se tady bude dít*“ (D3). Jeden z dotazovaných také řekl, že neví, jaké se konají v obci akce, že protože nikam nechodí, avšak uvedl, že se v obci konají například plesy. Pro přehlednost byly odpovědi zaznamenány do následující tabulky č. 29.

Tabulka 29 - Typy aktivit konaných v obcích MASŘ a MASP

Zaměření	Otázka	Dotazovaný	Odpověď
Aktivity	Jaké typy aktivit se konají ve vaší obci	D1	Mikuláš, rozsvícení stromku, trhy, sportovní akce – fotbal, jóga, běžecké skupiny nadšenců
		D2	volby, vánoční trhy, fotbal, dětský den
		D3	Burgerfest, Hawaiireagata, pochod vesnicemi, Den země nebo fotbalové turnaje
		D4	Pouť, pak sportovní aktivity v tělocvičně
		D5	Halloweenské akce, ochutnávky vína, jóga
		D6	akce pro zájemce o projekty a pro občany, farmářské trhy, akce na Vánoce a akce pro rodiny s dětmi
		D7	Nevím, nikam moc nechodím. Jsou tu třeba plesy.
		D8	Vánoční moštování a rozsvícení vánočního stroměčku.
		D9	Adventní trhy, Svatomartinské trhy
		D10	Vůbec nevím, Silvestr, a slaví se všechny svátky. Například 100 let Československa.

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka se zaměřila na to, jakých konkrétních aktivit/akcí se obyvatelé účastní. Vzhledem k již vyjmenovaným typům aktivit, které obyvatele uvedli ve výše zmíněných odpovědích, účastní se právě těch akcí nebo uvádí, že se žádných akcí/aktivit neúčastní, protože jsou vytížení a nemají na aktivity čas. Občané také uváděli, že aktivity v obci/MAS jsou zaměřeny na rodiny s dětmi, starší spoluobčany nebo pro všechny obyvatele. Na otázku, které aktivity v obci postrádají, obyvatelé nejčastěji odpovídali, že jim žádné aktivity nechybí.

V další otázce autorka zjišťovala, jaký konkrétní projekt byl v obci či MAS realizován. Většina dotazovaných uvedla, že obec či MAS realizovala spoustu projektů, například nové silnice, chodníky a další. „*Tak myslím, že obec tady zrekonstruovala silnice a taky se modernizovalo vlakové nádraží a taky tu máme hodně radarů a kamerový systém, který zamezí rychlé jízdě. Ale přímo ta skupina, tak ta dělá hlavně ty akce pro lidi*“(D1). Odpovědi byly různé, a proto byly zpracovány do následující tabulky č. 30.

Tabulka 30 - Konkrétní projekty realizované MASŘ a MASP

Zaměření	Otázka	Dotazovaný	Odpověď
Aktivity	Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.	D1	Tak myslím, že obec tady zrekonstruovala silnice a taky se modernizovalo vlakové nádraží a taky tu máme hodně radarů a kamerový systém, který zamezí rychlé jízdě. Ale přímo ta skupina, tak ta dělá hlavně ty akce pro lidi.
		D2	Kamery, zpomalovací pásy, kruhové objezdy, rekonstrukce Černokostecké ulice. Ta rekonstrukce byla šílená, dělali to hrozně dlouho, lidi z toho šileli a já taky, pořád zpoždění.
		D3	Je toho spousta, třeba tu máme venkovní posilovnu nebo lezeckou zeď.
		D4	Nová tělocvična, pak tu jsou nějaký kurzy angličtiny, ale to je nějaký cizinec. No a pak tu je taky samozřejmě obchodní zóna a Aquapalace. A tyhle věci sem přitáhli hodně lidí.
		D5	Tak to nevím, tyhle akce dělá skupina lidí z vesnice, kteří tu mají restauraci a vinotéku. A obec nic moc. Ale asi něco dobře dělá, když se tady pořád staví nové a nové domy.
		D6	MAS pořádá ty vánoční akce a obce přispěly s rekonstrukcí silnic.
		D7	Dětské hřiště.
		D8	Teď nevím.
		D9	Je tu třeba běžecký závod městem, nebo cyklistický závod a další akce na Vánoce a něco i na jaře. A celkově pozoruji, že i hodně obcí a měst kolem nás teďka pořádá hodně těch běžeckých akcí, nebo další sportovní akce, a to je dobře. Nebo Den Železnice.
		D10	Nevím

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkově lze tedy tuto část shrnout s tím, že v obou MAS lidé o aktivitách MAS vědí, a účastní se jich. U některých aktivit považují za jejich realizátory samotnou obec, co se týče aktivit MAS, obyvatelka MASŘ uvedla, že místní akční skupina pořádá akce pro lidi, ale ostatní projekty realizuje obec. Obyvatel MASP uvedl, že místní akční skupina realizuje semináře pro zájemce o dotace. Ostatní obyvatelé o aktivitách MAS nemají ponětí. Za hlavní aktéry z realizovaných rozhovorů lze tedy spíše považovat samotné obce či nejrůznější spolky. Z hlediska rozvoje těchto lokalit, je však důležité říci, že aktivity se konají a jsou vidět, kdo je jejich realizátorem je také podstatné. Obce jsou mimo jiné také členy MAS, takže v tomto případě je možné říci, že obyvatelé o aktivitách MAS ví, ale přímo si konkrétní realizovaný projekt nespojí s tzv. autorem.

MAS

V části otázek zaměřených na to, zda obyvatelé znají MAS, dospěla autorka k zjištění, že obyvatelé MAS spíše neznají a nevědí o jejich činnosti. Pouze dva dotazovaní, věděli o konkrétní existenci dané místní akční skupiny, a to z každé místní akční skupiny vždy jeden dotazovaný. Tzn. 2 z 10 dotazovaných ví, co je to místní akční skupina a znají konkrétní MAS. V rámci rozhovorů však proběhlo objasnění tohoto pojmu a představení konkrétní MAS. „Vůbec nevím, že nějaká místní akční skupina existuje, jenom můžu říct, že před volbami se všichni snaží něco prosazovat“ (D9).

D1 uvedla, že zná MAS Říčansko: „*Ano, vím, co to je. U nás je to MAS Říčansko.*“ Autorka tedy v tomto konkrétním případě zjišťovala, jaký má dotazovaná na tuto MAS názor. „*Myslím, že je ku prospěchu, když se o oblast stará parta nadšenců pro oblast. Rozhodně jsem pro a je krásné, když tyto spolky fungují. Říčany jsou skvělé město, a hlavně je to kousek od Prahy, takže tu máme kus venkova i blízko do města za prací...*“ (D1). Podobného názoru byla i obyvatelka MASŘ „*Pomáhá žádat o dotace, radí se žádostmi, komunikuje s veřejností.... Vím, že něco dělají, ale možná se o ně začnu více zajímat. Bylo by dobré, kdyby byli více vidět. Více příležitostí a aktivit pozoruji spíše v Praze*“ (D6).

Pouze 2 z 10 dotazovaných ví o existenci MAS, a to z každé MAS vždy jeden. Obyvatelé, kteří o existenci MAS vědí, uvedli, že MAS opravdu něco dělají a vidí na jejich fungování jen pozitiva. Dotazovaní, kteří o jejich existenci nevěděli, autorka informovala o jejich existenci a spíše pozorovala zájem.

Rozvoj lokality

V poslední části polostandardizovaných rozhovorů bylo zjišťováno, zda a jak přispívají aktivity k rozvoji lokality. Dotazovaní spíše souhlasí s tím, že aktivity přispívají rozvoji. Jeden z dotazovaných uvedl, že za příčinu rozvoje považuje spíše polohu samotné MASŘ. Obyvatel MASP, D8, tvrdí, že aktivity přispívají k rozvoji, ale beztak se nevyrovnají velkým městům jako je Praha nebo Plzeň, avšak lokalita má lepší atmosféru. Všechny odpovědi byly shrnuty do následující tabulky č. 31.

Tabulka 31 - Přínos aktivit pro rozvoj MASŘ a MASP

Zaměření	Otázka	Dotazovaný	Odpověď
Rozvoj lokality	Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?	D1	Ano, přispívají, je tady toho za poslední roky mnohem víc a víc, určitě na tom má Říčansko zásluhu. Já jsem bydlela dřív v Praze a tam se nic nedělo.
		D2	No rozhodně se nám tu bude lépe žít. Je to dobrý, jen ať něco dělají.
		D3	Určitě přispívají, dřív se tu vůbec nic nedělo, až teď s těma Moderníma Dobřejovic je tu plno akcí a máme přehled.
		D4	Pořád se tu staví nové domy, přibývají obyvatelé, a přináší nové nápady, předtím tu nebylo vůbec nic, řekl bych, že tak za posledních 15 let to tu hrozně vyrostlo. Ale já tu žiju rád, je tu pohoda a zároveň hned u Prahy, za chvíli to tu bude patřit stejně celé pod Prahu.
		D5	Podle mě ty aktivity moc ne, to spíše samotná poloha u Prahy, tím, že se sem lidé stěhují, pak přináší do obce peníze a to přispívá.
		D6	Všechno, co člověk vytváří pro něco dobrého, má smysl. Nesmíme zahálet, za mě je to dobře vymyšlené a fandím jim.
		D7	Tak to nevím, nemám dost informací k tomu, abych řekl svůj názor.
		D8	Rozhodně tyhle akce pomáhají lidem se scházet, v téhle době je to super nasedět jen celý den u počítače. Hlavně děti by měli mít spoustu aktivit. Je to dobré pro všechny.
		D9	Myslím, že tyhle akce, aktivity přispívají k rozvoji, poslední dobou se tady pořád něco děje, ale určitě se to asi nevyrovná velkým městům jako je Plzeň nebo Praha. Ale zase to tu má takovou lepší atmosféru, myslím.
		D10	Tak to netuším, ale je tu docela hezky, i práce tu je dost.

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyjádření které nejlépe vystihuje práci MAS a všech ostatních aktérů nejlépe vystihuje D6: „*Všechno, co člověk vytváří pro něco dobrého, má smysl. Nesmíme zahálet, za mě je to dobře vymyšlené a fandím jim*“ (D6).

Shrnutí polostandardizovaných rozhovorů

Cíl empirické šetření o aktivitách MASŘ a MASP byl zaměřen na zjištění vlivu aktivit na rozvoj regionů. Toto šetření bylo nezbytné provést v návaznosti na zjištěná data ze sekundární analýzy a rovněž pro kompletní splnění cíle práce. Osloveny byly dvě skupiny a to, představitelé MAS a obyvatelé MAS.

První část empirické části, byla zacílena na představitele MAS, jako na aktéra lokálního aktéra v daném regionu. Jelikož tento výzkum nebyl kompletně dokončen, posloužily zjištěné odpovědi zástupců MAS spíše jako expertní rozhovor. Odpovědi poskytnuté představitelkami MAS Říčansko tak zastoupily místní akční skupiny, jako aktéra lokálního rozvoje.

V programovacím období 2007-2013 obě místní akční skupiny vyhlášovaly výzvy a bylo realizováno množství projektů právě z Programu rozvoje venkova. Programovací období

2007-2013 hodnotí představitelka MASŘ jako velmi úspěšné, v porovnání s probíhajícím programovacím obdobím. V letech 2015 a 2016 se nevyhlašovaly výzvy, problémem byla tzv. Standardizace, související se schvalováním strategického a finančního plánu pro období 2014-2020. Avšak i přes byrokratická omezení obě MAS aktivity vytvářely, co se týče MASŘ musela v tomto období některé aktivity zrušit, ale některé aktivity se již staly pravidelností.

Empirické šetření se v jedné z otázek týkalo spolupráce, a to především ze strany partnerů místní akční skupiny. Z1 uvedla, že spolupráce jako taková je pro všechny komplikovaná hlavně kvůli administrativě a množství času, který musí obětovat svojí práci. Na tyto partnery se však může představitelka Z1 spolehnout. Spolupráce tedy probíhá na velmi dobré úrovni.

Bylo zjištěno, že široká veřejnost o působení MAS spíše neví, i přes neustálou snahu informovat obyvatele. V tomto ohledu představitelky MASŘ uvedli, že někteří lidé jejich práci sledují, ale jsou tu i ti, kteří netuší vůbec nic, největší povědomí o místních akčních skupinách mají obce. Vnímání obyvatelstva nejlépe vystihuje vyjádření: *„Kdo informace chce, tak si je získá. Kdo se chce zapojit a pomáhat regionu, ten si cestu najde(Z1).*

Poslední částí rozhovoru hodnotí představitelé MAS celkový rozvoj regionu. Z2 zhodnotila MASŘ jako dynamicky se rozvíjející oblast typickou fluktuací obyvatel, a také jako region na vysoké ekonomické úrovni. Avšak se dle slov Z2 jsou investice zaměřeny spíše na „atraktivní“ subjekty (kanalizace, komunikace apod.) a ne osoby, které řeší složité životní situace. Druhá představitelka MAS Říčansko také shledává v pozitivních konotacích, uvedla, že dotace které byly doposud poskytnuty jsou vidět, avšak za problém v nedostatku zaměstnanců.

Tento rozhovor poskytl vhled do vnímání místní akční skupiny konkrétními zainteresovanými aktéry daného území, bohužel u MASP toto vnímání poskytnuto nebylo. Lze však říci, že co se týče aktivit ve sledovaných programovacích obdobích, na které byla zaměřena sekundární analýza, obě místní akční skupiny aktivity konaly a jistě je obě hodnotí kladně, problém s implementací nové strategie pro programovací období 2014-2020 zastihla obě místní akční skupiny bez ohledu na jejich umístění na území České republiky. Co se týče hodnocení toho, jak aktivity přispěly k rozvoji lokality je závislé na konkrétním názoru daného představitele, avšak dle uskutečněného množství aktivit

a projektů na území obou místních akčních skupin lze soudit, že rozhodně plní svůj účel, a tedy přispívají pozitivně na rozvoj území.

Druhá část empirické části byla zaměřena na MAS, jako aktéra lokálního aktéra z pohledu samotných obyvatel daných lokalit. Otázky byly zaměřeny nejprve na to, zda vůbec obyvatelstvo zná místní akční skupinu, další otázky se týkaly aktivit a hodnocení obyvatelstvem, zda přispívají k rozvoji regionu.

První část rozhovorů byla zaměřena na aktivity, obyvatelé příslušných MAS byli dotazováni nejprve na to, zda se v obci, ve které žijí konají nějaké aktivity. Všichni dotazovaní uvedli konkrétní aktivity. V každé z obcí se tedy nějaké aktivity konají, odpovědi byly různé, avšak ve své podstatě zmínily především aktivity kulturního charakteru, tzn. rozsvícení vánočního stromku, trhy, Den země, dětský den, adventní trhy. V tomto ohledu autorka spatřuje, že některé jmenované aktivity koná skutečná MASŘ a MASP. Obyvatelé také uvedli, že se právě výše uvedených aktivit účastní nebo že se jich neúčastní z důvodu nedostatku času.

Cílem otázek týkajících se právě aktivit, bylo také zjistit, jaký konkrétní projekt byl realizován MAS či obcí. Většina dotazovaných uvedla, že obec či MAS realizovala spoustu projektů, například nové silnice, chodníky a další. Odpovědi obyvatelstva tak potvrzují vyjádření představitelky MASŘ, která uvedla, že se investuje spíše do atraktivních projektů, právě typu silnice apod. Dalším zjištěním bylo, že 3 dotazovaní také uvedli aktivity, které jsou sportovního charakteru – například dotazovaný D9 uvedl, konkrétní běžecký či cyklistický závod. Dva dotazovaní z MASP uvedli, že o konkrétním projektu nemají ponětí. O existenci konkrétních realizovaných projektů věděli všichni dotazovaní z MASŘ, co se týče MASP dva dotazovaní nevěděli nebo si v momentu konání rozhovoru nedokázali nic konkrétního představit, i přes to, že na území MASP se koná spousta aktivit. Z hlediska rozvoje těchto lokalit, je však důležité říci, že aktivity se konají a jsou vidět, kdo je jejich realizátorem je také podstatné. Obce jsou mimo jiné také členy MAS, takže v tomto případě je možné říci, že obyvatelé o aktivitách MAS ví, ale přímo si konkrétní realizovaný projekt nespojí s tzv. autorem.

Zajímavým zjištěním rozhovorů s obyvatelstvem se potvrdilo vyjádření představitelky MASŘ, že obyvatelé spíše neznají konkrétní místní akční skupiny a místní akční skupiny obecně. Pouze dva dotazovaní, věděli o konkrétní existenci dané místní akční skupiny,

a to z každé místní akční skupiny vždy jeden dotazovaný. Obyvatelé, kteří o existenci MAS vědí, uvedli, že MAS opravdu „něco dělá“ a vidí na jejich fungování jen pozitiva. Dotazovaní, kteří o jejich existenci nevěděli, autorka informovala o jejich existenci a spíše pozorovala zájem.

Závěrem polostandardizovaných rozhovorů bylo zjistit, zda a jak přispívají aktivity k rozvoji lokality. Dotazovaní spíše spatřují v aktivitách konaných v MASP a MASŘ pozitivní přínos na rozvoj území. D5 uvedl, že za příčinu rozvoje považuje spíše polohu samotné MASŘ u Prahy než samotné aktivity. D3 za hlavního aktéra, který přispívá k rozvoji lokality považuje spolek Moderní Dobřejovice, který v dané obci koná množství aktivit. D8, tvrdí, že aktivity přispívají k rozvoji, ale beztak se nevyrovnají velkým městům jako je Praha nebo Plzeň, avšak lokalita má lepší atmosféru. „*Všechno, co člověk vytváří pro něco dobrého, má smysl. Nesmíme zahálet, za mě je to dobře vymyšlené a fandím jim*“ (D6).

7 Závěr

Obecným cílem diplomové práce bylo zjistit, jak přispívají lokální aktéři, tedy MAS Říčansko a MAS Pošumaví, k rozvoji lokality za pomoci komparace dvou místních akčních skupin. Pro naplnění tohoto cíle bylo nutné zjistit, jaké jsou realizované projekty/aktivity, a jak přispěly tyto aktivity k rozvoji daných lokalit.

V teoretické části byl vymezen venkovský prostor, jako prostor, ve kterém místní akční skupiny operují. Určení tohoto prostoru bylo také nezbytné v souvislosti s žádostmi o dotace, tj. účelové vymezení. Dalším stěžejním prvkem bylo studium koncepčních přístupů k regionálnímu rozvoji, přičemž jednoznačným cílením byl právě endogenní přístup. Endogenní přístup je promítnut i do teorií regionálního rozvoje. Teorie inklinující k endogennímu rozvoji zahrnují především místní komunitu, obyvatelstvo, tradiční hodnoty a znalosti.

Diplomová práce se zabývala problematikou regionálního rozvoje, který je opřen o klíčové dokumenty na nadnárodní i národní úrovni. Po objasnění reálného prostoru a klíčových dokumentů, byli popsáni aktéři rozvoje venkova, kteří jsou jeho součástí, bez nich by venkov nemohl fungovat. S aktéry souvisí také pojem kapitál jako významný prvek v rozvoji, a to jako kulturní, intelektuální, politický a sociální kapitál, přičemž pojem sociální kapitál je klíčový pro přístup LEADER. Na tomto principu fungují právě objekty tohoto výzkumu.

Sekundární a komparativní analýza dat o MAS Pošumaví a MAS Říčansko logicky propojila teoretickou část a empirické šetření a zabírala se místními akčními skupinami jako aktérem regionálního rozvoje. Nejprve byly analyzovány místní akční skupiny v České republice, a to jejich zastoupení v jednotlivých krajích. Největší zastoupení místních akčních skupin je ve Středočeském kraji. Bylo zjištěno, že nejvíce MAS nese právní formu zapsaný spolek a dále obecně prospěšná společnost. Dále bylo zjištěno, že 93 % všech místních akčních skupin je členem NS MAS ČR. Členem nejsou některé MAS ve Středočeském, Jihočeském a Plzeňském kraji. Obě zkoumané MAS jsou členem NS MAS ČR.

Komparace se nejprve zaměřila na obecnou charakteristiku MAS, která shrnuje především právní formu, umístění MAS v České republice a počty obyvatel. MASP je v tomto ohledu

rozsáhlejší než MASŘ, MASP čítá téměř 100 obcí a tím pádem i vyšším počtem obyvatel. MAS musí tvořit více než polovina partnerů soukromého sektoru, v obou případech je tato podmínka splněna, pouze struktura v jejich rozložení byla odlišná. Obě místní akční skupiny jsou v typologii venkova považovány za převážně venkovský region.

Nejpodstatnější část sekundární a komparativní analýzy tvoří právě aktivity, a to v programovacím období 2007-2013 a dále na aktivity konané v letech 2014-2017. Programové období 2007-2013 přineslo do obou místních akčních skupin mnoho aktivit. Obě místní akční skupiny realizovaly téměř 100 projektů. MASŘ 98 projektů za cca 48 mil. Kč a MASP 117 projektů za cca 67 mil. Kč. MASŘ vyhlásila 13 výzev a MASP 11 výzev z PRV. Průměrně jeden projekt v MASP stál 498 tis. Kč a v MASP stál průměrně jeden projekt 576 tis. Kč. MASP celkově uskutečnila více aktivit, ale vzhledem k velikosti MASŘ, je počet projektů za dané období vysoký. V programovacím období 2014-2020 byla situace odlišná, v letech 2014-2016 nebyly vyhlášovány výzvy z fondů EU, protože nebyly dopracovány strategie CLLD ani u jedné z MAS, až v roce 2017 probíhaly první výzvy u obou MAS z PRV, OPZ a IROP. Původním záměrem bylo sledovat aktivity pouze z hlediska projektů financovaných právě ze zdrojů evropské unie, avšak právě z těchto důvodů byly aktivity MAS hodnoceny dle předem stanovených kritérií.

V roce 2014 uskutečnila MASŘ více sledovaných aktivit. V roce 2015 měly obě MAS téměř shodný počet aktivit. V roce 2016 bylo na území MASŘ uskutečněno nejméně aktivit z celého sledovaného období, celkem 8, MASP měla o 11 aktivit více. MASP měla v roce 2017 opět více aktivit než MASŘ. V souhrnu bylo realizováno více aktivit u MASP celkem 88, oproti MASŘ, která uskutečnila 68 aktivit. Tyto aktivity měly kolísavý trend. Co se týče konkrétních aktivit, některé se každoročně opakují, mají již v regionu vybudovanou určitou tradici. Celkově byly sledované aktivity nejčastěji zaměřené na podporu regionální identity a kulturní výměnu, případně na spolupráci, naopak nejméně aktivit na cestovní ruch a nejméně obnovu krajiny.

V další části komparace bylo shrnout aktivity za období roku 2017 a to v rámci jednotlivých programů, ze kterých obě místní akční skupiny čerpaly. Z PRV MASŘ realizovala 2 projekty v celkové hodnotě 855 050,- Kč a MASP 19 projektů v hodnotě 15 896 907,- Kč. Co se týče IROPu, MASŘ měla 9 projektů v celkové výši

29 112 000,31 Kč a MASP měla 13 projektů ve výši 19 155 718,45 Kč. Dalším programem, ze kterého obě MAS čerpaly, byl OP Zaměstnanost – na území MASŘ bylo realizováno 9 projektů v celkové hodnotě 9 231 004,24 Kč. Na území MASP proběhly 2 projekty v celkové hodnotě 3 955 845,00 Kč.

Celkově lze říci, že v porovnání obou místních akčních skupin, nelze určit, která z nich, je „lepší“ nebo „horší“. Každá z nich realizuje projekty, a to právě v závislosti na potřebách lidí, kteří žijí v dané lokalitě. Obě místní akční skupiny informují veřejnost o svých aktivitách. Tvrzení, že bez aktérů by nemohl venkov fungovat, zde jednoznačně platí.

Cílem empirické šetření o aktivitách MASŘ a MASP bylo zaměřeno na zjištění vlivu aktivit na rozvoj regionů. Toto šetření bylo nezbytné provést v návaznosti na zjištěná data ze sekundární analýzy a rovněž pro kompletní splnění cíle práce. Osloveny byly dvě skupiny a to, představitelé MAS a obyvatelé MAS.

První část empirického šetření, byla cílena na představitele MAS, jako na aktéra lokálního aktéra v daném regionu. Jelikož tento výzkum nebyl kompletně dokončen, posloužily zjištěné odpovědi zástupců MAS spíše jako expertní rozhovor. Odpovědi poskytnuté představitelkami MAS Říčansko tak zastoupily místní akční skupiny, jako aktéra lokálního rozvoje.

Programovací období 2007-2013 hodnotí představitelka MASŘ jako úspěšné, v porovnání s probíhajícím programovacím obdobím. V letech 2015 a 2016 se nevyhlašovaly výzvy, problémem byla tzv. standardizace, související se schvalováním strategického a finančního plánu pro období 2014-2020. Avšak i přes byrokratická omezení obě MAS aktivity vytvářely, co se týče MASŘ musela v tomto období některé aktivity zrušit, ale některé se již staly pravidelností. Bylo zjištěno, že široká veřejnost o působení MAS spíše neví, i přes neustálou snahu informovat obyvatele, největší povědomí o místních akčních skupinách mají obce. Vnímání obyvatelstva nejlépe vystihuje vyjádření: *„Kdo informace chce, tak si je získá. Kdo se chce zapojit a pomáhat regionu, ten si cestu najde(Z1).*

Poslední částí rozhovoru hodnotí představitelé MAS celkový rozvoj regionu. Z2 zhodnotila MASŘ jako dynamicky se rozvíjející oblast typickou fluktuací obyvatel, a také jako region na vysoké ekonomické úrovni. Avšak se dle slov Z2 jsou investice zaměřeny spíše na „atraktivních“ subjekty a ne osoby, které řeší složité životní situace. *„Z mého pohledu*

tedy považují rozvoj tohoto regionu za nedostatečný - zejména ze strany podpory obcí, které nemají zájem řešit problematické situace, sociální oblast apod. Jednoznačně větší prioritu mají tvrdé projekty - tj. kanalizace, voda, komunikace apod (Z2)“. Druhá představitelka MAS Říčansko uvedla, že dotace, které byly doposud poskytnuty, jsou vidět, avšak za problém v současné době je nedostatek zaměstnanců.

Tento rozhovor poskytl vhled do vnímání místní akční skupiny konkrétními zainteresovanými aktéry daného území, bohužel u MASP toto vnímání poskytnuto nebylo. Lze však říci, že co se týče aktivit ve sledovaných programovacích obdobích, na které byla zaměřena sekundární analýza, obě místní akční skupiny aktivity konaly a jistě je obě hodnotí pozitivně, problém s implementací nové strategie pro programovací období 2014-2020 zastihla obě místní akční skupiny bez ohledu na jejich umístění na území ČR. Co se týče hodnocení toho, jak aktivity přispěly k rozvoji lokality je závislé na konkrétním názoru daného představitele, avšak dle uskutečněného množství aktivit a projektů na území obou místních akčních skupin lze soudit, že rozhodně plní svůj účel, a tedy přispívají pozitivně na rozvoj území.

Druhá část empirické části byla zaměřena na MAS, jako aktéra lokálního aktéra z pohledu samotných obyvatel daných lokalit. Otázky byly zaměřeny nejprve na to, zda vůbec obyvatelstvo zná místní akční skupinu, další otázky se týkaly aktivit a hodnocení obyvatelstvem, zda přispívají k rozvoji regionu. Obyvatelé příslušných MAS byli dotazováni nejprve na to, zda se v obci, ve které žijí, konají nějaké aktivity. Všichni dotazovaní uvedli konkrétní aktivity. V každé z obcí se tedy nějaké aktivity konají, odpovědi byly různé, avšak ve své podstatě zmínily především ty kulturního charakteru, tzn. rozsvícení vánočního stromku, trhy, Den země, dětský den, adventní trhy. V tomto ohledu autorka spatřuje, že některé jmenované aktivity koná skutečná MASŘ a MASP. Obyvatelé také uvedli, že se právě výše uvedených aktivit účastní nebo že se jich neúčastní z důvodu nedostatku času.

Cílem otázek týkajících se aktivit, bylo také zjistit, jaký konkrétní projekt byl realizován MAS či obcí. Většina dotazovaných uvedla, že obec či MAS realizovala spoustu projektů, například nové silnice, chodníky a další. Odpovědi obyvatelstva tak potvrzují vyjádření představitelky MASŘ, která uvedla, že se investuje spíše do „atraktivních projektů“. 3 dotazovaní také uvedli aktivity, které jsou sportovního charakteru – například

dotazovaný D9 uvedl, konkrétní běžecký či cyklistický závod. Dva dotazovaní z MASP uvedli, že o konkrétním projektu nemají ponětí. O existenci konkrétních realizovaných projektů věděli všichni dotazovaní z MASŘ, co se týče MASP dva dotazovaní nevěděli nebo si v momentu konání rozhovoru nedokázali nic konkrétního představit, i přes to, že na území MASP se koná spousta aktivit. Z hlediska rozvoje těchto lokalit, je však důležité říci, že aktivity se konají a jsou vidět, jejich realizátor je také podstatný. Obce jsou mimo jiné také členy MAS, takže v tomto případě je možné říci, že obyvatelé o aktivitách MAS vědí, ale přímo si konkrétní realizovaný projekt nespojí s tzv. „autorem“. Autorka také dospěla k zjištění, že obyvatelé MAS spíše neznají a nevědí o činnosti MAS. Pouze dva dotazovaní, věděli o konkrétní existenci dané MAS, a to z každé místní akční skupiny vždy jeden dotazovaný.

V poslední části polostandardizovaných rozhovorů bylo zjišťováno, zda a jak přispívají aktivity k rozvoji lokality. Dotazovaní spíše souhlasí s tím, že aktivity přispívají rozvoji. Jeden z dotazovaných uvedl, že za příčinu rozvoje považuje spíše polohu samotné MASŘ. Obyvatel MASP, D8, tvrdí, že aktivity přispívají k rozvoji, ale beztak se nevyrovnají velkým městům jako je Praha nebo Plzeň, avšak lokalita má lepší atmosféru. Všechny odpovědi byly shrnuty do následující tabulky č. 31. Vyjádření, které nejlépe vystihuje práci MAS a všech ostatních aktérů: *„Všechno, co člověk vytváří pro něco dobrého, má smysl. Nesmíme zahálet, za mě je to dobře vymyšlené a fandím jim“* (D6).

Autorka si je zcela vědoma, že tato práce nevyřešila problematiku týkající se regionálního rozvoje z hlediska aktérství místních akčních skupin, avšak poskytla vhled do této problematiky pomocí konkrétních aktérů. Cíl práce byl naplněn, protože bylo zjistit, jaké jsou konkrétní aktivity a jak přispěly tyto aktivity k rozvoji daných lokalit v souladu s endogenním přístupem.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Citovaná literatura

Binek, Jan, a další. 2012. *Přístupy k posílení spolupráce a synergie ve venkovských mikroregionech.* Brno : GaREP, 2012. ISBN 978-80-905139-4-5.

Binek, Jan, a další. 2009. *Synergie v rozvoji venkova - Aktéři a nástroje rozvoje venkova.* Brno : GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-0-8.

Blažek, Jiří a Uhlíř, David. 2011. *Teorie regionálního rozvoje.* Praha : Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-2384-9.

Blažek, Jiří a Uhlíř, David. 2002. *Teorie regionálního rozvoje.* Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0384-5.

Bourdieu, Pierre. 1986. *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education.* Westport : Greenwood, 1986.

Disman, Miroslav. 2002. *Jak se vyrábí sociologická znalost.* Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0139-7.

Drulák, Petr. 2007. Zamyšlení nad českým oborem mezinárodních vztahů: Pokus o burdieuovský pohled. [Online] Březen 2007. [Citace: 24. Květen 2018.] <https://mv.iir.cz/article/view/270/276>.

Čermák, Daniel, Bernard, Josef a Patočková, Věra. 2009. *Aplikace principů partnerství a participace v prostředí malých měst České republiky.* Praha : Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2009. ISBN 978-80-7330-167-5.

Galvasová, Iva, a další. 2007. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje.* Brno : GaREP, 2007. ISBN 80-251-20-9.

Hendl, Jan. 2016. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace.* Praha : Portál, s. r. o., 2016. ISBN-978-80-262-0982-9.

Hudečková, Helena, Lošťák, Michal a Ševčíková, Adéla. 2013. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2013. ISBN: 978-80-213-1413-9.

Illner, Michal, a další. 2007. *Participace a partnerství v místní veřejné správě*. Praha : Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2007. ISBN 978-80-7330-130-9.

Jehle, R. 1998. *THE CONCEPT OF E DOGENOUS RURAL DEVELOPMENT IN THE FRAMEWORK OF ITS INTRODUCTION IN THE REGIONAL POLICY IN THE CZECH REPUBLIC*. Stuttgart : University Hohenheim, 1998.

Jeřábek, Hynek. 1993. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha : Katedra sociologie fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, 1993. ISBN 80-7066-662-5.

Keményová. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. ISBN: 80-7184-310-5.

NEOENDOGENOUS IN- AND OUTPUT OF SELECTED RURAL AREAS: THE CASE OF ECONOMIC CYCLES IN SLOVENIA. **Slavic, Potocnik a Irma. 2010.** 5-1, 2010, Ljubljana : University of Ljubljana, 2010, Sv. Revija za geografijo - Journal for Geography.

Novotná, Eliška. 2010. *Sociologie sociálních skupin*. Praha : Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2957-2.

Nový, Ivan a Surynek, Alois. 2006. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2006. ISBN 80-247-1705-0.

Petrusek, Miloslav a Vodáková, Alena. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. ISBN: 80-7184-310-5 .

Petrusek, Miloslav, Maříková, Hana a Vodáková, Alena. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5.

Mazouch, Petr a Fischer, Jakub. 2011. *Lidský kapitál - měření, souvislosti, prognózy*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-380-6.

Ray, Christopher. 2006. *Hand book of Rural Studies - Neo-endogenous Rural Development in the EU*. London : Sage Publications, 2006. ISBN 0 7619 7332 X.

Slaný, Antonín. 2003. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. Praha : C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-738-3.

Široký, Jan. 2011. *Tvoříme a publikujeme odborné texty.* Brno : Computer Press, 2011. 978-80-251-3510-5.

Šubrt, Jiří. 2010. *Soudobá sociologie IV (Aktuální a každodenní).* Praha : Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1789-3.

van der Ploeg, Jan Douwe, a další. 2000. *Rural Development: From Practices and Policies towards Theory.* Oxford : European Society for Rural Sociology , 2000. ISSN 0038–0199.

Veselý, Arnošt. 2006. *Pražské sociálně vědní studie - Teorie mnohačetných forem kapitálů.* Praha : FF UK, 2006. ISSN 1801-5999.

Wade, Philip a Rinne, Petri. 2008. *PRŮVODCE PROGRAMEM LEADER založený na zkušenostech z Finska - Závěrečná zpráva nadnárodního projektu LEADER.* Helsinky : VammalanKirjapainoOy, Vammala2008, 2008. ISBN: 978-80-87318-20-1.

Wokoun, René, a další. 2008. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování).* Praha : Linde Praha, a. s., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

8.2 Internetové zdroje

ČR, NSMAS. 2011. NSMASCR. www.kjh.cz. [Online] Leden 2011. [Citace: 25. Srpen 2018.] http://www.kjh.cz/dokumenty_leader/nsp_leader2013_plus_zkracena.pdf.

2013. eagri.cz. [Online] 17. Prosinec 2013. [Citace: 21. Listopad 2017.] http://eagri.cz/public/web/file/285212/_1305_2013_EZFRV.pdf.

fond, Státní zemědělský a intervenční. 2013. Státní zemědělský a intervenční fond. *Státní zemědělský a intervenční fond.* [Online] 2013. [Citace: 30. Červen 2018.] https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf.

Kitson, Michael a Toh, Bernard. 2005. Social Capital, Economic Growth and Regional Development. *Regional Studies Association.* [Online] Leden 2005. [Citace: 12. Červen 2018.] <http://www.econ.cam.ac.uk/people-files/faculty/si105/RES398P001.TP.pdf>.

Lošťák, Michal. Elektronický učební text - elektronická skripta: Regionální rozvoj a rozvoj venkova a jejich sociokulturní dimenze. *moodle.czu.cz*. [Online] [Citace: 12. Prosinec 2017.] <https://moodle.czu.cz/mod/resource/view.php?id=437518>.

Lowe, Philip, Murdoch, Jonathan a Ward, Neil. 1995. *Beyond modernization: the impact of endogenous rural development*. Assen : Van Gorcum, 1995. ISBN 90-232-2938-X.

2018. masjiznihana. *MAS Jižní Haná*. [Online] 2018. [Citace: 2. Březen 2018.] <http://www.masjiznihana.cz/projekty-mas-jizni-hana/projekt-spoluprace-mas-mezi-sebou/>.

2017. MASP. [Online] 2017. [Citace: 2. Březen 2018.] <http://www.masposumavi.cz/programy-projekty-clld/projekty-spoluprace-s-jinymi-mas/>.

2016. MASP. *Místní akční skupina Pošumaví*. [Online] 2016. [Citace: 25. Březen 2018.] http://www.masposumavi.cz/modules/file_storage/download.php?file=df54d8a446.

MASPOSUMAVI. MAS POŠUMAVÍ. *www.masposumavi.cz*. [Online] [Citace: 21. Červen 2017.] <http://www.masposumavi.cz/>.

MASRICANSKO. mas.ricansko.eu. *mas.ricansko.eu*. [Online] [Citace: 20. Červen 2017.] <http://mas.ricansko.eu/o-mas/>.

2014. MMR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020*. [Online] Únor 2014. [Citace: 19. Listopad 2017.] https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf.

2010. MMR. *Strategie Evropa 2020*. [Online] 3. Březen 2010. [Citace: 18. Listopad 2017.] <https://www.mmr.cz/getmedia/7c31b211-1a5a-46a8-b6bd-151b72dc94ec/EU2020-CJ.pdf>.

MMR. 2015. Ministerstvo pro místní rozvoj. [Online] 2015. [Citace: 20. 12 2015.] http://www.mmr.cz/getmedia/f64cc73c-df5d-4d7f-8635-71fec75f76c/150603_Zasady117D815_dodatek_DT4.pdf.

MMRČR. 2013. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Strategie regionálního rozvoje 2014-2020*. [Online] 2013. [Citace: Srpen. 20 2017.] <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

NSMASCR. 2015. Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s. *nsmascr.cz*. [Online] Srpen 2015. [Citace: 25. Červenec 2017.]

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf.

2015. nsmascr.cz. [Online] 1. Zář 2015. [Citace: 21. Leden 2018.] <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

2012. NSMASČR. *NSMASČR*. [Online] Únor 2012. [Citace: 25. Srpen 2018.] <http://nsmascr.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf>.

NSMASČR. 2012. Metoda LEADER Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). *Metoda LEADER Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)*. [Online] 17. Zář 2012. [Citace: 5. Červenec 2018.] <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>.

OECD. 2010. OECD REGIONAL TYPOLOGY . *Directorate for Public Governance and Territorial Development* . [Online] 22. Únor 2010. [Citace: 12. Červenec 2017.] <http://www.oecd.org/dataoecd/35/62/42392595.pdf>.

POŠUMAVÍ, MAS. 2018. MAS POŠUMAVÍ. *Výroční zpráva MAS 2017*. [Online] 19. Duben 2018. [Citace: 20. Srpen 2018.] http://www.masposumavi.cz/modules/file_storage/download.php?file=aa7ace0f47.

Rose, Richard. 2000. MEASURES OF SOCIAL CAPITAL IN AFRICAN SURVEYS. *Social Capital - Centre for the Study of Public Policy*., [Online] 2000. [Citace: 24. Leden 2017.] <http://www.socialcapital.strath.ac.uk/documents/SocialCapitalinAfrica.pdf>.

Stachová, Jana a Čermák, Daniel. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. *Participace a spolupráce v rozvoji malých měst*. [Online] [Citace: 15. Srpen 2018.] <http://docplayer.cz/7346914-Participace-a-spoluprace-v-rozvoji-malych-mest-jana-stachova-a-daniel-cermak-sociologicky-ustav-av-cr-v-v-i.html>.

2013. Státní zemědělský a intervenční fond. *Státní zemědělský a intervenční fond*. [Online] 2013. [Citace: 29. Červen 2018.] https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fprv2014%2F1437024169525.pdf.

2013. Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020. *MMR*. [Online] Duben 2013. [Citace: 30. Říjen 2017.] <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

2016. Strukturální fondy. *MMR*. [Online] 1. Únor 2016. [Citace: 18. Listopad 2017.] <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/S/Spolecny-strategicky-ramec>.

2015. SZIF. *Státní zemědělský intervenční fond*. [Online] 26. Květen 2015. [Citace: 15. Listopad 2017.] <https://www.szif.cz/cs/prv2014>.

Šafr, Jiří. 2007. Studium kulturního kapitálu v mezigenerační perspektivě. *socioweb*. [Online] 1. Září 2007. [Citace: 14. Červen 2018.] http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/144_socioweb%25209-07%2520ceily%25205.pdf. ISSN 12-14-1720.

8.3 Zákony

128/2000Sb., Zákon o obcích. Zákony ČR. [Online] [Citace: 3. Září 2015.] [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html).

Sb., Zákon č. 248/2000. 2017. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. *Zákony pro lidi.cz*. [Online] zakonyprolidi.cz, 21. Únor 2017. [Citace: 6. Říjen 2017.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>.

Ostatní zdroje

Slivanská, Jana. 2016. *Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS)*. Praha : autor neznámý, 2016.

9 Přílohy

9.1 Demografická charakteristika MASP

Tabulka 32 - Demografická struktura MASP

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek
Běhařov	220	40,8	0	Kaničky	27	44,5	---	Ostřetice	74	37,2	6
Běšiny	807	41,6	4	Kasejovice	1282	43,5	13	Pačejov	754	45,5	-12
Biřkov	130	43	6	Kdyně	5242	42,6	-36	Petrovice u Sušice	633	42,2	16
Bolešiny	782	39	13	Kejnice	107	43,5	-2	Plánice	1636	43,7	-2
Brnířov	379	43,3	-15	Klatovy	22 378	43,7	-37	Pocinovice	568	42,4	-2
Břežany	197	41,5	-1	Kolinec	1445	42,9	-7	Podmokly	161	42,5	---
Budětice	289	47,2	-9	Kout na Šumavě	1129	42,9	-3	Poleň	280	44,7	---
Bukovník	71	43,6	-1	Kovčín	84	41,6	-3	Předslav	754	41,6	15
Černíkov	337	43,7	11	Křenice	210	41,2	7	Rabí	506	43,8	-2
Červené Poříčí	229	43,2	-2	Kvášňovice	115	47,7	-2	Slatina	104	45,9	2
Číhaň	199	44,2	-4	Libkov	111	40	-1	Soběšice	390	46,8	-9
Čímice	174	48,3	4	Loučim	130	45,3	3	Spáňov	188	41,2	---
Dlažov	470	40,2	8	Malý Bor	492	44,4	-17	Strašín	322	45	-7
Dobruška	102	44,8	1	Maňovice	47	45,2	---	Sušice	1116	43,9	19
Dolany	913	40,6	16	Měčín	1134	43	-15	Svéradice	325	45,3	-2
Domoraz	52	52,2	-1	Mezholezy	104	37,7	7	Švihov	1691	42,7	-10
Dražovice	158	42,1	-6	Mezihorí	63	43	5	Týnec	340	42,1	2
Frymburk	115	38,2	2	Mlýnské Struhadlo	52	46,6	7	Úboč	111	41,4	-2
Hartmanice	1026	45,1	-13	Mochtín	1026	42	9	Újezd u Plánice	109	42,4	---
Hejná	163	47,8	-4	Mokrosuky	126	45,9	-2	Únějovice	112	41,6	4
Hlavňovice	485	44,5	-4	Mrákov	1163	42,3	21	Úsilov	134	42,9	1
Hnačov	92	48,3	1	Myslív	413	45,6	-13	Velhartice	821	45,4	-5
Horažďovice	5366	43,5	-2	Myslovice	130	44,4	-2	Velké Hydčice	253	43,3	-2
Hrádek	1401	41,3	-18	Nalžovské Hory	1171	45	16	Velký Bor	542	41,9	-21
Hradešice	423	42,2	8	Nehodiv	69	42,5	-3	Vrhavěč	897	42,3	-10
Hradiště (Domažlice)	171	42	7	Němčice	131	41,7	-1	Vřeskovice	306	42,8	3
Hradiště (Plzeň-jih)	207	47,5	-1	Nezamyslice	212	47,8	-4	Všepadly	44	54,7	---
Chanovice	726	43,4	-4	Nezdice na Šumavě	322	48,4	4	Všeruby	779	42	-8
Chlístov	129	45,5	6	Nezdřev	106	47	---	Zahořany	977	42,3	-21
Chocomyšl	113	46	---	Nová Ves	135	45,8	1	Zavlekov	418	43,8	7
Chodská Lhota	418	41,5	-4	Obytce	200	42,8	-6	Zborovy	110	47,6	---
Chudenice	770	43	8	Olšany	207	45,6	-1	Žihobce	595	44	-11
Ježovy	230	42,6	-7	Oselce	341	46,7	11	Žichovice	656	45,4	-6
Celkem	17344	43,7	0	Celkem	39904	44,0	-1,70	Celkem	16706	43,6	-2,11

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ, údaje k 31.12.2016

9.2 Demografická charakteristika MASŘ

Tabulka 33 - Demografická charakteristika MASŘ

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek
Babice	1079	34,8	45	Pětihosty	226	34	-10
Březí	523	38,6	18	Petříkov	553	38,7	13
Černé Voděrady	354	42	---	Popovičky	393	34,4	51
Čestlice	644	39,5	14	Průhonice	2805	40,7	24
Dobřejšovice	1113	39,4	3	Pyšely	1905	39,3	54
Doubek	432	36,3	23	Radějovice	395	39,8	3
Herink	577	32,4	27	Řehenice	427	44,4	5
Hrusice	799	38,1	-2	Říčany	15236	39,3	209
Kamenice	4413	39,1	17	Strančice	2323	38,2	72
Klokočná	258	38,7	4	Struhařov	789	39,4	45
Kostelec u Křížků	690	39,8	28	Sulice	1792	36,8	78
Křenice	728	36	28	Světice	1173	37,9	29
Kunice	1431	36,8	34	Svojetice	992	38,4	21
Louňovice	1086	39,4	34	Tehov	933	35,4	54
Mirošovice	1322	40,1	73	Tehovec	560	38,2	9
Mnichovice	3621	38,6	97	Velké Popovice	2787	38,4	9
Modletice	570	37,7	-11	Všestary	840	38,1	34
Mukařov	2427	38,6	79	Vyžlovka	640	43,5	-3
Ondřejov	1632	38,4	40	Zvánovice	515	41,4	-6
Celkem	23699	38,1	21,7	Celkem	35284	38,7	36,4

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ, údaje k 31. 12. 2016

9.3 Přepis rozhovorů

Z1 - MASŘ

Jak hodnotíte programové období 2007-2013 z hlediska množství konaných aktivit realizovaných MAS Říčansko?

Přes MAS Říčansko bylo z vyhlášených výzev v období 2007-2013 podpořeno 98 projektů za cca 48 mil. Kč. Jednalo se o projekty do obcí, škol, neziskovek, ale i na podporu podnikání v zemědělské a nezemědělské činnosti. V tomto období měl MAS jasně vymezené, kam mají peníze směřovat a MAS vyhlášovaly výzvy na tzv. Fiche (Program rozvoje venkova). Většina podpořených projektů se nachází v době udržitelnosti. Celkem jsme přijaly 204 projektů, takže úspěšný byl v podstatě každý druhý projektový záměr.

My sami jsme realizovali 3 projekty spolupráce. Dva byly zaměřeny na naučné a vycházkové trasy oba dohromady cca za 11,5 mil. Kč). Třetí projekt podpořil vznik regionální značky Zápraží originální produkt® v území (1,3 mil. Kč)..

Jak hodnotíte zatím proběhlé aktivity po roce 2013 do současnosti?

Po roce 2013 byla vyhlášena na zbývající alokaci na jaře 2014 pouze jedna výzva.

Roky 2015 a 2016 nebyly ještě v realizaci a výzvy se nevyhlášovaly. Celá Česká republika měla zpoždění.

Nicméně aktivit bylo a je dost. Naopak jsme museli spoustu činností, které nesouvisely s vyhlásováním výzev omezit.

Například festivaly jsme pořádali vždy dva, jeden jarní a druhý podzimní. Podzimní jsme letos nerealizovali, skončili jsme u sedmého ročníku. Důvodem bylo náročné shánění dotačních prostředků. Vždy jsme získali dotaci ze Středočeského kraje, ale tyto aktivity již kraj přestal podporovat. Rozpočet festivalu dosáhl částky 80 tis. Kč, což si MAS nemůže dovolit dávat ze svého. Festival již měl nastavenou určitou úroveň a zaručoval kvalitu. Zvažovali jsme zpoplatnění akce, ale nakonec jsme se rozhodli pro jeho nekonání.

Jarní festival pořádáme s městem Říčany stále.

Každý rok na podzim prezentujeme svou činnost na veletrhu neziskových organizací taktéž v Říčanech.

Na jaře spolupracujeme s Muzeem Říčany na Dnu země, který se koná ve Světicích.

Další akce, které se staly pravidelností, ale z kapacitních důvodů jsme se jich museli vzdát, bylo pořádání Čertovského reje v Říčanech a akce zaměřené pro rodiny s dětmi s názvem „Poznej svoji MASKu“.

Prioritní aktivitou po roce 2013 bylo získat do území nové finanční prostředky. Museli jsme projít tzv. Standardizací, mít chválený strategický a finanční plán na celé nové období. Neustále vytváříme dle metodik nové Interní postupy. Pracovali jsme na evaluaci předchozího období a nyní nás čeká sebeevaluaci již nového období je 31.12.2018.

Naše aktivity jsou značně ovlivněny byrokracií a nesmyslnými požadavky z ŘO.

Aktuální stav: Administrujeme 3 operační programy (IROP, Program rozvoje venkova, OP Zaměstnanost a provádíme metodickou pomoc pro školy na tzv. šablonách. To je v globálu hrozně moc práce a věcí s tím spojených a pochopí to jen ten, kdo se trochu orientuje v chodu místních akčních skupin a dotační politice. Spravujeme výše zmíněnou regionální značku. Jsme realizátorem projektu „Komunitní plán sociálních služeb na území Říčanska“. A nestíháme vůbec nic tak, jak bychom si představovali.

Jaké typy aktivit/projektů byly podle Vás nejvíce realizovány?

Největší potřeba v minulém období se týkala oprav komunikací. Dále výstavba dětských hřišť, do škol zase vybavení a přístavby.

Jaký vliv měly tyto aktivity na rozvoj dané lokality?

Kdyby bylo možné rozdělit v předchozím období s poměrně jednoduchou administrativou více peněz, byl by dopad větší. I tak vnímám, že tyto aktivity propojily území metodou Leader, tak jak bylo myšleno. Bohužel se to nedá říct o novém programovém období.

Jaký konkrétní projekt považujete za nejprínosnější pro obyvatele na území MAS?

V tuhle chvíli Vám neumím jednoznačně odpovědět. Jinak to vnímám já, jinak obce a jinak neziskovky. Ale možná skutečnost, že MAS jako taková vydržela a ustála časový propad, kdy se nové období 2014-2020 ještě nerozeběhlo. Naše první výzva byla vyhlášena až v červnu 2017, což mluví za vše. Nebyly finance na naši činnost, rozpadl se celý původní tým. Začínali jsme znovu. Takže úspěšně podpořený projekt realizace strategie a druhé dva projekty, ze kterých má MAS do 30.6.2023 svou činnost dotovanou.

Jak hodnotíte zájem o zapojení do rozvojových aktivit ze strany partnerů?

Dost špatně. Partnerů máme nyní 46 a aktivních, kteří se opravdu zapojují, není ani polovina. Při každém jednání orgánů MAS se bojím, že nebudou usnášeníschopní. Myslím, že je to dáno celkovým tlakem a dobou. Neuvěřitelně nás všechny zdržuje přebubřelá administrativa. Partneri jsou sami v pracovním procesu a veškeré zapojení se se odehrává po jejich a naší pracovní době. Ale jsem moc ráda, že takové to zdravé jádro na úrovni partnerů máme a na ně se spolehnout můžeme.

Jaké jsou plány do budoucna?

Asi všechno ustát..... Za mě udržet kvalitní tým a aspoň trochu je umět motivovat. Po volbách se nám na několika obcích změnilo vedení, takže nás čeká seznámení těch nových s tím, co vlastně MAS je, co jim může nabídnout, apod.

Co očekáváte od případného dalšího programového období?

Aby se opravdu naslouchalo potřebám území. MASky si umí své území monitorovat a svou cestou si informace získávat. Nepotřebujeme k tomu pořád nové a nové dotazníky. Každé území je jiné a potřeby se liší. A rozhodně menší administrativní zátěž, celkové zjednodušení a rozumné nastavení oblastí podpory. Ideální by byl jeden OP pro MAS.

Mají obyvatelé na území MAS povědomí o tom, že existuje nějaká místní akční skupina? Vědí o tom, co děláte?

Kdo informace chce, tak si je získá. Kdo se chce zapojit a pomáhat regionu, ten si cestu najde. Snažíme se být vidět, ať už na zmiňovaných akcích nebo v místních periodikách. Jsou lidé, kteří nás bedlivě sledují. Oproti tomu pak narazíme na někoho, kdo netuší vůbec nic. Asi největší povědomí mají právě obce. Pořádáme pro ně tzv. Snídaně se starosty. Svého času jsme pro partnery pořádali bowlingové turnaje. Když jsme tvořili strategii na období 2014-2020 byl docela vidět zájem lidí. Vrátilo se nám poměrně hodně dotazníků, lidé z řad veřejnosti sami od sebe měli snahu se zapojovat. Dokázali jsme naplnit pracovní skupiny pro všechny oblasti podpory, které jsme si nastavili. Obávám se, že nové období se bude tvořit mnohem hůře. Je všeobecně známo mezi MASsáky že žijeme v takové LEADER bublině.

Jak celkově hodnotíte rozvoj regionu?

Na Říčansku je znát, že žijeme v prstenci okolo Prahy. Hmatatelný je zde nedostatek míst v mateřských a základních školách. MAS nikdy nerozdělovala a nebude rozdělovat stamiliony, ale i těch pár desítek milionů, které se povedlo získat a z nich region podpořit, je znát. Naše letošní výzvy ještě běží. Troufnu si tvrdit, že alespoň jedna mateřská školka bude podpořena a vystavěna. Žijeme na krásném místě kousek za Prahou, máme zde výbornou dopravní dostupnost (malé obce jsou na tom ale hůře), dýcháme čistý vzduch, není zde nedostatek pracovních příležitostí. Asi spíše naopak, začít podnikat, tak je problém sehnat vzdělané a slušné zaměstnance. Říčasko patří mezi území, které nyní bude rozvíjeno pomocí dotací z ITI a to nejsou malé peníze.

Z2 - MASŘ

Jak hodnotíte programové období 2007-2013 z hlediska množství konaných aktivit realizovaných MAS Říčansko? Jak hodnotíte zatím proběhlé aktivity po roce 2013 do současnosti?

Necítím se příliš kompetentní k Vaším otázkám. Berte, prosím, tedy mé odpovědi na otázky jako odpovědi osoby, která pracuje pro jeden určitý projekt MAS, pracuje zde několik měsíců a pracuje zde na částečný úvazek. Aktivity MAS jako takové jdou mimo mé činnosti, soustředím se opravdu jen na realizaci svého projektu.

Jak hodnotíte spolupráci mezi MAS a ostatními aktéry? Mají obyvatelé na území MAS povědomí o tom, že existuje nějaká místní akční skupina? Vědí o tom, co děláte?

Z mého omezeného působení v MAS a se zkušeností se stykem pouze s vybranými subjekty (zejména obce a poskytovatelé sociálních služeb) mohu soudit, že tyto zainteresované subjekty činnost MAS znají a vědí o ní - zejména díky možnosti čerpat evropské dotace a chápou MAS jako svého pomocníka. Pokud se však jedná o širokou veřejnost, se kterou se také v rámci projektu dostávám do kontaktu, ta

příliš informací o MAS nemá i přesto, že např. u nás se každý měsíc objevují v místních zpravodajích informace o tom, co se u nás v MAS aktuálně děje.

Jak celkově hodnotíte rozvoj regionu?

(prosím, berte tyto moje domněnky opět ovlivněné mou prací s klienty a poskytovateli sociálních služeb) - především od nich čerpám tyto informace. Zdejší region je dynamicky se rozvíjející oblast typická fluktuací obyvatel. Lze vidět, že je zdejší region ekonomicky na vysoké úrovni. Na druhou stranu tyto faktory, dle mého názoru, ovlivňují to, že se investuje především do "atraktivních" subjektů, aktivit. Velká podpora (což lze asi definovat napříč celou ČR) jde sportovním klubům, obecně je tady velký výběr v soukromých školkách, školách, obrovský výběr volnočasových aktivit, ta stránka odlišná, tj. situace osob, které řeší nějaké životní problémy (a nemusí to být nutně jen uživatelé sociálních služeb) spojené se specifiky regionu - drahé bydlení, vysoký životní styl, dluhová problematika, komplexní rodinné problémy apod., není naopak příliš řešena, jelikož je skryta. V rámci této otázky z mého pohledu tedy považuji rozvoj tohoto regionu za nedostatečný - zejména ze strany podpory obcí (mnohdy nemají zájem řešit problematické situace, sociální oblast apod. Jednoznačně větší prioritu mají tvrdé projekty - tj. kanalizace, voda, komunikace apod.) Neznamená to však, že tato skrytá stránka neexistuje. Dalším rysem, který definuje tento region je dopravní obslužnost, která je nasměrována na Prahu. Pokud se však chce osoba pohybovat, pracovat, uvnitř regionu a nedisponuje svým automobilem, stává se situace neúnosnou. Tento faktor považuji za velmi nešťastný a je potřeba na něm dále pracovat a zvyšovat dostupnost menších obcí v regionu, nikoliv pouze na Prahu.

D1 – MASŘ - Říčany

Víte, co je to místní akční skupina?

Ano, vím, co to je. U nás je to MAS Říčansko.

Co dělá MAS Říčansko?

Pořádá tady ve městě různé akce, třeba mikulášskou besídku. Taky tady mají stánek, kde podávají informace, ale já tam nechodím, já spíš chodím na tyhle akce s dětmi. Je to super, že se tu pořád něco děje, alespoň se můžeme vydat ven a třeba potkat s přáteli nebo dalšími matkami. Víím, že paní ředitelka má také dítě.

Jaký je je Váš názor na tuto místní akční skupinu?

Myslím, že je ku prospěchu, když se o oblast stará parta nadšenců pro oblast. Rozhodně jsem pro a je krásné, když tyto spolky fungují. Říčany jsou skvělé město, a hlavně je to kousek od Prahy, takže tu máme kus venkova i blízko do města za prací. Já jsem teď doma s dětmi, ale prostě tu mám všechno a nemusím nikam daleko dojíždět.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Tak to jak jsem říkala, ty akce na Mikuláše, vánoční akce jako je např. rozsvícení stromku a nebo i nějaké trhy tu máme. Pak jsou i sportovní akce – fotbal, jóga, běžecké skupiny nějakých nadšenců.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Tak určitě toho Mikuláše, pak chodíme s manželem občas na fotbal, a nebo tu byl jednou i nějaký festival na jaře, prostě se tu pořád něco děje, dostáváme pořád nějaké informace o akcích ve městě do schránky.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Tak myslím, že obec tady zrekonstruovala silnice a taky se modernizovalo vlakové nádraží a taky tu máme hodně radarů a kamerový systém, který zamezí rychlé jízdě. Ale přímo ta skupina, tak ta dělá hlavně ty akce pro lidi.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Mě tu nic nechybí, je toho tady spoustu, máme tu všechno.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Podle mě se zaměřují na rodiny s dětmi a taky vlastně na všechny ostatní. Podle mě si tady každý něco najde.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Ano, přispívají, je tady toho za poslední roky mnohem víc a víc, určitě na tom má Říčansko zásluhu. Já jsem bydlela dřív v Praze a tam se nic nedělalo.

D2 - MASŘ

Víte, co je to místní akční skupina?

Nevím

- Poté autorka vysvětlila, a uvedla MAS Říčansko.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Konají se zde volby, a pak trhy na Vánoce nebo fotbal. A myslím, že se tu určitě konají i akce pro děti – třeba dětský den. Já tu přes den moc nejsem, jsem pořád v Praze.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Chodím na fotbal a volit. Když jsou volby, tak nám tu rozdávají letáky a to budou asi ti aktéři.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Kamery, zpomalovací pásy, kruhové objezdy, rekonstrukce Černokostelecké ulice. Ta rekonstrukce byla šílená, dělali to hrozně dlouho, lidi z toho šileli a já taky, pořád zpoždění.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Nevím... nic mě nenapadá, mě stačí to, jak to tu je teď. Asi bych tu chtěl závodní dráhu.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na děti a matky nejvíc, ale asi si tu každý něco najde.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

No rozhodně se nám tu bude lépe žít. Je to dobrý, jen ať něco dělají.

D3 – MASŘ

Víte, co je to místní akční skupina?

Nevím

- Poté autorka vysvětlila, a uvedla MAS Říčansko.

O MAS Říčansko jsem nikdy neslyšel, ale určitě se na to podívám.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Burgerfest, Hawaiireagata (občané vytvoří vlastní plavidlo a soutěží), pochod vesnicemi, Den země nebo fotbalové turnaje, taky ve spolkovém domě se pořádá něco děje. Každý měsíc nám vychází Dobřešovické noviny, kde jsou vypsány akce na další měsíc, takže když si to přečtu, tak hned vím, co se tady bude dít.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Byl jsem na hodně akcích, vždycky alespoň jednou do roka na něco zajdu, třeba v létě jsem byl na Hawai reagentě, a bylo to super, bylo tam všechno, zábava, pivo a klobásy. Prostě pořad tu něco dělají, hlavně ty Moderní Dobřešovice.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Je toho spousta, třeba tu máme venkovní posilovnu nebo lezeckou zeď.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Typů aktivit? Asi by se mi líbil lukostřelecký kroužek.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Je tu spousta rodin s dětmi, a myslím, že je to správně právě pro ně. Možná bych bral více akcí pro mladší. Když nad tím tak uvažuju, to tady není. Ano, více akcí pro mladé lidi. Nějaká diskotéka nebo tak.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Určitě přispívají, dřív se tu vůbec nic nedělo, až teď s téma Moderníma Dobřešovic je tu plno akcí a máme přehled.

D4 - MASŘ

Víte, co je to místní akční skupina?

O tomhle konceptu jsem neslyšel, co to je?

- Vysvětleno, že se jedná o nezávislé společenství občanů, neziskových organizací, soukromého a veřejného sektoru, které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region. V tomto případě Obec Čestlice patří do Místní akční skupiny Říčansko.

Aha, to jsem zase o něco chytřejší. Když si teď vzpomenu, tak na Opatově vždycky vidím auto s MAS Říčansko, a vyzvedávají tam lidi.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Pouť, pak sportovní aktivity v tělocvičně, taky v Průhonících je pořád nějaká akce.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Byl jsem na Čarodějnicích, ale jinak spíš jezdím do Prahy, taky tam pracuju.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Nová tělocvična, pak tu jsou nějaký kurzy angličtiny, ale to je nějaký cizinec. No a pak tu je taky samozřejmě obchodní zóna a Aquapalace. A Tyhle věci sem přitáhli hodně lidí.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Tak mě by se tu líbilo kino, když už tu všechno ostatní je nebo si můžu dojet do Prahy, tam jsem autem za 10 minut ani ne.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Lidi co chtějí sportovat, ale spíš na děti.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Pořád se tu staví nové domy, přibývají obyvatelé, a přináší nové nápady, předtím tu nebylo vůbec nic, řekl bych, že tak za posledních 15 let to tu hrozně vyrostlo. Ale já tu žiju rád, je tu pohoda a zároveň hned u Prahy, za chvíli to tu bude patřit stejně celé pod Prahu.

D5 - MASŘ

Víte, co je to místní akční skupina?

Nějací místní sportovci.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Tak třeba Halloweenské akce, kdy se vydlabávají dýně. Nebo ochutnávky vína, jóga atd.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Právě těchto, které jsem říkala.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Tak to nevím, tyhle akce dělá skupina lidí z vesnice, kteří tu mají restauraci a vinotéku. Tak to jsou aktéři. A obec nic moc. Ale asi něco dobře dělá, když se tady pořád staví nové a nové domy.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Tak my jsme docela malá obec, a za aktivitami nebo kroužky jezdíme do Jesenice nebo do Prahy. Jinak je to tady hezké.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na rodiny s dětmi.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Podle mě ty aktivity moc ne, to spíše samotná poloha u Prahy, tím, že se sem lidé stěhují, pak přináší do obce peníze a to přispívá.

D6 - MASP

Víte, co je to místní akční skupina?

Ano, je to organizace složená z koordinátorů a dalších skupin. Tady je místní akční skupina Pošumaví.

Co dělá MAS Pošumaví?

Pomáhá žádat o dotace, radí se žádostmi, komunikuje s veřejností.

Jaký je Váš názor na tuto místní akční skupinu?

Já se zabývám projekty mladých lidí, hlavně na politicky zaměřené projekty, spíše čerpáme z programu Erasmus+, na projekty místní akční skupiny Pošumaví pohlížím spíše jako, že se něco děje, ale moc se jejich aktivit neúčastním. Víím, že něco dělají, ale možná se o ně začnu více zajímat. Bylo by dobré, kdyby byli více vidět. Více příležitostí a aktivit pozorují spíše v Praze.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Konají akce pro zájemce o projekty a pro občany. Vííme hodně o jejich akcích. Jsou tu farmářské trhy, akce na Vánoce a další akce pro rodiny s dětmi.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Moc se neúčastním, já si zajdu třeba do divadla nebo se sejdu s přáteli.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

MAS pořádá ty vánoční akce a obec přispěly s rekonstrukcí silnic.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Tady je aktivit, že na to nemám ani čas.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na všechny, myslím, jen se stačí zajímat.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Všechno, co člověk vytváří pro něco dobrého, má smysl. Nesmíme zahálet, za mě je to dobře vymyšlené a fandím jim.

D7 - MASP

Víte, co je to místní akční skupina?

Ne, nevím.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Nevím, nikam moc nechodím. Jsou tu třeba plesy.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Dětské hřiště.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Nevím, netuším.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na všechny skupiny.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Tak to nevím, nemám dost informací k tomu, abych řekl svůj názor.

D8 - MASP

Víte, co je to místní akční skupina?

Ano něco mi to říká, nějaký spolek.

Znáte MAS Pošumaví?

Ano, ti mají na akcích plakáty.

Co dělá MAS Pošumaví?

A vím, že pomáhají zemědělcům s dotacemi. A ještě mají nějaké schůzky.

Jaký je Váš názor na tuto místní akční skupinu?

Tak je určitě dobré, že pomáhají s těmi dotacemi, protože ono to bude hrozně papírování. Zemědělci ty dotace potřebují, nechápu, že to musí být takhle složité vymyšlený s těmi dotacemi.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Vánoční moštování a rozsvícení vánočního stromečku.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Právě těchto.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Ted' nevím.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Nic mi nechybí, já si občas zajdu zaběhat, a nebo k nám do hospůdky.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na starší občany nebo matky s dětmi.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Rozhodně tyhle akce pomáhají lidem se scházet, v téhle době je to super neseďet jen celý den u počítače. Hlavně děti by měli mít spoustu aktivit. Je to dobré pro všechny.

D9 - MASP

Víte, co je to místní akční skupina?

Vůbec nevím, že nějaká místní akční skupina existuje, jenom můžu říct, že před volbami se všichni snaží něco prosazovat.

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Adventní trhy, svatomartinské trhy

Jakých akcí se v obci účastníte?

Účastním se výjimečně, spíš chodím cvičit do místní posilovny.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Je tu třeba běžecký závod městem, nebo cyklistický závod a další akce na vánoce a něco i na jaře. A celkově pozoruji, že i hodně obcí a měst kolem nás teďka pořádá hodně těch běžeckých akcí, nebo další sportovní akce, a to je dobře. Nebo Den Železnice.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Nic mě nenapadá

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Sportovci, běžní občané

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Myslím, že tyhle akce, aktivity přispívají k rozvoji, poslední dobou se tady pořád něco děje, ale určitě se to asi nevyrovná velkým městům jako je Plzeň nebo Praha. Ale zase to tu má takovou lepší atmosféru, myslím.

D10 - MASP

Víte, co je to místní akční skupina?

Bohužel nevím

Jaké aktivity se konají ve vaší obci?

Vůbec nevím, Silvestr, a slaví se všechny svátky. Třeba 100 let Československa.

Jakých akcí se v obci účastníte?

Moc na akce nechodím. To není pro mě.

Proč myslíte?

Jsem radši doma nebo s rodinou, nemám na to čas.

Jmenujte nějaký konkrétní projekt, který realizovala MAS nebo obec.

Nevím.

Jaké typy aktivit v obci postrádáte?

Na to taky nedokážu odpovědět.

Na jakou zájmovou skupinu se zaměřují aktivity ve vaší obci?

Na mladý.

Jak podle Vás přispívají tyto aktivity k rozvoji lokality?

Tak to netuším, ale je tu docela hezky, i práce tu je dost.